

Årsredovisning 2021

SCB

Årsredovisning 2021

Statistiska centralbyrån
2022

Årsredovisning 2021

Annual report 2021

SCB, Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden
2022

Producent	SCB, Verksamhetsstyrning och stöd SE-701 89 Örebro, Sweden 010-479 40 00
<i>Producer</i>	Statistics Sweden, Business Management and Support SE-701 89 Örebro, Sweden +46 10 479 40 00
Förfrågningar <i>Enquiries</i>	Fredrik Rahm + 46 10 479 64 97 fredrik.rahm@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, *Årsredovisning 2021*.

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.
When quoting, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, *Annual report 2021*

Omslag/Cover: Ateljén, SCB
Foto/Photo: Behzad Ghaffarian, Unsplash

Fastställd av generaldirektören i februari 2022.
Established by the Director General, February 2022.

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Innehåll

Gd har ordet.....	3
Inledning	5
Upplysningar om resultatredovisningen	6
Verksamhetens övergripande resultat.....	10
Verksamheten i sammandrag	10
Utveckla, framställa och sprida statistik	17
Anslagsfinansierad verksamhet	17
Avgiftsfinansierad verksamhet	33
Användare och kunder	38
Samordning och internationellt statistiskt samarbete	45
Samordning av den officiella statistiken	45
Internationellt statistiskt samarbete	47
Samordning av statistikleveranser till internationella organisationer	49
Tjänsteexport	51
Kompetensförsörjning	57
Finansiell redovisning	61
Sammanställning av väsentliga uppgifter 2017–2021 (tkr)	61
Resultaträkning, tkr	62
Balansräkning, tkr	63
Anslagsredovisning 2021-12-31, tkr	64
Tilläggsupplysningar och noter	65
Mål och återsrapporteringskrav enligt regleringsbrevet	77
Ledamöter i råd och nämnder	83
Intern styrning och kontroll	84
Årsredovisningens undertecknande	86

Gd har ordet

SCB har under 2021 genomfört viktiga åtgärder för att också på sikt fortsatt vara en relevant statistikbyrå. Den ena åtgärden är den organisationsförändring som gjordes under året. Den andra är de prioriterade målbilder som tagits fram vilka utgör en gemensam bild över inriktningen som verksamheten behöver utvecklas i. Jag tänkte i detta förord ge en bakgrund till de utmaningar som vår verksamhet står inför.

Vi kan se att samtiden ställer helt andra krav på att fördjupa och förklara statistiken än vad som varit fallet tidigare. Lärdomen från pandemin är att vi behöver ha en förmåga att snabbt ta fram statistik och på andra sätt än tidigare. Samtidigt ser vi två tydliga trender i omvärlden med en ökad digitalisering och globalisering. Detta påverkar förutsättningarna för statistikproduktionen som sådan men också vad statistiken behöver belysa. Vi behöver också som myndighet själva skapa det utrymme som behövs för att genomdriva dessa förändringar. Budskapet från regeringen är att vi måste ta oss in i framtiden genom att effektivisera och digitalisera vår verksamhet.

Digitaliseringen drivs av en snabb teknisk utveckling som påverkar en mängd olika faktorer i vår verksamhet. Det skapas bl.a. nya sätt att kommunicera, nya typer av aktörer framträder och nya sätt att utveckla verksamheter uppstår. Ett konkret område som den ökade digitaliseringen påverkar är dataområdet dvs. den data som ligger till grund för statistiken som produceras. Det traditionella sättet med direktinsamling från individer och företag har under en tid mött olika utmaningar. Det har dels blivit allt svårare att få individer att besvara våra undersökningar, dels erbjuder den nya tekniken möjligheter som väsentligt skulle minska belastningen på våra uppgiftslämnare, exempelvis bland företagen. SCB har valt en strategisk inriktning att ersätta direktinsamlade data med register och nya datakällor. Detta ger nya möjligheter att hantera data och effektivisera processer genom t.ex. automatisering.

Dessa utmaningar är en stor anledning till att vi haft ett behov att vässa den strategiska inriktningen för myndigheten. I de fyra prioriterade målbilder som tagits fram knyts våra långsiktiga ambitioner och vad som behöver göras på kort sikt ihop. Utgångspunkterna för målbilderna utgör den strategi som myndigheten antog för ett par år sedan. Målbilderna avser inte bara förändringar hur statistiken produceras utan har också en innehållsmässig dimension. Två av målbilderna beskriver utvecklingen av den statistik som belyser svensk arbetsmarknad och svensk ekonomi. Globaliseringen innebär bland annat att det blir svårare att definiera gränser på traditionella sätt. Vi är allt mer aktiva i ett internationellt perspektiv. Kunskap, teknik och tjänster är idag mindre lokalt knutna. För oss på SCB innebär det bland annat att vi behöver ta hänsyn till dessa fenomen i statistiken för t.ex. BNP, e-handel och data kopplat till företag med internationell anknytning. När statistikens innehåll påverkas eller förändras är det av största vikt att expertanvändarna är välinformerade och förstår innebörden av förändringarna. Det är en prioriterad uppgift att upprätthålla en nära dialog med dessa så att de är trygga med eventuella förändringar i statistiken eller nya inslag i statistikproduktionen. Förtroendet för SCB och den officiella statistiken ska alltså vara högt. Här vill vi ta tag i takt-pinnen genom det som vi benämner som statistiskt ledarskap.

Den andra delen som ska öka vår förmåga att hantera utmaningarna är den nya organisation som satts under hösten. Den ska stärka oss i genomförandet, inte bara att vi använder våra resurser på ett effektivt sätt i utförandet av vårt grunduppdrag utan också att organisationen understödjer och bidrar med en kraftsamling kring de förändringar som beskrivs ovan.

Om pandemiutbrottet kom att prägla 2020, med den omställning som följde, så är känslan att vi under 2021 levde med den. SCB har fortsatt försöka möta upp mot de nya statistikbehov som funnits. De nya rutinerna med hemmakontor och digitala möten blev den nya vardagen. En slutsats som vi dragit

under pandemin är att låta mer arbete utföras på annan plats än på kontoret. Detta innebär att vi behöver mindre lokaler än tidigare och att lokalerna behöver förändras. Lösningar som är flexibla, har annan uppsättning mötesrum, lounge med mera. Allt detta kommer att kräva att vi fortlöpande utvecklar våra arbetssätt för att få ut det allra bästa av medarbetarna som ibland är på kontoret, ibland på annan plats. SCB har tagit de första stegen i den här omställningen med minskade lokalytor i såväl Örebro som Solna och omställningen fortgår de kommande åren.

Sammanfattningsvis har statistiken i allt väsentligt producerats enligt arbetsplan och publiceringsplan, antalet fel är relativt få. Den avgiftsfinansierade verksamheten har genomförts enligt de beställningar och överenskommelser som finns. SCB hade ett positivt ekonomiskt resultat för året. Anslagssparandet och det ackumulerade uppdragsöverskottet kommer att behöva nyttjas under nästa år för att ta sig an de utmaningar som finns för att utveckla verksamheten och rusta SCB för framtiden.

Örebro i februari 2022

Joakim Stymne

Generaldirektör

Foto: Kari Kohvakka

Inledning

SCB:s uppgift

Enligt instruktionen ansvarar SCB för att utveckla, framställa och sprida officiell statistik och annan statlig statistik samt för att samordna systemet för den officiella statistiken.

SCB har även till uppgift att:

1. vara nationell statistikbyrå med den innebörd som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/759,
2. utföra de uppgifter gällande årsrapporter som Sverige har enligt artikel 11.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009,
3. göra långsiktiga prognoser inom arbetsmarknads-, befolknings- och utbildningsområdet,
4. vara nationell koordinator för Internationella valutafondens gemensamma datastandard i Sverige,
5. verka för samarbete mellan de statistikansvariga myndigheterna,
6. ge råd och stöd till statistikansvariga myndigheter i principiella frågor om den officiella statistikens kvalitet och i frågor om att underlätta uppgiftslämnandet,
7. senast den 31 mars varje år lämna en rapport till regeringen om systemet för den officiella statistiken, med en analys av de utvärderingar av kvaliteten som de statistikansvariga myndigheterna ska göra enligt 13 a § förordningen (2001:100) om den officiella statistiken,
8. föra en förteckning över statistikansvariga myndigheters statistikprodukter,
9. sammanställa en årlig publiceringsplan för den officiella statistiken, och
10. förvalta och utveckla det fördelningsanalytiska statistiksystemet för inkomster och transfereringar.

SCB får också bedriva sådan tjänsteexport som är direkt kopplad till myndighetens uppgifter samt i mån av resurser åta sig uppdrag inom ramen för sin statistikverksamhet åt myndigheter och andra uppdragsgivare.

Tre verksamhetsområden

Resultatredovisningen i årsredovisningen är indelad i tre verksamhetsområden: *Utveckla, framställa och sprida statistik, Samordning och internationellt statistiskt samarbete samt Tjänsteexport*. För respektive område redovisas verksamhetens resultat i förhållande till mål och uppgifter enligt instruktion och regleringsbrev. En beskrivning av hur SCB definierat sina resultatindikatorer återfinns i avsnittet *Upplysningar om resultatredovisningen*. Väsentliga insatser som görs för att myndigheten ska kunna vidmakthålla och utveckla verksamheten lyfts också fram.

Organisation

Vid utgången av 2021 fanns fyra avdelningar och fem enheter under myndighetsledningen som var och en hade ett tydligt beskrivet ansvarsområde i SCB:s arbetsordning. Verksamheten är organiserad i en dataavdelning, två ämnesavdelningar och en it-avdelning. Enheterna under myndighetsledningen är indelade i en kommunikationsenhet, enhet för verksamhetsstyrning och stöd, HR-enhet, stabsenhet och en enhet för metod- och arkitekturstyrning. Den nya organisationen infördes under året och gäller från 1 september. Organisationen har utformats för att SCB ska kunna ta ett tydligare statistiskt ledarskap, vara relevanta och snabbt kunna tillgodose nya behov, öka analyskapaciteten samt för att på ett bättre sätt kunna genomföra en digital transformation och ha ett samlat förhållningssätt till data.

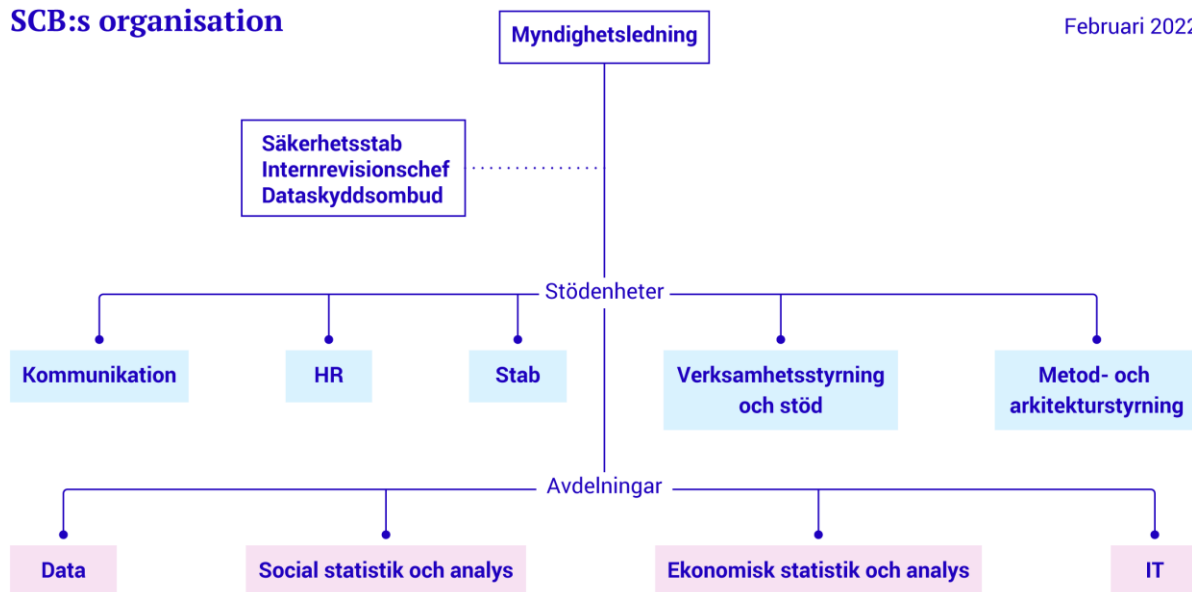
Vision och strategi

SCB har en vision och strategi. Visionen lyder *Vi ger samhället användbar statistik att lita på* och strategin omfattar fem övergripande mål:

- Användbar statistik och data
- Smart datafångst och datahantering
- SCB:s statistikproduktion är innovativ, effektiv och säker
- SCB:s medarbetare utvecklar verksamheten och sig själva
- Vi gör det tillsammans

SCB:s organisation

Februari 2022

Organisationsschemat visar läget den 31 december 2021

Upplysningar om resultatredovisningen

Resultatredovisning

I resultatredovisningen görs en återrapportering av den genomförda verksamheten utifrån uppdraget i myndighetens instruktion och uppgifter enligt regleringsbrevet. Mer omfattande specifika regeringsuppdrag redovisas också. I de olika delarna återges olika resultatindikatorer. Kostnader redovisas efter verksamhetsområde.

Resultatindikatorer

SCB har definierat resultatindikatorer för respektive område. Dessa har definierats utifrån det som lämnar myndigheten till användare och kunder. Vidare finns det indikatorer som avser att mäta kvaliteten i det som lämnar myndigheten, t.ex. punktlighet i publicering. Även användningen av det som tillgängliggörs av myndigheten, exempelvis antalet uttag från Statistikdatabasen (SSD), definieras som resultatindikatorer eftersom volymen på hur statistiken används över tid kan spegla utfallet av det sammanlagda arbetet med att producera statistik av god kvalitet som är lättillgänglig för användarna.

I avsnittet *Anslagsfinansierad verksamhet* redovisas väsentliga resultat och framsteg kopplade till statistikens innehåll under områdena individbaserad statistik, ekonomisk statistik samt miljöstatistik. Miljöstatistik omfattar även områden så som regioner, markanvändning och fastigheter.

Inom verksamhetsområdet *Samordning och internationellt statistiskt samarbete* har en resultatindikator definierats utifrån antalet EU-arbetsgrupper inom statistikområdet som myndigheten deltar i. För denna indikator är det inte möjligt att redovisa kostnaderna då medverkan sker inom ramen för statistikproduktionen. Antal beslutade EU-rättsakter inom statistikområdet som myndigheten bidragit till definieras också som en indikator.

Tjänsteexporten utgör ett eget verksamhetsområde. De indikatorer som identifierats är antal utlandsstationerade långtidskonsulter, antal korttidsuppdrag samt antal mottagna studiebesök.

Myndigheten bedriver ingen handläggande verksamhet som resulterar i att ärenden kan redovisas.

Verksamhetsområde	Resultatindikator
Utveckla, framställa och sprida statistik	Antal statistiknyheter Antal tabeller i SSD Antal uttag från tabellerna i SSD Punktlighet i publiceringen Andel undersökningar med fullständig dokumentation Antal utförda uppdrag i avgiftsfinansierad verksamhet Antal besök på webbplatsen Antal besvarade förfrågningar (telefon, e-post)
Samordning och internationellt statistiskt samarbete	Antal EU-arbetsgrupper inom statistikområdet med deltagande från SCB Antal beslutade EU-rättsakter inom statistikområdet som myndigheten bidragit till
Tjänsteexport	Antal utlandsstationerade långtidskonsulter Antal korttidsuppdrag Antal mottagna studiebesök

Förändringar jämfört med tidigare år

Från och med 2021 används en ny källa för en resultatindikator under avsnittet *Samordning och internationellt statistiskt samarbete*. För att beräkna antal arbetsgrupper inom statistikområdet med svenskt deltagande används data från Eurostat som ersätter den interna datakälla som tidigare använts. Den nya källan bedöms bättre återspegla de arbetsgrupper som är aktiva. Bytet av källa betyder att jämförelser med tidigare år ska göras med försiktighet.

Finansiering och kostnadsfördelning

SCB:s verksamhet kan indelas i en anslagsfinansierad verksamhet och en avgiftsfinansierad verksamhet. Verksamheten finansieras huvudsakligen av anslag från Finansdepartementet samt några andra mindre anslag från andra departement. Knappt hälften av verksamheten finansieras genom avgifter och bidrag främst genom uppdrag från andra myndigheter.

De totala intäkterna och kostnaderna för ett verksamhetsområde består av direkta respektive indirekta intäkter och kostnader. Direkta kostnader hänförs till respektive verksamhetsområde. Indirekta kostnader hänförs till respektive område med hjälp av tidrapportering som fördelningsnyckel.

Metoden för produktivitetsberäkning

Den metod som har använts för att beräkna produktivitetens utvecklingen inom anslagsverksamheten har tillämpats sedan 2001. För att beräkna produktivitetens utvecklingen beräknas dels förändringen av produktionen, dels förändringen av produktionsinsatserna. Förändringen av produktionen i fasta priser beräknas som kostnaderna för den produktion som har tillkommit under året minskat med kostnaderna för den produktion som har upphört, ställt i relation till nivån på kostnaderna i produktionen i utgångsåret. Dvs. i Årsredovisning 2021 beaktas förändring mellan 2020 och 2021. Produktionsinsatserna uppdelas i arbetsinsatser, lokaler och övriga insatser. Arbetsinsatserna mäts i antal arbetade timmar. Antalet arbetade timmar avser samtliga arbetade timmar,

som anställda vid SCB har utfört avseende anslagsfinansierad verksamhet, dvs. såväl direkt tid som andel av indirekt tid. För lokalerna uttrycks insatserna i kvadratmeter hyrd lokalyta. För övriga insatser uttrycks insatserna som övriga kostnader deflaterade med ett prisindex, som är en sammanvägning av konsumentprisindex och index för lönekostnad per timme i näringslivet med vikterna 0,5 och 0,5. Index för lönekostnad per timme baseras på nationalräkenskaperna och kan därför revideras och leda till att för tidigare år redovisade produktivitetstal ändras.

Arbetsproduktiviteten definieras som produktion per arbetstimme. Förändringen av arbetsproduktiviteten blir därmed lika med förändringen av produktionen minskad med förändringen av antalet arbetstimmar, båda uttryckta i procent.

Totalproduktivitetsförändring definieras på motsvarande sätt som den procentuella förändringen av produktionen i fasta priser minskat med en vägd summa av förändringarna av de procentuella förändringarna av samtliga insatser. Insatserna uppdelas på arbete, lokaler och övriga insatser. Vikterna avser kostnadsandelar för respektive insats föregående år. Totalproduktivitetsförändring är ett bättre mått på produktivitetens utveckling eftersom detta mått också tar hänsyn till förändringar i andra produktionsfaktorer än arbete. Det kan vara betydelsefullt när exempelvis omfattningen av köpta konsultinsatser ökar eller minskar.

Verksamhetens övergripande resultat

Verksamhetens övergripande resultat

"Statistiska centralbyrån ansvarar för att utveckla, framställa och sprida officiell statistik och annan statlig statistik..."

Förordning (2016:822) med instruktion för Statistiska centralbyrån

Verksamheten i sammandrag

Anslagsfinansierad verksamhet

Målet för den anslagsfinansierade verksamheten är att producera officiell statistik av god kvalitet. Den anslagsfinansierade statistiken har med något undantag producerats i enlighet med arbetsplanen. Punktligheten i publiceringarna var hög och uppgick till 98 procent vilket är på samma nivå som föregående år. Andelen statistikprodukter med aktuell dokumentation är något lägre jämfört med föregående år. Den interna uppföljningen pekar på att detta är en följd av att man i några fall av resursskäl tvingats prioriterat ned detta. Området kommer därför att bevakas så att det inte byggs upp en dokumentationsskuld. Det gjordes 35 korrigeringar av publicerad statistik vilket var tre fler än 2020. En korrigering bedömdes som allvarlig. Antalet tabeller i Statistikdatabasen ökade också under 2021 men antalet uttag minskade. Dessutom har statistiken på flera områden utökats, blivit mer detaljerad eller försetts med mer historiska data.

Förändrade krav från EU innebär att anpassningar behöver göras i flera undersökningar. Under de senaste åren har omfattande arbete bedrivits för att anpassa Arbetskraftsundersökningarna (AKU), Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC) och i utrikeshandelsstatistiken till dessa nya krav. Kraven innebär inte sällan en ökad ambition och påverkar stora delar av produktionskedjan. Anpassningarna kan påverka statistikens innehåll och jämförbarhet så som fallet varit för AKU. Arbete med att länka data pågår vilket till delar kommer att omhänderta dessa konsekvenser.

Förslag på hur den framtida arbetsmarknadsstatistiken ska se ut har presenterats. Omläggningen är en följd av nya användarbehov och ändrade förutsättningar för att producera statistik. Under året har utvecklingsarbete pågått med att ta fram den nya statistikprodukten Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) som publiceras under 2022. Det är ett första steg i ett större omlägningsarbete inom ämnesområdet.

Under 2020 gjordes insatser för att ta fram ny statistik för att möta de behov som pandemin gav upphov till. Under 2021 har myndigheten fortsatt de initiativ som då togs och fortsatt att publicera statistik. Den analysgrupp som bildats har fortsatt att löpande bevaka utvecklingen och ett drygt 40-tal nyheter har publicerats under vinjetten "Corona i statistiken".

Den statistiska informationen ska enligt regleringsbrevet göras mer tillgänglig och användbar, SCB ska underlätta förståelse och tolkning av statistiska resultat och samband. Webbplatsen fick en ny ingång där de nationella indikatorerna för Agenda 2030 presenteras vilket förenklar för användarna att nå denna statistik. För den regionala jämställdhetsstatistiken lanserades en ny tjänst som gör det möjligt att på ett enkelt sätt nå jämställdhetsstatistik inom sex statistikområden. Antalet besök på webbplatsen var på samma nivå som 2020. De statistiska resultaten har förklarats och analyserats i artiklar och andra texter.

Under året introducerades en ny lösning med automatiserade lokala utskick av pressmeddelande. Det gjordes sex olika utskick till ett hundratal mottagare vid varje tillfälle. Lösningen är ett resurseffektivt sätt nå ut i regional media och statistiken har uppmärksamats.

SCB:s tabeller i Statistikdatabasen är tillgängliga på den nationella dataportalen och SCB är den myndighet som har störst datamängder i portalen. För att öka spridningen och underlätta vidareanvändningen av statistiken har SCB bytt upphovsrättslicens. Den nya licensen möjliggör fri distribution och använd-

ning och att man inte behöver uppge källa. Det gjordes under 2021 drygt 1,4 miljoner uttag från Statistikdatabasen, vilket är en minskning med sex procent med året innan.

Kostnaden för uppgiftslämnandet minskade under 2021 med 6,0 procent. En del av minskningen kan dock hänföras till att beräkningsunderlaget ändrats. Arbetet med statistiktaxonomier har fortsatt och har under året kompletterats med en taxonomi avseende företagsekonomiska uppgifter som efterfrågas årligen. En statistiktaxonomi är en grundförutsättning för en helt digital rapporteringskedja och ett viktigt led i arbetet med att minska företagets kostnader för företagsekonomisk statistikrapportering.

Sammantaget bedömer myndigheten att den anslagsfinansierade verksamheten genomförts enligt plan. Väsentliga steg har tagits i arbetet med att anpassa statistiken till nya EU-krav, andra användarbehov eller förändrade förutsättningar. Antalet uttag från statistikdatabaserna minskar något och antalet besök på webbplatsen är på samma nivå som året innan. Nya tillämpningar av statistiken, nya presentationsformer och fler ytor där SCB:s statistik exponeras har ökat tillgängligheten till statistiken.

Avgiftsfinansierad verksamhet

Målet för den avgiftsfinansierade verksamheten är att öka möjligheterna att utnyttja det statistiska materialet och den statistiska kompetensen för att tillgodose användarnas behov. Den avgiftsfinansierade verksamheten har i allt väsentligt genomförts i enlighet med kundernas beställningar och befintliga överenskommelser. Intäkterna har ökat med 18,0 mnkr jämfört 2020 trots färre årsarbetskrafter vilket bl.a. förklaras av större volymer än beräknat på vissa standardprodukter med fast prislista. Den avgiftsfinansierade verksamheten gick sammantaget med ett överskott om 17,0 mnkr bl.a. till följd av begränsad tillgång till personella resurser som både bidragit till lägre gemensamma kostnader och minskad möjlighet till förvaltning och vidareutveckling. Därutöver tillkommer effekter till följd av pandemin som också har minskat de gemensamma kostnaderna. Det positiva resultatet har bidragit till att obalansen inom området Staten uppdragsgivare har minskat och närmar sig balans. Däremot har obalansen ökat för området Övriga uppdragsgivare vilket föranleder att ytterligare åtgärder behöver

vidtas. I undersökningen Kundernas förtroende fick SCB medelbetyget 4,7 på en femgradig skala för utförda uppdrag vilket var i nivå med tidigare år.

Uppdrag avseende officiell statistik ska prioriteras framför annan avgiftsfinansierad verksamhet enligt SCB:s instruktion. Uppdrag avseende officiell statistik utgjorde knappt 28 procent av den totala volymen av den avgiftsfinansierade verksamheten, vilket är i nivå med tidigare år. Utvecklingen av statistiken görs ofta i nära samarbete med de statistikansvariga myndigheterna. Tillsammans med Riksbanken har arbete bedrivits kring information om värdepappersinnehav och en kreditdatabas. Delar av implementeringen har också betydelse för statistiken som SCB ansvarar för och har i det här fallet inneburit att diskrepanserna mellan Betalningsbalansen och Nationalräkenskaperna minskat.

Uppdragen från de statistikansvariga myndigheterna är långsiktiga åtaganden men där förändringar kan göras över tid.

Myndighetens kompetens bidrar i arbetet med det svenska internationella biståndsfinansierade utvecklingssamarbetet. Att delta vid uppdrag utvecklar enskilda medarbetares kompetens och bidrar positivt till att rekrytera och behålla medarbetare i verksamheten. Insatserna på området involverar också medarbetare från andra myndigheter. Det internationella utvecklingsarbetet har under 2021 omfattat fjorton samarbetsprojekt varav tre har avslutats under året. Året har precis som 2020 påverkats av pandemin och behövt anpassas efter rådande förhållanden. Stödet i form av korttidsexperter som på plats arbetar tillsammans med våra samarbetspartners har återupptagits, men inte på den nivå som innan pandemin. Erfarenheterna från pandemin är dock att digitalt distansstöd kan fungera som komplement till att ge stöd på plats.

Samordning av den officiella statistiken

Samordningen av den officiella statistiken drivs bl.a. med stöd av en gemensam målbild för den officiella statistiken. Till målbilden finns en handlingsplan som löpande uppdateras och konkretiseras.

En väsentlig aktivitet är den översyn av statistikområden som genomförts gemensamt av de statistikansvariga myndigheterna (SAM) och hållits ihop av

SCB. Ett förslag till ändringar har remitterats till samtliga SAM och därefter skickades i oktober 2021 en hemställan till regeringen med förslag till ändringar i förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. Därutöver har SCB bl.a. genomfört ett flertal utbildningstillfällen i olika ämnen riktad till medarbetare på de statistikansvariga myndigheterna.

Lokaler

Pandemin förändrade på kort tid arbetssätten med hemarbete och användandet av digitala möten är brett. Framgent kommer hemarbete alltjämt vara en möjlighet som ett komplement till kontorsarbetsplatsen. Som en konsekvens av detta fattades under våren beslut om att införa flexibla arbetsplatser, där man som medarbetare inte har en egen fast kontorsplats. Lokalytorna har därför minskats och myndigheten har frånträtt lokalytor på båda verksamhetsorterna.

Ekonomisk översikt

Anslag och årets kapitalförändring

Under 2021 har SCB haft tilldelade anslagsmedel om 609,1 mnkr. SCB hade ett ingående anslagssparande om 4,6 mnkr, vilket avsåg förvaltningsanslaget. Vid utgången av 2021 hade SCB ett utgående anslagssparande om 9,8 mnkr, vilket avsåg förvaltningsanslaget i sin helhet. Årets kapitalförändring var 17,0 mnkr. Årets kapitalförändring motsvarar resultatet i den avgiftsfinansierade verksamheten.

Verksamhetens intäkter

SCB:s intäkter var totalt 1 105,7 mnkr för 2021 varav 54,6 procent består av intäkter av anslag, 41,2 procent intäkter av avgifter och andra ersättningar och 4,3 procent av intäkter av bidrag och finansiella intäkter.

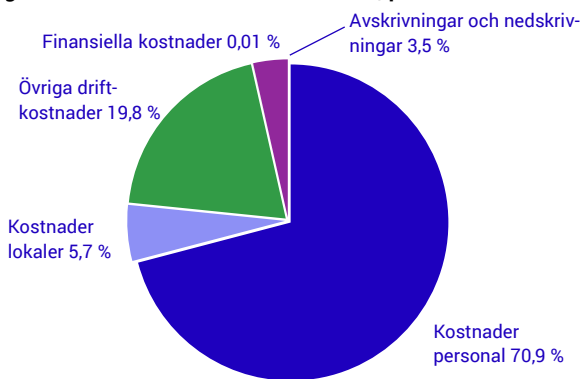
Under 2021 har de totala intäkterna ökat med 10,6 mnkr (1,0 %) jämfört med 2020. Intäkter av anslag minskade med 8,6 mnkr (1,4 %) främst beroende på minskad förbrukning pga. färre antal årsarbetskrafter samt intermitterande verksamhet. Intäkter av avgifter och andra ersättningar ökade med 15,0 mnkr (3,4 %) jämfört med 2020. Till följd av pandemin har nivån inom tjänsteexporten varit låg både under år 2020 och 2021. Av avgiftsintäkternas ökning

om 15,0 mnkr avser tjänsteexporten 9,8 mnkr. Intäkter av bidrag ökade med 4,1 mnkr (9,7 %). Ökningen är främst hänförlig till undersökningen Vuxnas kunskaper och lärande (PIAAC). Bidragsintäkterna hänförligt till tjänsteexporten minskade med 3,0 mnkr. Avgiftsintäkter och bidragsintäkter varierar mellan åren beroende på uppdrag av tillfällig karaktär. Finansiella intäkter var 0,1 mnkr högre jämfört med 2020.

Verksamhetens kostnader

De totala kostnaderna uppgick till 1 088,7 mnkr vilket jämfört med 2020 är en minskning med 2,3 mnkr (0,2 %). Kostnadsnivån för både 2020 och 2021 är lägre än tidigare år främst hänförligt till pandemin. Exempelvis är resekostnaderna 18,4 mnkr lägre år 2021 jämfört med år 2019.

Figur 1: Verksamhetens kostnader¹ 2021, procent

1) Se belopp i den Finansiella redovisningen.

I figur 1 redovisas verksamhetens kostnader för 2021. De totala kostnaderna för personal utgör 70,9 procent av SCB:s totala kostnader vilket är en minskning om 1,8 procentenheter jämfört med föregående år. Kostnader för personal har minskat med 20,9 mnkr (2,6 %). Minskningen beror främst på att antalet årsarbetskrafter har minskat med 56 årsarbetskrafter. Kostnaden för kurser och konferenser m.m. är fortsatt på låga nivåer hänförligt till pandemin. Kostnader för lokaler minskade totalt med 2,7 mnkr jämfört med 2020. Hyreskostnaderna för Örebro och Solna minskade med 3,4 mnkr jämfört med 2020 till följd av flytt till nya lokaler i Solna hösten 2020 samt minskade lokalytor i både Solna och Örebro från

hösten 2021. År 2023 flyttar SCB i Örebro till nya lokaler, en avsättning för återställande av befintliga lokaler om 1,7 mnkr har gjorts under 2021. Övriga driftkostnader ökade med 17,5 mnkr (8,8 %), varav ökade kostnader inom tjänsteexporten uppgår till 6,6 mnkr (39,0 %). De ökade kostnaderna avser främst ökade kostnader för porto och övriga köpta tjänster.

Finansiella kostnader har minskat jämfört med föregående år med 0,3 mnkr. Avskrivningar och nedskrivningar ökade med 4,2 mnkr jämfört med 2020, främst till följd av inköp av it-utrustning under året.

Årets aktiveringar av personalkostnader och övriga driftkostnader för egenutvecklade anläggningstillgångar uppgår till 5,7 mnkr respektive 3,5 mnkr, en sammantagen minskning om 6,3 mnkr jämfört med 2020. De aktiverade kostnaderna skrivs av under kommande år.

Intäkter och kostnader per område

Intäkter och kostnader redovisas i tre olika verksamhetsområden enligt SCB:s instruktion. De totala intäkterna har ökat med 10,6 mnkr jämfört med 2020 och kostnaderna har minskat med 2,3 mnkr.

Utveckla, framställa och sprida statistik är det största verksamhetsområdet med 93,3 procent av de totala intäkterna. Områdets intäkter har ökat med 2,3 mnkr jämfört med 2020 och kostnaderna minskade med 10,1 mnkr. De minskade kostnaderna kan hänföras till färre årsarbetskrafter under 2021 samt bl.a. minskade lokalkostnader och övriga kostnader relaterade till pandemin. Den största ökningen av intäkter var inom Tjänsteexporten under 2021 med 6,6 mnkr vilket också ledde till ökade kostnader. Tjänsteexportens nivåer har påverkats väsentligt av pandemin både år 2020 och 2021.

Den totala kapitalförändringen var 17,0 mnkr vilket är att jämföra med 2020 då den var 4,2 mnkr.

Tabell 1: Intäkter och kostnader per verksamhetsområde, mnkr

	2019	2020	2021
Utveckla, framställa och sprida statistik			
Anslag	583,5	606,8	596,5
Avgifter och andra intäkter än anslag	441,5	422,3	434,9
Summa intäkter	1 025,0	1 029,1	1 031,4
Anslagsverksamhet	583,5	606,8	596,5
Avgiftsverksamhet	442,7	419,3	419,5
Summa kostnader	1 026,2	1 026,1	1 016,0
Kapitalförändring	-1,2	3,0	15,4
Samordning och internationellt statistiskt samarbete			
Anslag	5,4	5,2	6,9
Avgifter och andra intäkter än anslag	0,0	0,0	0,0
Summa intäkter	5,4	5,2	6,9
Anslagsverksamhet	5,4	5,2	6,9
Avgiftsverksamhet	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader	5,4	5,2	6,9
Kapitalförändring	0,0	0,0	0,0
Tjänsteexport			
Anslag	.	.	.
Avgifter och andra intäkter än anslag	82,3	60,8	67,4
Summa intäkter	82,3	60,8	67,4
Anslagsverksamhet	.	.	.
Avgiftsverksamhet	81,3	59,7	65,8
Summa kostnader	81,3	59,7	65,8
Kapitalförändring	1,0	1,1	1,6
Totala intäkter och kostnader			
Anslag	588,9	612,0	603,4
Avgifter och andra intäkter än anslag	523,8	483,1	502,3
Totala intäkter	1 112,7	1 095,1	1 105,7
Anslagsverksamhet	588,9	612,0	603,4
Avgiftsverksamhet	524,1	479,0	485,3
Totala kostnader	1 113,0	1 090,9	1 088,7
Kapitalförändring	-0,3	4,2	17,0

Produktivitetsutveckling

"Produktiviteten i den anslagsfinansierade verksamheten ska öka med i genomsnitt minst 3 procent per år"

Regleringsbrev för budgetåret 2021

Produktivitetsens utveckling kan variera mellan enskilda år till följd av kalendereffekter och andra tillfälliga orsaker och följs därför upp bäst genom att beräkna utvecklingen under en längre period. Metoden som tillämpas för produktivetsberäkningen är relativt grov och beräkningen görs endast för anslagsverksamheten. Förändringar av kvalitetsmässig karaktär ingår inte dvs. produktivetsberäkningarna tar inte hänsyn till om kvaliteten på SCB:s produkter har förändrats. I den mån kvaliteten ökar underskattas produktivetsutvecklingen och i den mån kvaliteten minskas överskattas produktivetsutvecklingen. För att få en rättvisande bild av verksamheten bör man därför även beakta de kvalitetsförändringar som SCB gör i verksamheten.

Under femårsperioden 2017–2021 visar måttet för totalproduktivitet att produktiviteten har ökat med i genomsnitt 3,5 procent per år och för tioårsperioden 2012–2021 är motsvarande genomsnittliga ökning 2,4 procent per år. Sett ur femårsperspektivet är målet uppnått men inte sett ur ett tioårsperspektiv. Måttet för arbetsproduktivitet visar att produktiviteten under femårsperioden har ökat med i genomsnitt 3,1 procent per år. Motsvarande ökning för tioårsperioden är 2,2 procent.

För 2021 beräknas totalproduktiviteten ha ökat med 3,9 procent och arbetsproduktiviteten ökat med 4,9 procent. I totalproduktiviteten beaktas utöver förändringar i produktionsvolymen och arbetade timmar även förändringar i lokalyta och övriga insatser så som övriga driftkostnader och avskrivningar. För att ha konsistens med resultaträkningen, där kostnaderna är lägre till följd av aktivering av kostnader för immateriella anläggningstillgångar, har antalet arbetade timmar nedräknats i motsvarande grad.

Under 2021 har produktionsvolymen inom anslagsverksamheten minskat med 0,2 procent (1,1 mnkr). Volymförändringen har beräknats som kostnadsförändring netto av tillkommande och bortfallande produktion jämfört med den totala kostnaden inom anslagsverksamheten 2020. Förändringar i output t.ex. nya undersökningar, tabeller, rapporter m.m. ingår i produktivetsmättet. Däremot beaktas inte förändringar i kvalitet eller utvecklingsinsatser om dessa inte har resulterat i outputförändringar.

Att produktionsvolymen i stort sett är oförändrad mellan 2020 och 2021 beror främst på att förändringen i intermittenta undersökningar till stor del tar ut varandra. T.ex. har undersökningarna *Trender och Prognoser* samt *Gödselmedel och odlingsåtgärder* inte genomförts 2021. Däremot genomfördes bl.a. undersökningarna *Outhyrda lägenheter i flerbostadshus*, *Växtnäringsbalanser* och *Vattenanvändningen i Sverige under året*. Förutom intermittenta undersökningar så har t.ex. *Befolkningsframskrivningar* och *Inkomstrapporter* tagits fram.

Totala antalet arbetade timmar minskade med 5 procent främst till följd av minskade timmar i anslagsverksamheten men även till följd av minskade timmar på intern verksamhet. Tillgängliga timmar inom verksamhet hänförlig till anslag har sammantaget varit lägre 2021 jämfört med 2020, motsvarande ca 30 årsarbetskrafter.

För att uppnå kravet i regleringsbrevet på en genomsnittlig årlig produktivetsökning krävs flera utvecklingsprång och ett omfattande förändringsarbete. Det räcker inte med ständiga förbättringar för att nå önskade effekter. Det handlar om utveckling av arbetssätt, statistiska metoder, it och kompetens. Samtidigt måste den löpande produktionen genomföras med god kvalitet och kontinuitet och utöver detta ska EU-anpassningar inrymmas. Det är nödvändigt med utveckling för att möta omvärldens förändringar men det är inte hållbart i längden med en urholkning av ramarna för den löpande produktionen och nödvändiga EU-anpassningar. SCB har i sitt strategiska arbete pekat ut fyra prioriterade områden där betydande utvecklingsarbete behöver genomföras och återkommer i budgetunderlaget med förslag om tillkommande finansiering.

Utvecklingen av övriga insatser dvs. anslagsandelen av övriga driftkostnader påverkar också produktiviteten och för 2021 har dessa netto ökat med 4,9 procent. Kostnader för övriga köpta tjänster är högre 2021 jämfört med 2020 och aktiveringarna är lägre. Kostnadsökningen motverkas till viss del av lägre kostnader för resor, kurser och konferenser m.m. till följd av pandemin.

Myndigheten arbetar brett med att minska kostnaderna i verksamheten så som effektiva lokal- lösningar och minskade administrativa kostnader. Under 2021 har de sammanvägda insatserna totalt minskat med 4,1 procent, främst beroende på minskningen i antalet arbetade timmar samt minskad lokalyta till följd av flytt till nya lokaler i Solna hösten 2020 samt minskade lokalytor i både Solna och Örebro från hösten 2021.

Tabell 2: Produktivitetens utveckling i anslagsverksamheten, årliga förändringar i procent

	2017	2018	2019	2020	2021
Produktionsvolym ¹	-0,9	2,0	-0,5	2,7	-0,2
<i>Produktionsinsatser:</i>					
Arbetade timmar	-6,2	-2,6	-5,5	6,9	-5,0
Lokaler	-2,9	-1,2	-9,6	-0,2	-16,3
Övriga insatser	-25,1	12,2	2,6	-7,4	4,9
Sammanvägt	-9,7	-0,2	-4,3	3,8	-4,1
<i>Produktivitet:</i>					
Arbetsproduktivitet ²	5,3	4,6	5,0	-4,1	4,9
Totalproduktivitet³	8,8	2,2	3,9	-1,1	3,9

1) Produktionsvolymförändringen har beräknats som kostnadsförändring netto av tillkommande och bortfallande produktion jämfört med den totala kostnaden inom anslagsverksamheten.

2) Arbetsproduktivitetens förändring har beräknats som förändringen av produktionsvolym minskad med förändringen av antalet arbetade timmar.

3) Totalproduktivitetens förändring har beräknats som förändringen av produktionsvolym minskad med den sammanvägda förändringen av samtliga produktionsinsatser.

Se vidare under Upplysningar om resultatredovisningen.

Utveckla, framställa och sprida statistik

Utveckla, framställa och sprida statistik

Anslagsfinansierad verksamhet

"Målet för den anslagsfinansierade verksamheten är att producera officiell statistik av god kvalitet som är lättillgänglig för användarna."

Regleringsbrev för budgetåret 2021

Den anslagsfinansierade statistiken har sammantaget i stort producerats i enlighet med arbetsplanen.

SCB:s verksamhet kan indelas i anslagsfinansierad och avgiftsfinansierad verksamhet. Redovisade kostnader för anslagsverksamheten efter ämnesområde uppgår till 616,6 mnkr, vilket motsvarar samtliga intäkter hänförliga till anslagsverksamheten. SCB har ett utgående anslagssparande om 9,8 mnkr. Kostnaderna för den anslagsfinansierade verksamheten minskade jämfört med 2020 om 7,4 mnkr. Antalet årsarbetskrafter har totalt minskat med 56 personer jämfört med 2020, varav ca 30 kan hänföras till den anslagsfinansierade verksamheten. Det minskade antalet årsarbetskrafter har inneburit en hög arbetsbelastning inom delar av anslagsverksamheten.

Intermittent verksamhet och nettoeffekt av aktiveringar och avskrivningskostnader från tidigare års aktiveringar innebär att anslagsförbrukningen varierar mellan åren.

Den ökade kostnadsnivån om 5,6 mnkr jämfört med föregående år inom *Näringsverksamhet* beror på utvecklingsinsatser inom området.

Den ökade kostnaden inom *Levnadsförhållanden* avser främst förändringar inom Undersökningarna av levnadsförhållandena (ULF/SILC). De minskade kostnaderna om 6,2 mnkr inom *Priser och konsumtion* är bl.a. en följd av en mer automatiserad insamlingsprocess av Konsumentprisindex (KPI).

Intermittenta variationer är den främsta anledningen till förändringen inom områdena Hushållens ekonomi samt Utbildning och forskning.

Tabell 3: Kostnader efter ämnesområde, mnkr

Ämnesområde	2019 ¹	2020 ¹	2021 ¹
Arbetsmarknad	150,5	149,0	146,1
Befolkning	17,1	19,1	18,4
Boende, byggande och bebyggelse	16,4	18,1	18,4
Demokrati	12,9	10,6	7,8
Handel med varor och tjänster	21,0	23,4	23,1
Hushållens ekonomi	23,8	26,2	29,6
Levnadsförhållanden	38,4	35,6	40,2
Miljö	16,3	15,6	13,8
Nationalräkenskaper	73,9	78,4	78,5
Näringsverksamhet	80,1	86,2	91,9
Offentlig ekonomi	10,9	11,2	10,5
Priser och konsumtion	54,4	55,9	49,7
Utbildning och forskning	33,9	39,3	28,6
Övrigt	50,6	55,2	60,1
Summa	600,5	624,0	616,6

1) I anslagsutfallet, kostnader efter ämnesområdet, ingår gemensamma kostnader som kan hänföras till anslagsverksamheten.

Anpassningar av statistikens innehåll och omfattning till följd av utökade och förändrade krav från EU ska hanteras inom givna anslagsramar. För anpassningar, utveckling och viss försöksverksamhet erhöLL SCB 11,8 mnkr i bidragsintäkter från EU under 2021.

Ny arbetsmarknadsstatistik

Sedan 2020 pågår ett omfattande utvecklingsarbete inom arbetsmarknadsområdet för att kunna möta nya användarbehov och förändrade förutsättningar för insamling av data. Arbetet har bedrivits i samarbete med berörda myndigheter inom ämnesområdet.

Under våren presenterade SCB förslag på den framtida arbetsmarknadsstatistiken och planen är indelad i tre etapper på kort, medellång och lång sikt. Omläggningen innebär ett större nyttjande av registerinformation framför direktinsamlade data men också utvidgad analys. Antalet statistikprodukter kommer att minska. Ett omfattande arbete pågår med att ta

fram den nya produkten Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) som publiceras under andra kvartalet 2022. Införandet av BAS innebär att SCB för första gången kommer att redovisa registerbaserad statistik som avser arbetslösa, arbetskraften och relaterade storheter som till exempel relativ arbetslöshet.

Nyttjandet av de månatliga arbetsgivardeklarationerna (AGI), som har ersatt de årliga kontrolluppgifterna som lämnas till Skatteverket, har ökat. De två lönesummeundersökningarna använder från och med 2021 AGI-uppgifterna.

Individbaserad statistik

Pandemin har gett upphov till ett påtagligt statistikbehov. SCB har fortsatt att veckovis publicera preliminära dödstal. Under våren 2020 infördes nya frågor i AKU som belyser pandemin och hemarbete. Statistik kring detta har presenterats i två pressmeddelanden under 2021. Pandemins effekter inom utbildningsområdet har belysts i tre rapporter under 2021. Under året har SCB på uppdrag av regeringen också genomfört en förstudie kring förekomst och omfattning av fjärr- och distansundervisning. Förstudiens resulterade i att myndigheten fick ett uppdrag att genomföra en insamling av data och en rapport presenteras under första delen av 2022.

Den officiella statistiken om befolkning och befolkningens sammansättning har under året utökats med regional statistik inom områdena asylsökande, civilståndändringar, medborgarskapsbyten, döda och folkmängd. Det nya regionala statistikområdet RegSO har lagts till i Statistikdatabasens tabeller avseende folkmängd. RegSO är en del av den rikstäckande områdesindelningen för statistisk uppföljning av socioekonomisk segregation.

Befolkningsframskrivningen 2021, som redovisar prognos över befolkningsutvecklingen fram till 2040, redovisades för första gången på en indelning där födelseregion är baserad på världsdelar. Tidigare användes en indelning där länderna grupperades baserat på FN:s mått Human Development Index, HDI. Den nya indelningen är enklare att förstå och kvalitén på framskrivningen bedöms också bli bättre då den nya indelningen inte förändras över tid.

Regionala befolkningsframskrivningar publiceras sedan 2020 på webbplatsen som öppna data. Inför 2021 har en vidareutveckling gjorts för att tillmötesgå användarbehov kring uppdelning av inrikes-/utrikes födda. Publiceringen omfattar nu också ett Statistiskt meddelande och en analysrapport.

Liksom tidigare år har ett flertal nya rapporter publicerats. I Hushållens ekonomiska standard 2019 görs en jämförelse med året 2011 av den ekonomiska standarden för hushåll med olika storlek och sammansättning. I två rapporter inom befolkningsområdet gjordes internationella jämförelser över barnafödande respektive dödlighet.

Anpassningar till följd av ny ramlag för den sociala statistiken

Arbetet med att anpassa de undersökningar som berörs av den nya europeiska ramlagen för den sociala statistiken har fortsatt under året. Förändringen i ramlagen ska leda till en ökad harmonisering inom statistikområdet och bl.a. är målet att skapa ett system för socialstatistik istället för enskilda undersökningar.

Arbetskraftsundersökningarna (AKU) har genomgått en omfattande omläggning för att hantera förändringar i definitioner av variabler, målpopulation och i den ordning som frågorna ställs. Dessutom har en del variabler tillkommit, samtidigt som en del har tagits bort. En ny insamlingsblankett infördes som en följd av detta. För att kunna hantera ett tidseriebrott har mätning skett med både den gamla och den nya blanketten under hela 2021. Under 2021 har SCB publicerat statistik som baseras på data för både den nya och den gamla blanketten. Införandet av den nya enkäten har påverkat möjligheterna att jämföra utvecklingen på årsbasis och därför har publiceringarna begränsats till jämförelser med tidigare månader under 2021. I samband införandet av den nya blanketten har även den s.k. hjälpinformationen justerats och innehåller nu den nya arbetsgivardeklarationen AGI vilket innebär att precisionen i AKU ökar. Förändringarna samordnades till en och samma tidpunkt för att inte ge upphov till flera tidseriebrott. Under hösten 2021 har arbete med länkning av tidserier pågått och ett första urval av länkade tidserier publiceras i samband med offentliggörandet av AKU januari 2022.

Omläggningen har temporärt försvårat användningen av AKU och gett upphov till viss kritik. Även om användarna, via användarrådet, användarmöten i samband med publicering och i andra konstellationer, löpande har fått information, har mer information efterfrågats. SCB:s förtroende har i viss mån påverkats och det finns lärdomar att dra kring hur förankringen och information om större förändringar som påverkar statistikens innehåll och kvalitet bör göras. SCB har på uppdrag av regeringen analyserat konsekvenserna av de genomförda förändringarna i AKU vilket presenterats i en rapport till regeringen.

Arbete kring att införa hushållsdata och att med hjälp av administrativa data effektivisera urvalsdesignen i AKU slutförs under kommande år. Därutöver har också åtgärder vidtagits för att hantera återstoden av de kvalitetsbrister i AKU som redovisades till regeringen i februari 2020.

Under 2021 genomfördes insamlingen av Undersökningarna av levnadsförhållandena (ULF/SILC) med den nya undersökningsdesignen. Den nya designen är gjord utifrån den nya ramlagens krav samt önskemål från nationella användare. Under året har också förberedelser gjorts för s.k. kombinerad insamling som införs under 2022. ULF/SILC är idag en renodlad intervjuundersökning och det blir då möjligt att besvara frågorna i en webbenkät, vilket förväntas höja svarsfrekvensen.

Även datainsamlingen för Hushållens utgifter (HUT/HBS) har gjorts enligt en ny undersökningsdesign för att kunna svara upp mot ramlagens nya krav. Visst arbete med att anpassa undersökningen kvarstår.

Statistik inom utbildningsområdet

SCB tilldelades under 2020 ansvaret för officiell statistik om studieförbund. Under året redovisades statistik över studieförbundens verksamhet och studiedeltagare i studiecirklar och annan folkbildningsverksamhet i Statistikdatabasen. Flera nya tabeller har tagits fram och en beskrivning av statistikens framställning samt kvalitetsdeklaration har publicerats för första gången.

Ny statistik som belyser sysselsättning och inkomst efter avslutad utbildning har tagits fram under 2021. Statistiken visar sysselsättning, yrkesställning och

inkomster 1, 3, 5 och 10 år efter avslutad utbildning för olika utbildningsformer. Vidare har också historiska tidserier med utbildningsstatistik uppdaterats med äldre årgångar.

Insamlingen av undersökningen CVTS, som mäter personalutbildning i företagen, genomfördes under 2021 och kommande statistik publiceras under 2022.

Under våren genomfördes en pilotstudie för undersökningen Vuxnas kunskaper och lärande (PIAAC). Målet för pilotstudien var att genomföra 1 425 kompletta intervjuer, vilket inte nåddes fullt ut då ca 1 100 intervjuer genomfördes. Data levererades till OECD under hösten vilka var nöjda med den kvalitet som pilotstudien resulterat i. Den ordinarie datainsamlingen avslutas under 2023 och redovisas efterföljande år. Det nordiska-baltiska PIAAC nätverket har, med finansiellt stöd från Nordiska ministerrådet, tagit fram en presentation av de tematiska Nordiska-Baltiska PIAAC-rapporter som planeras samt en webbsida som lanserades i december 2021.

Under 2021 har SCB publicerat rapporten *Trender och Prognoser 2020*. I rapporten presenteras framskrivningar över hur tillgång och efterfrågan på utbildade beräknas se ut under kommande år fram till år 2035. Avsikten är att lyfta fram de obalanser mellan tillgång och efterfrågan på utbildade som kan komma att uppstå om utvecklingen fortsätter på samma sätt som i dag. Beräkningarna omfattar hela arbetsmarknaden och för 66 utbildningsgrupper ges en utförlig redovisning av arbetsmarknadsläget i dag och utsikterna fram till år 2035. Under 2021 har SCB genomfört andra aktiviteter som specificeras i regleringsbrev avseende anslag 4:4 inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Flera av aktiviteterna berör de analyser som SCB gör i samspillet mellan utbildning och arbetsmarknad.

Ekonomisk statistik

Under året har det varit en fortsatt efterfrågan på snabb ekonomisk statistik samt information om hur den pågående pandemin påverkar ekonomin. SCB har därför fortsatt med att publicera den månadsvisa BNP-indikatorn som togs fram i början av pandemin. Publiceringen av den kvartalsvisa BNP-indikatorn har snabbats upp så att den nu publiceras 30 dagar efter kvartalets slut i stället för tidigare 35 dagar.

Flera texter, som förklarar de statistiska resultaten och beskriver det ekonomiska läget i ekonomin, har publicerats. Dessa har publicerats som korta analyser, enstaka artiklar eller i tidskriften Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv. I tidskriften, som numera publiceras månadsvis i stället för som tidigare kvartalsvis, sammanfattas läget i ekonomin och särskilda händelser kommenteras i olika fördjupningsartiklar.

Anpassningen till mikrodatabutbytet inom utrikes-handeln, där data ska utbytas länder emellan, har fortsatt under 2021. Arbetet har fokuserat på anpassningar av produktionssystem samt att genomföra leveranstester. Databutbytet startar under våren 2022 vilket innebär att SCB kommer skicka exportuppgifter till Eurostats hub och samtidigt ta del av andra länders exportdata. Därefter påbörjas metodstudier för bedömning av kvaliteten av den mottagna datan som sammantaget då kommer utgöra Sveriges import.

De två lagerundersökningarna, Lagerstatistik för varuhandel och tjänstenärings samt Industrins lager, har slagits ihop till en undersökning. Översynen har bl.a. medfört att färre antal uppgifter samlas in vilket bidrar till att minska uppgiftslämnarbördan.

Från och med 2021 publiceras volymindex för varuexport och varuimport på månadsbasis utöver, som tidigare enbart, på kvartals- och årsbasis. I samband med förändringen har nya serier för månad, kvartal och årsindex publicerats från år 2015.

Digitaliseringen av prisinsamlingen fortsätter

Konsumentprisindex (KPI) fortsätter arbetet med att succesivt öka insamlingen av elektroniska transaktionsdata. Det leder till en mer automatiserad process och en minskad belastning för företagen. Under 2021 har andelen elektroniska transaktionsdata ökat i KPI genom inkludering av priser för hemelektronik. KPI använder också sedan 2021 även automatisk webbskrapning av prisuppgifter. Hälften av KPI-korgen samlas nu in via transaktionsdata och webbskrapning.

För att uppmärksamma användarna på pandemins effekt på prisstatistiken och beräkningsmetoderna

av konsumentprisindex, har SCB publicerat dokumentet ”Justerad viktberäkning för KPI och relaterade inflationsmått”.

Nationalräkenskaperna

Merparten av den tekniska funktionaliteten i det nya produktions- och analysstödet för Nationalräkenskaperna (NR) finns nu på plats. Men en stor del av implementeringsarbetet kvarstår, ett fullständigt utvecklat och stabiliserat system beräknas finnas på plats i slutet av 2022.

Eurostat genomförde ett EDP-besök (Excessive Deficit Procedure) under 2019 och besöket resulterade i 25 åtgärds punkter. I oktober redovisade SCB resultaten av de åtgärds punkter som återstod inför året.

Miljöstatistik

Inom Miljöräkenskaperna påbörjades ett grantsfinansierat projekt för att bl.a. identifiera nya datakällor för miljösektorn och nya metoder för förbättrade input/ output-analyser. Det är ett arbete som fortsätter under 2022 och som dessutom kommer omfatta utveckling av ekosystemräkenskaper vilket är ett tillkommande EU-krav. Därutöver har anpassningar gjorts för att leva upp till nya EU-krav med krav på snabbare rapporteringar och fler obligatoriska nedbrytningar inom luftträskaper, miljöskyddskostnader, miljösektorn, miljöskatter och materialflöden som ska rapporteras till Eurostat från och med 2022.

SCB medverkar i ett Eurostatprojekt som ska förbättra integrationen mellan geografisk information och statistik. Detta görs för att bättre kunna möta behoven av geografisk analys och statistik på låg geografisk nivå. Under 2021 har ett omfattande material tagits fram innehållande en övergripande målbild, vägledning och ett stort antal användar-exempel från olika länder. Projektet avslutas under våren 2022.

Översynen av Intäkts- och kostnadsundersökning för flerbostadshus har inte genomförts som planerats på grund av att resurser behövde omprioriteras. Undersökningen kommer därför inte att genomföras under 2022.

Under 2021 har statistik över kväve- och fosforbalanser för jordbruksmark framställts och publicerats. Statistiken tas fram vart tredje år och är en vidarebearbetning av till största delen publicerad officiell statistik. Därutöver har statistik över försäljning av mineralgödsel framställts och publicerats. All datainsamling för mineralgödselstatistiken har gjorts av SCB, vilket är en skillnad mot tidigare år, då Jordbruksverket stod för insamlingen.

Under 2021 inleddes ett tvåårigt grantsprojekt som syftar till förbättringar i SCB:s företagsregister avseende adresser till arbetsställen. Adresskvaliteten är viktig för att kvalitetssäkra statistiken över SCB:s bebyggelseområden. Kartläggningar och andra bakgrundsarbeten som gjorts under året ligger till grund för kommande arbete som bl.a. omfattar införande av nya tekniker såsom AI och maskininlärning. En bieffekt av kartläggningsarbetet är att många kommuner har kommit att intressera sig för projektet då de också har nytta av en högre kvalitet på adressuppgifterna. Därigenom får projektet tillgång till lokalkunskap från kommunerna som SCB inte har.

Uppdrag i regleringsbrevet

Arbetsplanen över den anslagsfinansierade verksamheten redovisades till regeringen den 28 januari. I enlighet med regleringsbrevet har SCB gjort mikrodatabaser tillgängliga för Regeringskansliet.

SCB har också levererat data från NR och AKU till Konjunkturinstitutet på den överenskomna detaljnivå som är anpassad till Finansdepartementets behov. I samråd med Regeringskansliet genomfördes under 2021 en förstudie kring förutsättningarna att ändra distributionen så att statistiken kan levereras direkt till Regeringskansliet.

AKI-RAM redovisades planenligt till Finansdepartementet den 29 januari.

Nationalräkenskaperna har redovisat uppgifter över Sveriges bruttonationalinkomst till Regeringskansliet i enlighet med uppdraget.

Uppdraget om att vidareutveckla statistiksammansättningen avseende personer som uppbär ersättning från olika transfereringssystem och är inskrivna vid Arbetsförmedlingen avslutades under året.

Uppgifter om tillgänglighet samt könsuppdelning m.m.

Den fjärde utvärderingen av den officiella statistikens kvalitet har genomförts och resultatet från den tredje utvärderingsomgången presenterades i Sveriges officiella statistik – årlig rapport för 2020.

En förnyad uppföljning av tillämpningen av § 14 förordningen (2001:100) om den officiella statistiken har gjorts under året. Liksom tidigare år presenteras resultatet från uppföljningen i den årliga rapporten för den officiella statistiken. Varje berörd myndighet får dessutom en sammanställning avseende sin egen verksamhet.

Statistik om det civila samhället

SCB har snabbat upp statistiken om det civila samhället som nu publiceras i oktober i stället för december. Statistiken sammanställs också i en rapport som publicerades i november. Därutöver har SCB även tagit fram en ny delrapport enligt önskemål från Kulturdepartementet vilken levererades före sommaren.

Kvantitativ uppföljning av arbetet för jämställdhetsintegrering i Regeringskansliet

Uppföljningen avseende 2020 har genomförts och redovisats i enlighet med regleringsbrevet.

Samverkan med Jämställdhetsmyndigheten

SCB har löpande under året fört dialog med Jämställdhetsmyndigheten om vilket stöd som efterfrågas kopplat till deras regeringsuppdrag. En insats som efterfrågats var presentationer om framställning och spridning av könsuppdelad statistik. Detta har hållits för de myndigheter som omfattas av regeringens utvecklingsprogram för jämställdhetsintegrering i statliga myndigheter.

Situationen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning

SCB har under 2021 tagit fram och publicerat könsuppdelad statistik om situationen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning. Parallellt har ett utvecklingsarbete genomförts för undersökningen. En ny undersökningsdesign har tagits fram i nära dialog med Regeringskansliet, Arbetsförmedlingen, Diskrimineringsombudsmannen, Myndigheten för delaktighet samt Funktionshindersrörelsen. Utvecklingsarbetet har

avrapporterats till Regeringskansliet under 2021. Datainsamlingen kommer även fortsättningsvis att ske via AKU, men med en utvecklad sammansättning av frågor, som innebär en minskad uppgiftlämnar-
börda utan att användbarheten på ett avgörande sätt påverkas. Samtidigt är frågorna anpassade för de nya insamlingsmetoder som står i begrepp att införas i AKU. Det nya undersökningsdesignen kommer att införas under 2022 med resultatredovisning under våren 2023.

Särskilda regeringsuppdrag

Utöver uppdragen i regleringsbrevet har SCB också avrapporterat ytterligare regeringsuppdrag. Nedan redovisas ett urval av de uppdrag som slutredovisats under 2021.

Handlingsplan för Sveriges genomförande av Agenda 2030 och uppdrag att följa upp genomförandet av agendan

SCB publicerade i mars 2021 en temaingång med indikatorer för uppföljning av Sveriges genomförande av Agenda 2030. Temaingången innehåller statistik om drygt 150 indikatorer i form av uppemot 200 tabeller, diagram och nyckeltal. I mars levererades också en rapport innehållande korta analyser av utvecklingen på respektive globalt mål samt tabeller för alla indikatorer där statistik finns tillgänglig. I oktober redovisade SCB en slutrapport från regeringsuppdraget med förslag till hur uppföljningen kan genomföras fram till 2030.

Uppdrag avseende statistik om levnadsförhållanden för personer med funktionsnedsättning

I rapporten ger SCB förslag på en definition av gruppen ”personer med funktionsnedsättning” som kan användas för statistiska ändamål. Förslaget är en nationell tillämpning av den internationellt harmoniserade ansatsen Washington Group (WG) Short Set. Två nationella frågor om funktionsnedsättning har tagits fram och implementerats i Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC). Statistiktabeller som bygger på data från ULF/SILC har publicerats och uppdaterats under uppdragets genomförande. Vidare gavs förslag på hur insamling från barn ska göras. SCB lämnade också förslag att myndigheten kan ges ett årligt uppdrag att producera statistiken samt hur den föreslagna definitionen ska utvärderas mot insamlade data.

Andra regeringsuppdrag som avslutats under året:

- Uppdrag att framställa statistik om medlemskap i arbetslöshetskassa
- Uppdrag till Delegationen mot segregation och SCB att utveckla ett rikstäckande index
- Uppdrag till SCB att uppdatera och utveckla databasen Registerdata för integration
- Uppdrag till statliga myndigheter att fortsatt ta emot nyanlända arbetssökande för praktik 2019 och 2020.
- Uppdrag att vidta ytterligare åtgärder för att öka andelen anställda som arbetar hemifrån
- Uppdrag att analysera konsekvenserna av genomförda förändringar i AKU
- Uppdrag att vara behörig myndighet enligt förordningen om en gemensam digital ingång

Statistikens tillgänglighet

”Den statistiska informationen ska göras mer tillgänglig och användbar. Förståelsen för och tolkningen av statistiska resultat och samband ska underlättas.”

Regleringsbrev för budgetåret 2021

Under 2021 publicerade SCB 344 statistiknyheter. Av dessa avsåg 280 statistik där SCB är statistikansvarig myndighet och 64 statistik som görs uppdrag från andra statistikansvariga myndigheter. Det är i nivå med tidigare år.

Under 2021 publicerade SCB därutöver sammanlagt 54 pressmeddelanden och nyheter, 58 redaktionella artiklar och 24 korta analyser. Därutöver har också sex automatiserade lokala utskick av pressmeddelanden gjorts till hundratals mottagare vid varje tillfälle.

Totalt citerades SCB:s talespersoner 2 621 gånger i artiklar/inslag, jämfört med 1 254 gånger igenomsnitt under referensåren 2017 - 2019. En bidragande faktor till ökningen är de lokala utskicken av pressmeddelande som nämns ovan. Det totala antalet referenser i media 2021 var 28 681 artiklar/inslag, jämfört med 30 161 under 2020.

Tabell 4: Nyckeltal, spridning

	2019	2020	2021
Webbplatsen			
– antal besök, tusental ¹	7 888	9 678	9 698
Statistiknyheter	343	352	344
Statistikdatabasen			
– antal uttag, tusental	1 390	1 510	1 417
– antal tabeller	4 407	4 581	4 729
Statistikservice			
– telefonförfrågningar	10 500	8 200	7 800
– e-post	4 400	6 600	6 300

1) Innehållsmässiga och tekniska förändringar medför att jämförelser över åren gällande besöksstatistiken är svåra att göra.

SCB:s Statistikservice besvarade 7 800 förfrågningar om statistik per telefon och 6 300 per e-post. Det är en liten minskning jämfört med 2020. I takt med att webbplatsens struktur och innehåll utvecklats, har den enklare typen av frågor där man exempelvis guidar till en sifferuppgift eller tabell minskat. Frågeställningarna generellt har blivit mer komplexa och kräver ofta mer tid i anspråk för att kunna besvaras.

SCB:s webbplats

SCB:s webbplats är den viktigaste kanalen för att tillgängliggöra statistiken. Trafiken på scb.se ligger kvar på samma nivå som året innan, 9,7 miljoner besök från externa besökare. Av dessa var 3 av 5 återkommande besökare. Andelen besök från mobiler var fortsatt hög, 44 procent. Innehåll som relaterar till pandemin har likt under föregående år fått mycket trafik.

I mars lanserades en ny ingång på webbplatsen som redovisar nationella indikatorer för Agenda 2030. I den presenteras ca 150 indikatorer indelat i de 17 olika målen för Agenda 2030. Ingången gör det enklare för samhällsaktörer och andra intresserade att skaffa sig en lägesbild av genomförandet av Agenda 2030 i Sverige.

I slutet av våren lanserades en ny tjänst för regional jämställdhetsstatistik. Den gör det möjligt för användaren att ta ut jämställdhetsstatistik på regional och kommunal nivå inom sex olika statistikområden.

Under året har flera olika omstruktureringar av innehållet på webbplatsen genomförts. Bland annat har en samlad ingång för uppdragstjänster skapats

vilken bidrar till en tydligare och mer samlad kommunikation mot målgrupperna för dessa tjänster. Ingången för nyheter och press har också gjorts om vilket medfört ökad funktionalitet och att målgruppen enklare ska hitta eftersökt information.

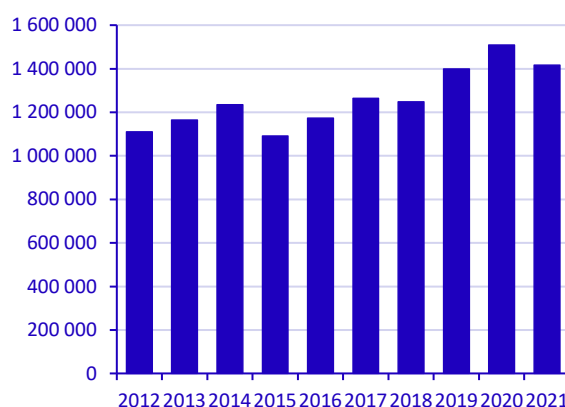
Integritetsskyddet på webbplatsen har förbättrats och en central del av det är en ny lösning för hantering av kakor. Nu behöver användaren aktivt godkänna att webbplatsen får använda kakor. Vidare har en översyn av vilka verktyg som används för att studera användarbeteenden gjorts och ett nytt statistikverktyg har introducerats.

Statistikdatabasen har fått en ny design, som bättre harmonierar med designen på scb.se. Detta har förbättrat användbarheten och ökat tillgängligheten.

Fler tabeller i Statistikdatabasen

Vid utgången av 2021 fanns 4 729 tabeller i Statistikdatabasen, vilket är en ökning med drygt tre procent jämfört med 2020. SCB har statistikansvar för 88 procent av tabellerna. Ökningen av antalet tabeller berör huvudsakligen statistik där SCB har ansvar.

Närmare sex av tio tabeller var översatta till engelska, vilket är i samma nivå som 2020.

Figur 2: Totalt antal uttag ur Statistikdatabasen

Under 2021 gjordes drygt 1,4 miljoner uttag från Statistikdatabasen, vilket är en minskning med sex procent. Även här dominerar statistik där SCB har statistikansvar och mer än fyra av fem uttag avser sådan statistik.

Tabell 5: Resultatindikatorer i form av antal statistiknyheter, uttag ur Statistikdatabasen samt tabeller i Statistikdatabasen, efter ämnesområde

Ämnesområde	Statistiknyheter			Antal uttag			Antal tabeller		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Arbetsmarknad	40	40	29	144 747	153 248	145 988	591	616	642
Befolkning	5	11	9	293 042	368 980	413 253	249	186	200
Boende, byggande och bebyggelse	26	19	19	86 951	85 506	81 455	284	291	292
Demokrati	9	8	7	34 878	36 011	42 909	350	367	409
Handel med varor och tjänster	47	47	50	99 758	51 366	42 080	75	75	82
Hushållens ekonomi	6	4	5	46 556	46 275	50 072	133	142	140
Levnadsförhållanden	6	7	5	28 028	39 091	41 319	601	669	712
Miljö	22	19	18	20 813	27 375	26 840	224	222	232
Nationalräkenskaper	15	16	31	38 659	43 351	64 514	181	182	188
Näringsverksamhet	41	41	41	94 645	60 782	45 337	333	348	356
Offentlig ekonomi	5	5	5	34 983	30 986	28 065	90	90	91
Priser och konsumtion	41	41	41	171 297	262 394	119 454	125	129	107
Utbildning och forskning	13	22	20	31 072	32 560	35 104	536	605	608
Övrigt				15 245	11 522	12 472	75	89	96
Summa	276	280	280	1 140 674	1 249 447	1 148 862	3 847	4 011	4 155
–därutöver på uppdrag av andra SAM	67	72	64	249 289	260 586	268 296	560	570	574
Totalt	343	352	344	1 389 963	1 510 033	1 417 158	4 407	4 581	4 729

Öppna data

SCB har under de senaste åren kraftsamlat för att öka tillgängligheten till all statistik i Statistikdatabasen som öppna data. SCB är den myndighet som har störst antal datamängder på den nationella dataportalen, mer än 4 500 av drygt 7 700 tabeller. Även databasverktyget PxWeb finns tillgängligt på dataportal.se som öppen källkod.

SCB tillämpar principen om öppen data som huvudregel och har ökat utbudet av fritt tillgänglig statistik genom att göra tidigare avgiftsbelagda tjänster till öppna data.

Sedan 1 juli 2021 tillämpar SCB licensen CC0 som medger både användning och spridning av data utan krav på att ange källa. Ändringen öppnar upp för att SCB:s data i Statistikdatabasen ska kunna användas i fler sammanhang, eftersom det tidigare kravet har utgjort ett hinder för att data ska användas och skapa värde för vissa målgrupper.

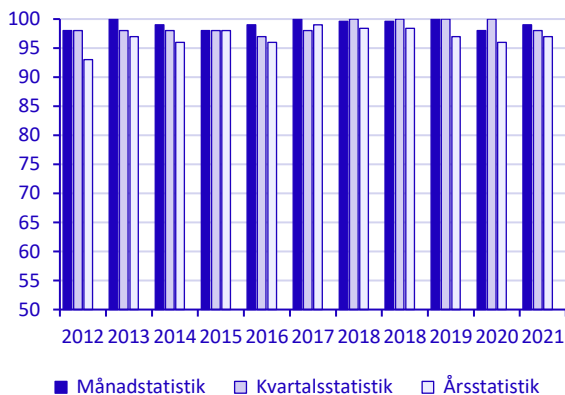
I september 2021 fick SCB ett regeringsuppdrag att främja tillgången till öppna data genom att ta fram

föreskrifter vad gäller officiell statistik som öppna data, med syfte att främja ökad användning och återanvändning via dataportal.se. Under hösten påbörjade SCB arbetet genom att initiera samarbete med dataspelsbranschen och Visualiseringscenter C, samt starta upp en arbetsgrupp med andra statistikansvariga myndigheter för att stärka samverkan kring officiell statistik som öppna data och arbeta fram en ny föreskrift.

Punktligheten fortsatt hög

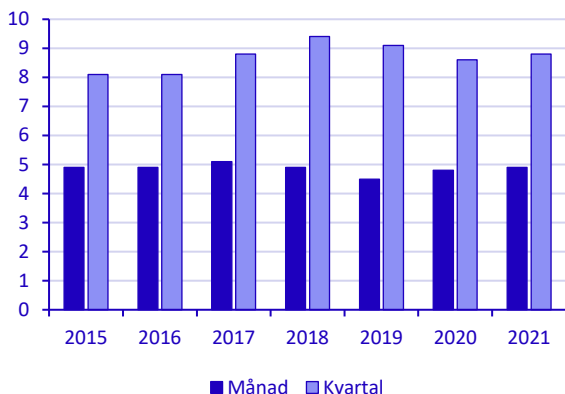
SCB har som mål att all statistik ska publiceras kl. 9.30 det datum som fastställts i den årliga publiceringsplanen. Överensstämmelsen mellan utlovad och faktisk publiceringsdag var under året 99 procent för månadsstatistiken; 98 procent för kvartalsstatistiken och 97 procent för årsstatistiken. Det är en uppgång med en procentenhet för månadsstatistiken, nedgång med två procentenheter för kvartalsstatistiken och en uppgång med en procentenhet för årsstatistiken.

Figur 3: Punktlighet, andel publiceringar i enlighet med publiceringsplanen, procent

Framställningstiden mäter den genomsnittliga tiden mellan referensperiodens slut och då statistiken redovisas. För månadsstatistik var den i genomsnitt 4,9 veckor och för kvartalsstatistiken 8,8 veckor. Framställningstiden varierar marginellt mellan åren.

Figur 4: Framställningstid för månads- och kvartalsstatistik, antal veckor

Incidenter i tillgänglighet och publicering

Åtgärder har vidtagits för att förbättra tillgängligheten till webbplatsen i samband med publicering då den vid några tillfällen tidigare år har blockerats när ett stort antal automatiserade anrop gjorts inom en kort tidsrymd. Under 2021 har inga påtagliga störningar inträffat i samband med publicering.

Vid publiceringen av KPI i juni publicerades inte statistiknyheten samtidigt som övrig statistik, vilket var åtgärdat inom tjugominuter. Länken till statistiknyheten fungerade inte då det fanns flera versioner av statistiknyheten i publiceringsverktyget. Rutinerna i processen har setts över som en följd av det inträffade.

Mer redaktionellt innehåll

Arbetet med innehåll för medborgarna har fortsatt under 2021. Under året har totalt 141 nyhetstexter i olika format publicerats utöver de statistiknyheter som går ut i anslutning till respektive offentliggörande av officiell statistik.

SCB tog tidigt under 2020 fram en ingång på webbplatsen för att samla relevant information kopplat till Covid-19. Där finns utvald statistik kopplad till pandemin, till exempel om näringsliv och befolkning. Under vinjetten "Corona i statistiken" gjordes 45 nyheter med koppling till pandemin under 2021. Den analysgrupp som bildades i pandemins inledning har fortsatt sitt arbete med att löpande följa utvecklingen. Analysgruppen tar fram aktuell statistik och analyser kopplat till företeelser som pandemin ger upphov till. Två insatser som gjordes under 2020 har fortsatt under året. För att möta efterfrågan på tätare information om dödstal under pandemin har också veckovis dödsstatistik fortsatt att publiceras. Publicering av aktivitetsindikatorn har permanentats i den nya produkten BNP-indikatorn som ger en snabbare indikation på läget i ekonomin.

Sociala medier

Under 2021 har utvecklingen av de berättande formaten för olika plattformar fortsatt. Syftet är att väcka allmänhetens intresse för statistik, hjälpa till med tolkning och locka till mer läsning. Formaten är ett sätt att tillgängliggöra statistiken för fler och för ovana användare genom att använda så kallad storytelling, där statistiken levandegörs genom människonära berättelser.

SCB har drygt 43 000 följare på Facebook och över 11 000 följare vardera på svenska och engelska Twitter. På Instagram har ökningen under året varit störst, med ungefär 7 000 nya följare, och i slutet av 2021 var antalet följare 28 000. Under året har SCB:s närvaro som arbetsgivare på plattformen LinkedIn intensifierats och följarantalet är nu 8 500.

Under året har SCB fortsatt att fokusera på att ta fram innehåll som relaterar till pandemin och detta har också avspeglats i sociala medier. Synergier mellan det redaktionella arbetet och sociala medier har stärkts, och fler infografiker har baserats på redaktionella artiklar. Men också andra ämnen har berörts för att visa på bredden av SCB:s statistik,

bland annat boende, adoptioner, löner, demokrati, giftermål, priser och markanvändningen.

SCB har också haft ett antal kampanjer i sociala medier med syfte att öka uppgiftslämnandet till vissa undersökningar, där det har funnits behov av extra marknadsföring.

Även 2021 publicerade SCB en julkalender på Instagram-stories. Julkalendern var den här gången utformad som en quiz och bjöd på en julrelaterad fråga varje dag fram till julafton. Ungefär 3 000 personer svarade på frågan varje dag.

Evenemang

En viktig del av SCB:s arbete för att tillgängliggöra och öka kännedom om statistiken är att arrangera och delta i olika evenemang. Fokus under 2021 har varit att säkerställa kvalitet i ljud och bild med ny sändningsplattform för oberoende antal deltagare. SCB har fortsatt att arbeta med förbättringar med digital interaktivitet.

Internt på SCB har myndighetsledningskommunikation till medarbetare helt genomförts med digitala livesändningar.

Under 2021 har SCB arrangerat och medverkat i 16 externa evenemang. Nedan beskrivs ett urval. Fördelat över året har sju kortare externa webinarium och två fördjupande webinarium genomförts. Exempel på ämnen som lyfts har varit Trender och prognoser om arbetsmarknadsläget 2035, Befolkningsframskrivningar och ett databasseminarium om demokratistatistik i samarbete med Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) och Rådet för främjande av kommunala analyser.

I oktober hölls SCB:s årliga demokratidag med tema "100 år av demokratistatistik". Demokratidagen genomfördes i samarbete med SOM-institutet vid Göteborgs universitet och innehöll talare från bl.a. SCB, Centrum för kommunstrategiska studier, Linköpings universitet och Jämställdhetsmyndigheten. Deltagare kom från samhällets alla sektorer. Demokratidagen sändes även genom SVT-forum och SVT-play.

Statistikforum, konferensen om den officiella statistiken, fokuserade 2021 på ökad digital interaktion

och nätverkande genom korta föreläsningar blandat med gruppdiskussioner. Temat för året var "Statistik i ett nationellt dataekosystem" och sändningen var helt digital. Ett 70-tal olika organisationer (SAM-myndigheter, myndigheter, departement, näringsliv, kommuner och regioner) deltog vid livesändningen.

Dokumentation gör statistiken mer tillgänglig

Dokumentationen är en del av statistiken, utan dokumentation är statistiken ofullständig. En ofullständig statistik ger begränsningar i användningen och ger inte användarna möjlighet att avgöra om statistiken är opartisk, relevant, av god kvalitet eller baserad på vetenskapliga grunder.

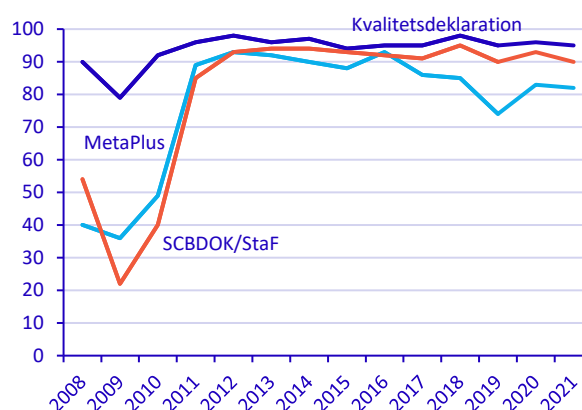
Tabell 6: Andel undersökningar med aktuell dokumentation, procent

	2019	2020	2021
Kvalitetsdeklaration	95	96	95
MetaPlus	74	83	82
StaF	90	93	90

För all officiell statistik ska det enligt SCB:s föreskrifter och allmänna råd (SCB-FS 2002:16 med ändring 2016:27) om offentliggörande m.m. av officiell statistik finnas en aktuell Kvalitetsdeklaration. SCB publicerar dessa i anslutning till statistiken på scb.se.

SCB publicerar också dokumentation om statistikens framställning (StaF) samt dokumentation av slutligt observationsregister (MetaPlus).

Figur 5: Andel undersökningar med aktuell dokumentation 2008–2021, procent

Vid utgången av 2021 fanns en aktuell och fullständig Kvalitetsdeklaration för 95 procent av undersökningarna. Arbete pågår för att ta fram den dokumentation som saknas.

Kvalitet i processer och statistikundersökningar

Mellan åren 2014 och 2020 var SCB certifierade enligt den internationella standarden ISO 20 252 för marknads-, opinions- och samhällsundersökningar. Under 2020 beslöts att SCB inte längre fortsätter med certifiering enligt ISO 20252 efter 2020. Standarden bedöms inte vara anpassad till SCB:s strategiska inriktning framåt, med allt större användning av datakällor som inte direktinsamlats.

Kvalitet på SCB

Under 2021 har ett arbete pågått för att definiera och beskriva SCB:s kvalitetsledningssystem och kvalitetsarbete. I den organisation som infördes 1 september 2021 är ansvaret för kvalitet i processer och i produkter tydligt utpekat på chefer i linjen. Det centrala kvalitetsarbetet hålls samman av staben vid myndighetsledningen.

Utgångspunkten i kvalitetsarbete på SCB är dels det regelverk som gäller för svenska myndigheter, dels det som gäller för svensk och internationell statistik. En ny kvalitetspolicy är under framtagande och bygger på ett cykliskt arbetssätt med följande komponenter:

- Förstå krav och behov
- Säkra processer
- Utvärdera och analysera
- Förbättra och utveckla

Förbättringsarbetet behöver också rätt förutsättningar vad gäller:

- Leda och styra
- Stödja och fördjupa

För statistikproduktionen innebär det att ha systematiska användarkontakter för att förstå krav och behov som kvaliteten i statistiken relateras till. Statistikproduktionen ska ha lokala kvalitetsstöd som bygger på SCB:s Verksamhetsstöd (VST). VST är tillgängligt via myndighetens intranät och innehåller beslutade standarder för metoder, verktyg och arbetssätt.

Utvärdering av statistikens kvalitet görs i relation till statistikens ändamål och de fastställda kvalitetskraven. Utvärderingarna utgör underlag till förbättringar och kan användas för att stärka dialogen med användare om sina behov. Utifrån utvärderingar och analyser av produkter och processer beslutas om de prioriterade åtgärder och aktiviteter som sedan genomförs.

En kvalitetsförklaring för SCB:s statistik har utformats utifrån kvalitetspolicyn.

Granskningar utförda av Riksrevisionen

Riksrevisionen har, utöver den årliga revisionen, under 2021 inte genomfört någon ny granskning av SCB.

I en tidigare granskning av Riksrevisionen avseende i vilken utsträckning Nationalräkenskaperna (NR) håller tillräckligt god kvalitet för att utgöra underlag för välinformerade finanspolitiska beslut rekommenderades att SCB ska distribuera information direkt till statistikens användare. I regleringsbrevet för 2021 gavs SCB därför i uppdrag att i samarbete med Ekonomistyrningsverket och Konjunkturinstitutet vidta åtgärder för att förändra dataleveranserna i linje med rekommendationen. I samråd med Regeringskansliet har SCB genomfört en förstudie som rapporterades den 15 september 2021. Det resulterade i ett särskilt uppdrag som avser åren 2022–23.

I samband med att SCB bygger ett nytt beräkningssystem för Nationalräkenskaperna beaktas Riksrevisionens synpunkt avseende vikten av att kunna analysera revideringar löpande.

Utvärdering med stöd av externa experter

SCB tillämpar sedan 2011 ett utvärderingssystem kallat ASPIRE (A System for Product Improvement, Review and Evaluation) som med stöd av externa experter utvärderar utvalda viktiga statistikprodukter. Inför 2019 års omgång av ASPIRE gjordes flera förändringar jämfört med tidigare omgångar.

ASPIRE-utvärderingarna ger två huvudsakliga mått på tillförlitlighet som följer av kvalitetsbegreppet för officiell statistik, dels för tillförlitlighet totalt, dels för samtliga osäkerhetskällor. Det senare utgörs av ett viktat genomsnittsbetyg för varje enskild osäker-

hetskälla, t.ex. urval, bortfall, mätning osv. De rekommendationer som lämnas utgör underlag till det löpande förbättringsarbetet.

Tabell 7: Betygsättning 2021¹

Statistikprodukt	Antal bedömda tillförlitlighet kriterier	Betyg totalt	Genomsnittsbetyg Osäkerhetskällor
Konsumentprisindex (KPI)	42 (42)	58 (58)	64 (63)
Prisindex i producent- och importled (PPI)	42 (42)	55 (53)	56 (55)
Företagsdatabasen (FDB)	36 (36)	63 (55)	61 (58)
BNP-kvartal	48 (48)	58 (55)	57 (55)
Totalt	168 (168)	59 (55)	60 (58)

1) 2019 års värden inom parentes.

Fr.o.m. 2019 finns två produktgrupper som vartannat år utvärderas inom ASPIRE. Under 2021 utvärderades fyra produkter som utvärderades 2019.

Intervallen i de kvalitativa bedömningarna är; svag (10-24), måttlig (25-44), bra (45-64), mycket bra (65-84), utmärkt (85-100).

Tillförlitlighet totalt bedöms som det mest relevanta måttet för externa intressenter av statistiken. För att få ett högt betyg för tillförlitlighet totalt vill experterna se en djup förståelse hos statistikprodukten av användarkraven avseende tillförlitlighet men också att det finns kunskap om hur de olika osäkerhetskällor påverkar tillförlitligheten, allt i relation till statistikens ändamål.

De fyra utvärderade produkterna visade förbättringar sedan föregående utvärderingen 2019, trots något skärpta bedömningskriterier som infördes till 2020 i ASPIRE.

För KPI noterades ett starkt utvecklingsprogram samtidigt som den utmanas av förändringar i konsumentbeteenden pga. pandemin. Det senare konstaterades utgöra ökade risker för tillförlitligheten i KPI framöver vilket behöver hanteras.

PPI har fokuserat på ökad täckning avseende tjänstesektorn vilket uppfattas vara positivt. Utvärderingsteamet rekommenderar till PPI att se över möjligheterna att utveckla Implicita kvalitetsindex (IQI)

för PPI på liknande sätt som KPI gör. Detta för att kunna visa de skattade effekterna av kvalitetsförändringar i olika produkter och tjänster och renodla priseffekterna.

FDB pekas ut som en viktig del av den statistiska infrastrukturen och är en av förutsättningarna för att öka sammanvändbarheten inom den ekonomiska statistiken. SCB rekommenderades att se över vissa processer för att säkerställa att SCB kan realisera den nyttan som FDB kan ge.

BNP-kvartal har utvecklats betydligt sedan 2019 med införandet av den månads- och kvartalsvisa BNP-indikatorn. En viktig rekommendation från teamet var att snarast slutföra implementering av den nya undersökningen Ekonomisk statistik, kvartal (ESK) och användningen av resultaten till BNP-kvartal.

En generell rekommendation som utvärderingsteamet fortsatte att betona för SCB var att nyttja de nya möjligheter som ges med sin nya organisationsstruktur för att på samtliga nivåer i organisationen vidareutveckla s.k. statistiskt ledarskap. Ytterligare en generell rekommendation till SCB var att utifrån vunna erfarenheter med pandemin bli än mer lyhörd avseende framväxande statistikbehov i samhället och att fortsätta arbetet med att utveckla kommunikationen med statistikanvändarna.

Statistikproduktionsprocess för förbättrad effektivitet och kvalitet

Den långsiktiga inriktningen mot en gemensam produktionsmiljö har fortsatt under året. Under året har också fortsatta insatser gjorts för att modernisera flera existerande IT-verktyg.

Utvecklingen av SCB:s insamlingsverktyg för webb-insamling har fortsatt, och omfattar nu även en möjlighet att använda gränssnittet i arbetet med telefonintervjuer. Det responsiva gränssnittet på webben införs successivt och ger möjlighet att införa kombinerad insamling i samtliga intervjuundersökningar.

Implementeringen av säkrare inloggning i SCB:s datainsamling har blivit ytterligare försenad pga. tekniska problem. Införande har påbörjats och genomförs successivt. Den fortsatta implementeringen, inklusive utskick via Mina meddelanden

till medborgare och företag som önskar kommunicera digitalt med myndigheter, kommer att ske under kommande år.

Mindre omfattande vidareutveckling av systemet för hantering av innehållsmetadata och insamling av filer både från företag och från dataleverantörer såsom andra myndigheter har genomförts. Tillsammans med att det nya systemet för produktion av Nationalräkenskaperna också utvecklats vidare, lägger detta grunden för att införa en gemensam registerbearbetningsprocess med IT-stöd, och införa strukturerad datalagring på SCB. SCB:s statistiktaxonomi avseende företagsekonomisk statistikrapportering har kompletterats med en ny del för årlig statistikrapportering. Detta är ett ytterligare led i att införa insamling av information direkt från företagens affärssystem för att minska uppgiftslämnarbördan. Tillämpning av befintlig taxonomi för månatlig och kvartalsvis rapportering pågår hos systemleverantörer genom att de skapar rapporteringsmöjligheter i affärssystemen, och faktisk rapportering planeras under 2022.

Under året har en ny process för granskning av inkomna data med färre manuella moment och mer automatiserad hantering tagits fram, och den kommer att implementeras under 2022. Implementeringen kommer att effektivisera SCB:s produktion.

Felrapporter och korrigeringar

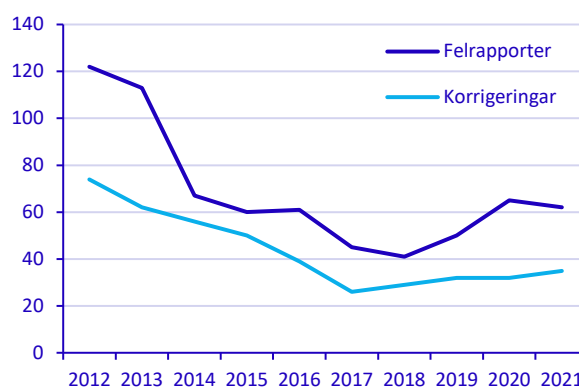
SCB har rutiner för att hantera fel och korrigeringar i den publicerade och levererade statistiken. På webbplatsen märks alla korrigeringar till följd av upptäckta fel och användarna aviseras på olika sätt beroende på typ av korrigering. Fel i statistikproduktionen dokumenteras i en felrapport med en beskrivning av grundorsakerna till att felet uppstått och de åtgärder som vidtagits för att undvika att liknande fel uppstår igen.

Under 2021 gjordes 35 korrigeringar av publicerad statistik, vilket är tre fler än året innan. En av korrigeringarna bedömdes som allvarlig och härrör till Ekonomiska indikatorer i Finansmarknadsstatistiken.

Under 2021 har 62 felrapporter inkommit, en liten minskning jämfört med föregående år då det var 65 inrapporterade fel. Antalet ligger fortsatt lägre än perioden 2011–2014 då det genomsnittliga antalet

var 96. Den uppåtgående trend som har kunnat skönjas de senaste åren har inte fortsatt uppåt under 2021. Analys av felrapporterna visar fortsatt på vikten att ha uppdaterade och tydliga arbetsrutiner. Det är också tydligt att det även vid mindre förändringar av program är viktigt att göra dessa genomtänkta och i god tid, samt att göra noggranna tester av ändringarna.

Figur 6: Antal felrapporter och korrigeringar, 2012–2021

Bortfall

SCB strävar efter att hitta nya datakällor och har som strategi att välja datakällor som leder till att direktinsamlingen av uppgifter minskar. Direktinsamling är en metod som är resurskrävande, inte bara för SCB, utan belastar också såväl individer som företag. Alla uppgifter finns dock inte att återfinna på annat sätt än att fråga respondenten i en enkät eller intervju varför en viss direktinsamling behöver genomföras.

Bortfall innebär att man inte får svar från alla man frågar i en statistisk undersökning. Att SCB inte lyckas samla in data från en individ eller ett företag kan ha flera olika orsaker. De vanligaste orsakerna till bortfall är "ej kontakt", dvs. att SCB inte lyckas komma i kontakt med den som ska svara, och "avböjd medverkan", dvs. att individen eller företaget inte vill vara med i undersökningen. Det senare är särskilt vanligt i undersökningar utan uppgiftslämnarplikt vilket är fallet i alla individundersökningar.

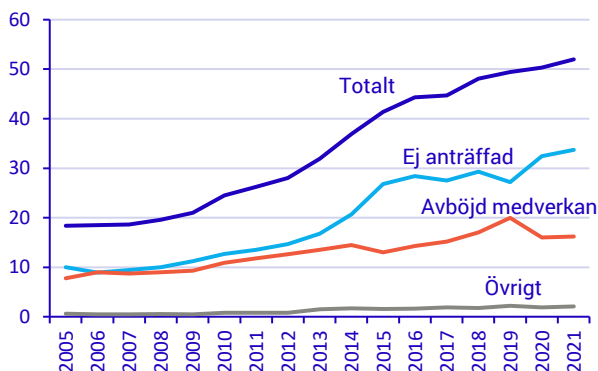
Bortfall kan vara ett allvarligt problem om det visar sig att bortfallet inte är slumpmässigt utan samvarierar med en eller flera viktiga undersökningsvariabler. Till exempel är det tänkbart att personer

som blir engagerade av frågorna i en undersökning svarar mera villigt än vad de mindre intresserade gör eller att bortfallet är systematiskt sett till vissa grupper. Då riskerar statistiken att bli missvisande eller snedvriden. SCB använder, när det är möjligt, statistiska metoder som nyttjar bakgrundsinformation om urvalet och populationen för att minska effekten av bortfallet. Metoderna tar hänsyn till hur olika grupper har svarat, en s.k. kalibreringsteknik. Ett exempel är de månatliga arbetsgivardeklarationerna som börjat användas som hjälpinformation i AKU under året vilket har höjt precisionen i statistiken.

För att ge en uppfattning om bortfallet och dess huvudsakliga orsaker visas data om bortfallets utveckling i AKU, där data samlas in från individer genom telefonintervju.

Även om ökningstakten för det totala bortfallet i AKU inte är lika hög som under första halvan av 2010-talet har bortfallet i AKU ökat för varje år. Sedan 2009 har bortfallet ökat från 21,0 procent till 52,0 procent 2021, dvs. med 31 procentenheter. De insatser som gjorts under årens lopp har i någon mån bromsat nedgången men inte vänt på den.

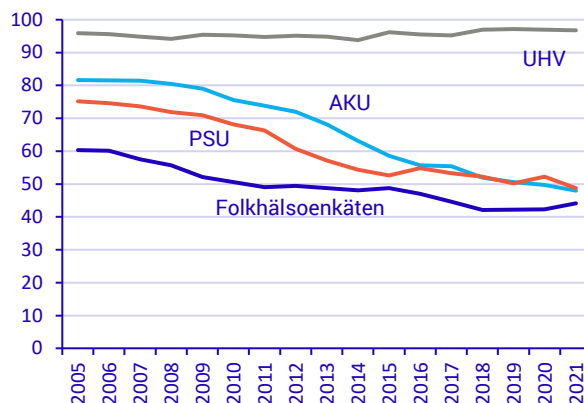
Figur 7: Bortfallet i AKU, procent, 2005–2021

Den vanligaste orsaken till bortfall är ”ej anträffad”. Det är också ”ej anträffad” som står för större delen av ökningen av bortfallet.

Över tid har det således blivit allt svårare för SCB att komma i kontakt med individerna som ska intervjuas. Detta medför också att fler kontaktförsök behöver göras, vilket leder till att kostnaderna för intervjuinsamling ökar.

Figur 8: Svarsfrekvens i procent, 2005–2021¹

1) Bortfallet för UHV har räknats som ett genomsnitt av månaderna januari till oktober, då insamlingen för årets sista månader pågår en bit in under innevarande år.

Partisynpatundersökningen (PSU) genomförs i maj och i november varje år. Data i PSU samlas sedan ett par år tillbaka, in genom kombinerad insamling där man kan svara på undersökningen antingen via en webbenkät eller via telefonintervju. Svartsfrekvensen i PSU minskade med ca 20 procentenheter under 2010-talet. Efter att legat mellan 50–55 procent under de senaste fem åren så minskade svartsfrekvensen under 2021 och uppgick till knappt 49 procent.

Datainsamlingen för den *Nationella Folkhälsoenkäten* genomförs vart annat år sedan 2016 och den senaste ordinarie undersökningen genomfördes under 2020. Med anledning av pandemin genomfördes dock en extra omgång av undersökningen under 2021, i vilken svartsfrekvensen ökade något till 44,1 procent.

Utrikeshandel med varor (UHV) är en företagsundersökning belagd med uppgiftslämnarplikt. Svartsfrekvensen var knappt 97 procent 2021 och har de senaste tio åren pendlat mellan 94 och 97 procent.

De senaste åren har svartsfrekvenserna i enkätundersökningar legat på en stabil nivå, med vissa indikationer på en svagt positiv utveckling. Under den andra halvan av 2021 har det dock hänt något, och svartsfrekvenserna har i många fall snabbt gått ned kraftigt jämfört med föregående år, i flera fall med i storleksordningen fem procentenheter. Andra aktörer inom branschen har noterat liknande mönster, och detta behöver följas upp noga framöver.

SCB och uppgiftslämnarna

"Kostnaderna för uppgiftslämnandet till statistiken ska minska."

"Myndigheten ska redovisa företags och andra uppgiftspliktiga organisationers kostnader för uppgiftslämnandet."

Regleringsbrev för budgetåret 2021

SCB mäter tidsåtgång och kostnad för anslagsfinansierade undersökningar (utom individ- och hushållsundersökningar) samt officiell statistik som SCB producerar på uppdrag åt andra statistiksvariga myndigheter. Från och med 2017 innehåller sammanställningen endast undersökningar med uppgiftslämnarplikt som genomförs årligen eller oftare.

Årets sammanställning visar på en minskning av uppgiftslämnandet för företag och organisationer med ca 25 000 timmar. Minskningen beror till stor del på att den uppskattade tiden justerats för en av de mest betungade undersökningarna, Utrikeshandel med varor. I stället för att baseras på SCB:s uppskattning bygger den nu på den tidsangivelse uppgiftslämnarna lämnar i samband med att man besvarar enkäten. SCB gör inte längre några revideringar av jämförelseåret vilket innebär att den här typen av förändringar påverkar jämförbarheten.

Inom kommuner och regioner har det skett en liten minskning. Uppgiftslämnandet för statliga myndigheter var i princip oförändrat. Det bör betonas att osäkerheten i den tillämpade metoden att beräkna uppgiftslämnarbördan är stor. Tiden för uppgiftslämnandet kan variera i en och samma undersökning beroende på till exempel företagets eller kommunens storlek, organisation eller hur dess administrativa system är uppbyggda. Det är därför svårt att uppskatta en genomsnittlig tidsåtgång. I flertalet undersökningar frågar SCB uppgiftslämnaren hur stor tidsåtgången är. För övriga undersökningar uppskattas tidsåtgången för uppgiftslämnandet av ansvariga för undersökningen.

Tabell 8: Förändring av kostnader och timmar för uppgiftslämnande jämfört med föregående år¹

	2019 ²	2020	2021
Miljoner kronor	10	-23	-24
Antal timmar (tusen)	12	-29	-27

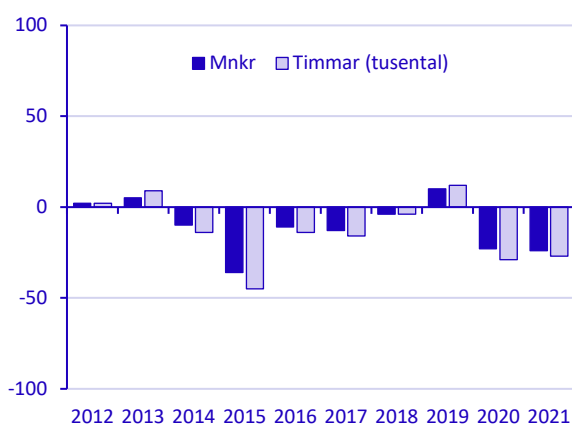
1) Uppgifterna är avrundade till miljoner kronor respektive tusentals timmar.

2) Uppgifterna för 2019 har reviderats.

Tidsåtgång 2021

Tidsåtgången för uppgiftslämnandet till SCB under 2021 har för företag, organisationer, statliga myndigheter, kommuner och regioner uppskattats till totalt ca 429 000 timmar. Förändringen mellan 2020 och 2021 är en minskning med drygt 27 000 timmar. Tidsåtgången för företag och organisationer har minskat med ca 25 000 timmar, vilket motsvarar ca 6,9 procent. Tiden för myndigheter är i princip oförändrad. Tidsåtgången för kommuner och regioner har minskat med ca 1 000 timmar.

Figur 9: Förändring av kostnader och timmar för uppgiftslämnande jämfört med föregående år, 2012-2021¹

1) Uppgifterna för 2019 är reviderade

Kostnader 2021

Den totala kostnaden för uppgiftslämnandet har för året beräknats till 378 mnkr, varav 315 mnkr avser kostnaden hos företag och organisationer, 2 mnkr avser kostnaden hos myndigheter och 61 mnkr avser kostnaden hos kommuner och regioner. Den totala kostnaden har minskat med 24 mnkr eller ca 6,0 procent jämfört med 2020. Timkostnaderna har i beräkningarna för året antagits vara 911 kronor för företag och organisationer samt 753 kronor för myndigheter, kommuner och regioner.

Att minska och underlätta uppgiftslämnandet

SCB arbetar löpande med att förenkla för uppgiftslämnarna. Idag använder merparten av SCB:s företagsundersökningar webbinsamlingsverktyget SIV. Löpande sker förbättringar bl.a. i form av utökad uppgiftslämnargranskning och bättre mallar och för att underlätta för uppgiftslämnarna att lämna rätt uppgifter ses blanketter och instruktioner över och förtydligas inför varje ny produktionsomgång. Inkommande och utgående frågor analyseras vid produktionsomgångens slut. Det kan leda till ändrad disposition och formuleringar samt justerad eller utökad uppgiftslämnargranskning.

Graden av digitalisering ökar även hos uppgiftslämnarna, vilket underlättar uppgiftslämnandet och minskar svarstiden. För att nyttja dessa digitala möjligheter bättre har arbetet med att erbjuda företag att lämna uppgifter via fil intensifierats under året. Funktionaliteten för att samla in data från företag och organisationer via s.k. maskin-till-maskin-lösningar har fortsatt att utvecklas, och använts i produktion i några undersökningar. Samma tekniska lösning används också för insamlingen av data från administrativa register från andra myndigheter. Sedan 2019 har löpande mottagning av Digitala årsredovisningar från Bolagsverket och data från Skatteverket avseende Arbetsgivardeklarationer på individnivå implementerats i den nya lösningen. I december 2020 lanserades en första version av en statistiktaxonomi som kommer att kunna användas för att lämna data för enskilda företag till flera av SCB:s undersökningar via maskin-till-maskin.

Under året har arbetet fortsatt med att kartlägga insamlingsvariabler för att få kontroll på ev. dubbelinsamling och skapa förutsättningar för att kunna ersätta direktinsamling med administrativa data och även införa maskin-till-maskin-lösningar i större utsträckning. Arbeta pågår med att analysera det insamlade materialet.

SCB samråder med Näringslivets Regelnämnd (NNR) och med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) inför alla planerade förändringar av uppgiftslämnandet. Det gäller såväl ny statistik som utvidgningar och neddragningar. Även Regelrådets yttrande ska inhämtas vid förändringar i regelverket om det medför effekter av betydelse för företagen.

Samarbete med andra myndigheter för att förenkla uppgiftslämnandet

SCB har fortsatt att leverera uppgifter om arbetsställen till den sammansatta bastjänsten för grundläggande uppgifter som Bolagsverket ansvarar för.

SCB deltar i det projekt som SKR, Tillväxtverket, Bolagsverket och kommuner bedriver för att möjliggöra anslutning av fler aktörers e-tjänster. Under 2021 har anslutning av myndigheters verksamhetssystem för direkt återanvändning av grundläggande uppgifter fortsatt. För att SCB ska kunna leverera uppgifter för direkt återanvändning, behöver ny finansiering tillkomma samt att förordningen om det allmänna företagsregistret (SFS 1984:692) ändras.

I mars 2021 avslutades Bolagsverkets regeringsuppdrag som syftat till att möjliggöra digital inlämning av årsredovisningar. Uppdraget har genomförts i samarbete med SCB, Skatteverket, Finansinspektionen och Bokföringsnämnden. Myndighetssamarbetet har fortsatt även sedan uppdraget avslutats. Arbetet med att samordna begrepp och möjliggöra återanvändning av begrepp i fler taxonomier har fortsatt under 2021. Uppdaterade versioner av taxonomier avseende års- och koncernredovisning för aktiebolag publicerades i oktober 2021 och parallellt med deltagandet i Bolagsverkets regeringsuppdrag har SCB utvecklat en taxonomi för företagsekonomisk statistikrapportering. En ny version av statistiktaxonomin som även omfattar företagsekonomiska uppgifter som efterfrågas årligen publicerades i oktober 2021. En första version av statistiktaxonomin, omfattande uppgifter som efterfrågas per kvartal och månad publicerades i december 2020. Utvecklingen av statistiktaxonomierna har skett i samverkan med samarbetsmyndigheterna i Bolagsverkets regeringsuppdrag. Samordning och återanvändning av begrepp är en viktig grund för att möjliggöra en effektiv hantering hos företagen. Statistiktaxonomin syftar till att möjliggöra en helt digital rapporteringskedja och är ett led i SCB:s arbete med att minska företagets kostnader relaterade till statistikrapportering. Samordningen möjliggör även en effektiv återanvändning av information ur årsredovisningar. När årsredovisningar finns i ett digitalt och strukturerat format minskar SCB:s behov av att direktinsamla denna typ av information för statistikändamål.

SCB har även under 2021 deltagit i det nordiska samarbetsprojektet Nordic Smart Government med deltagande från Norge, Danmark, Finland och Island. Deltagande svenska myndigheter förutom SCB är Bolagsverket och Skatteverket. Projektets huvudsyfte är att förenkla vardagen för små och

medelstora företag i den nordiska regionen. En viktig beståndsdel i arbetet är att underlätta rapporteringen från företag till myndigheter. Projektet kommer att fortgå under de kommande åren med fokus på effekthemtagning.

Tabell 9: Kostnader och timmar för uppgiftslämnande 2021

	Antal tusen timmar ¹	Förändring jämfört med fg. år, tusen timmar ¹	Kostnad, mnkr	Förändring jämfört med föregående år, mnkr
Företag, organisationer och myndigheter	429	-27	378	-24
varav företag och organisationer	346	-25	315	-23
varav statliga myndigheter	3	0	2	0
varav kommuner och regioner	81	-1	61	-1

1) Summan stämmer inte pga. avrundning

Avgiftsfinansierad verksamhet

"Målet för den avgiftsfinansierade verksamheten är att, genom att utföra uppdrag utifrån olika användares behov, öka möjligheterna att utnyttja det statistiska material och den statistiska kompetens som finns inom myndigheten."

Regleringsbrev för budgetåret 2021

Den avgiftsfinansierade verksamheten vid SCB utgör nästan halva SCB:s omsättning. I den strategiska inriktningen för SCB:s verksamhet är den avgiftsfinansierade verksamheten integrerad med den anslagsfinansierade. Grunden till detta är att produktion av statistik ska kunna bedrivas effektivt, t.ex. genom att underlag till den officiella statistiken även ska kunna användas för andra statistikändamål. Den avgiftsfinansierade verksamheten hanteras administrativt och produktionsmässigt på ett likartat sätt som anslagsverksamheten i många avseenden.

Den avgiftsfinansierade verksamheten består av uppdragsverksamhet, tjänsteexport, adressförsäljning från Allmänna företagsregistret samt tillhandahållande av en Tillsynsdatabas på uppdrag av Riksbanken och Finansinspektionen. Under en övergångsperiod har också SCB, på uppdrag av Skolverket, ansvar för skolenhetsregistret.

Vid omorganisationen under 2021 bildades en enhet som ansvarar för samordning av SCB:s uppdragsverksamhet och som genomför en stor andel av de externa beställningarna. Enheten ansvarar också för service till externa användare och uppgiftslämnare. Enheten utgör därtill ett internt stöd för den avgiftsfinansierade verksamhet som utförs i andra delar inom myndigheten. Förändringen är en fortsättning av den koncentration av de ämnesövergripande och standardiserade uppdragstjänster som gjordes 2020.

SCB har interna riktlinjer för uppdragsverksamheten där det rättsliga stödet för uppdragsverksamheten framgår, liksom strategiska principer och vilka typer av uppdrag som SCB inte åtar sig att genomföra.

Resultat

SCB:s avgiftsfinansierade verksamhet bedrivs med full kostnadstäckning. Fördelningen av intäkter och kostnader till anslags- respektive avgiftsfinansierad verksamhet görs utifrån verksamhetsinnehållet. Av SCB:s totala intäkter är knappt hälften hänförliga till den avgiftsfinansierade verksamheten. Till den avgiftsfinansierade verksamheten medräknas intäkter av avgifter och andra ersättningar, intäkter av bidrag samt finansiella intäkter som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.

SCB:s regleringsbrev innehåller en indelning av avgiftsbudgeten på områdena Staten uppdragsgivare,

Tjänsteexport och Övriga uppdragsgivare. Den avgiftsfinansierade verksamhetens intäkter, kostnader och resultat redovisas enligt denna indelning.

Beräknade intäkter och kostnader för den avgiftsfinansierade verksamheten uppgick enligt avgiftsbudgeten i regleringsbrevet till 500,0 mnkr för både intäkter och kostnader. Beräknat resultat enligt avgiftsbudgeten för året var därmed 0 mnkr varav Staten uppdragsgivare 4,0 mnkr, Tjänsteexporten -0,2 mnkr och Övriga uppdragsgivare -3,8 mnkr.

Intäkterna för år 2021 är 10,9 mnkr lägre jämfört med avgiftsbudgeten och kostnaderna 27,9 mnkr lägre vilket medförde att resultatet för den avgiftsfinansierade verksamheten sammantaget blev 17,0 mnkr högre.

För området Staten uppdragsgivare är intäkterna i nivå med avgiftsbudgeten i regleringsbrevet medan kostnaderna blev 5,4 mnkr lägre och resultatet 5,5 mnkr högre jämfört med avgiftsbudgeten. Resultatet för området blev 9,5 mnkr, vilket har minskat obalansen inom området.

Pandemin har haft fortsatt stor påverkan på tjänsteexporten och intäkterna minskade med 15,6 mnkr och kostnaderna med 17,4 mnkr jämfört med avgiftsbudgeten till följd av att verksamheten inte har kunnat genomföras som planerats i samarbetsländerna. Digitala korttidsuppdrag har i vissa fall kunnat ersätta fysiska uppdrag och det digitala stödet har förbättrats successivt under året. Digitala uppdrag är

inte lika kostsamma som fysiska uppdrag och genererar heller inte lika mycket intäkter. Resultatet för tjänsteexporten blev 1,8 mnkr högre än avgiftsbudgeten och uppgick till 1,6 mnkr. Det förbättrade resultatet beror bland annat på att utvecklingsinsatser, resor och utbildningar inte genomförts som planerat till följd av pandemin.

För Övriga uppdragsgivare är intäkterna 4,7 mnkr högre och kostnaderna är 5,1 mnkr lägre jämfört med avgiftsbudgeten. Resultatet för området är 9,8 mnkr högre än budgeten och uppgick till 6,0 mnkr, vilket har ökat obalansen inom området. Det förbättrade resultatet beror bl.a. på ett lägre kostnadsutfall jämfört med kalkylerat och större volymer än beräknat på vissa standardprodukter med fast prislista.

Resultatet för den avgiftsfinansierade verksamheten 2021 innebär att det ackumulerade överskottet uppgår sammantaget till 45,1 mnkr (9,2 procent av den avgiftsfinansierade verksamhetens totala intäkter).

Vid utgången av 2021 finns ett ackumulerat underskott om 4,1 mnkr avseende området Staten uppdragsgivare, ett ackumulerat överskott om 4,9 mnkr avseende Tjänsteexporten och 44,3 mnkr avseende Övriga uppdragsgivare.

I samband med årets budgetunderlag kommer SCB redovisa en plan för långsiktig balans inom avgiftsverksamheten.

Tabell 10: Intäkter, kostnader och resultat i avgiftsfinansierad verksamhet, tkr

	Ack. uppdrags- överskott t.o.m. 2019	Resultat 2020	Intäkter ¹ 2021	Kostnader ² 2021	Resultat 2021	Ack. uppdragsöver- skott vid utgången av 2021
Staten uppdragsgivare	-17 981	4 386	339 051	329 600	9 451	-4 144
Tjänsteexport	2 140	1 126	67 419	65 806	1 613	4 879
Övriga uppdragsgivare	39 734	-1 349	82 673	76 711	5 962	44 347
Summa	23 893	4 163	489 143³	472 117	17 026	45 082

1) Inklusive intäkter av avgifter och andra ersättningar och intäkter av bidrag samt finansiella intäkter som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.

2) Inklusive gemensamma kostnader som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.

3) Varav intäkter av avgifter och andra ersättningar 454 863 tkr, intäkter av bidrag 34 037 tkr och finansiella intäkter 243 tkr.

SCB:s olika tjänster i den avgiftsfinansierade verksamheten

Intäkterna inom den avgiftsfinansierade verksamheten ökade med 18,0 mnkr i jämförelse med föregående år. Kostnaderna ökade med 5,1 mnkr. Den avgiftsfinansierade verksamheten uppvisar ett överskott år 2021 om 17,0 mnkr.

Tabell 11: Avgiftsfinansierad verksamhet, mnkr

	2019	2020	2021
Intäkter ¹	512,2	471,1	489,1 ³
Kostnader ²	512,5	467,0	472,1
Resultat	-0,3	4,2	17,0
Ackumulerat överskott	23,9	28,1	45,1
Antal timmar (tusental)	716	713	677

1) Inkl. avgiftsfinansierade verksamhetens andel av gemensamma intäkter.

2) Inklusive gemensamma kostnader som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.

3) Varav intäkter av avgifter och andra ersättningar 454,9 mnkr, intäkter av bidrag 34,0 mnkr och finansiella intäkter 0,2 mnkr.

Den avgiftsfinansierade verksamheten består av ett stort antal tjänster och produkter, allt från enkla tabeller till komplexa informationssystem och hela statistiska undersökningar omfattande alla moment från datainsamling till färdig rapport. SCB utför också årligen ett stort antal bearbetningar av olika statistikregister.

Tabell 12: Intäkter¹ i avgiftsfinansierad verksamhet efter uppdragskategori, mnkr

	2019	2020	2021
Datainsamling/total statistisk undersökning	223,1	231,7	233,5
Konsultation m.m.	59,5	55,2	60,5
Statistisk bearbetning av befintliga register	107,8	85,2	94,7
Nominella uttag	26,6	25,2	22,6
Tjänsteexport	82,3	60,8	67,4
Övrigt	12,9	13,1	10,3
Publikationer	0,1	0,0	0,0
Totalt	512,2	471,1	489,1

1) Inklusive intäkter av avgifter och andra ersättningar och intäkter av bidrag samt finansiella intäkter som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.

Datainsamling/total statistisk undersökning utgjorde den största uppdragskategorin för året även om kategorin minskade något i förhållande till totala intäkter jämfört med föregående år.

Fler antal uppdrag under 2021

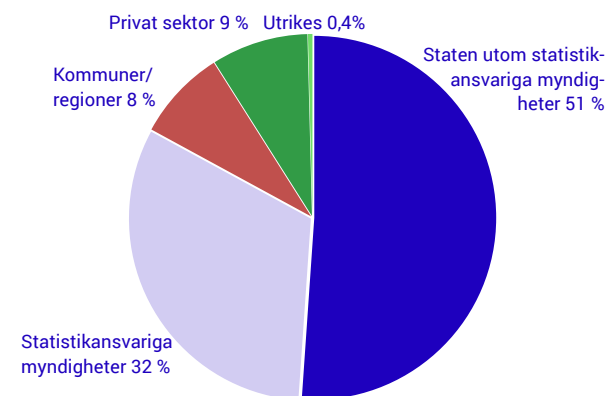
Under 2021 utfördes 4 958 uppdrag vilket är knappt 100 fler jämfört med föregående år. De flesta uppdragen var av mindre omfattning och ca 12 procent utgjordes av uppdrag över 50 000 kr.

Tabell 13: Antal utförda uppdrag i avgiftsfinansierad verksamhet

	2019	2020	2021
Antal utförda uppdrag	5 450	4 875	4 958

Statliga myndigheter utgjorde den största kundkategorin och stod för drygt 83 procent av den avgiftsfinansierade verksamhetens intäkter. En tredjedel av den totala volymen utgjordes av uppdrag åt statistikansvariga myndigheter. Här ingår, bland annat, uppdrag som avser officiell statistik samt utrednings- och utvecklingsuppdrag.

Figur 10: Intäkter¹ i avgiftsfinansierad verksamhet efter kundkategori, procent

1) Inklusive intäkter av avgifter och andra ersättningar och intäkter av bidrag samt finansiella intäkter som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.

Utveckla produkter, tjänster och service

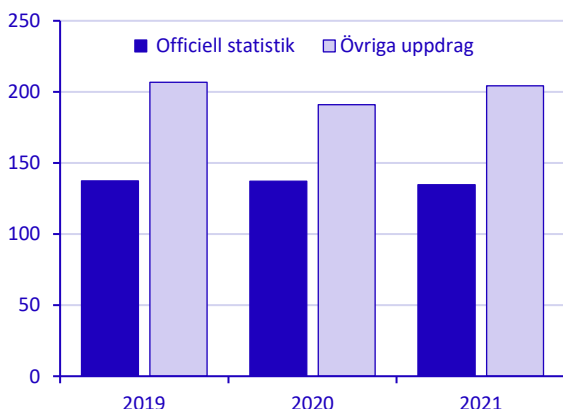
"Myndigheten ska inom ramen för sin statistikverksamhet utföra uppdrag åt andra myndigheter, i den utsträckning som den har tillgängliga resurser för det. Myndigheten ska prioritera uppdrag som rör officiell statistik."

Förordning (2016:822) med instruktion för Statistiska centralbyrån

Uppdrag åt statliga myndigheter

Volymen i den avgiftsfinansierade verksamheten som utfördes åt statliga myndigheter (exkl. tjänsteexport) var ca 339 mnkr. Av den utgjorde knappt 40 procent uppdrag avseende produktion av officiell statistik till statistikansvariga myndigheter. Volymen som avser officiell statistik var något lägre jämfört med föregående år.

Figur 11: Intäkter¹ i avgiftsfinansierad verksamhet från statliga myndigheter efter officiell statistik och övriga uppdrag, mnkr

1) Inklusive intäkter av avgifter och andra ersättningar och intäkter av bidrag samt finansiella intäkter som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten exkl. tjänsteexport.

Den officiella statistik som SCB har producerat enligt överenskommelser med statistikansvariga myndigheter (SAM) handlar ofta om långsiktiga åtaganden. SCB kan ansvara för hela statistikproduktionen, från insamling till publicering, eller för vissa delmoment. SCB arbetar aktivt för att tillsammans med uppdragsgivarna utveckla den officiella statistiken. SCB har även utfört statistiska undersökningar åt myndigheter som vänt sig direkt till SCB, även om det inte gäller officiell statistik. Undersökningar som inneburit behandling av känsliga personuppgifter har prövats utifrån ett

samhällsintresse, i enlighet med dataskyddsförordningen.

Under 2021 har datainsamlingen för Arbetsorsakade besvär avslutats och resultat har levererats till Arbetsmiljöverket. Undersökningarna genomförs i dagsläget som påhångsundersökningar på AKU, men under 2022 planeras ett experiment för att pröva om undersökningarna framöver kan använda Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) och genomföras som fristående undersökningar.

På uppdrag av Tillväxtverket producerar SCB Inkvarteringsstatistik som månadsvis visar gästnätter, kapacitet och beläggning på hotell, stugbyar, vandrarhem, campingplatser samt förmedlade privata stugor och lägenheter i Sverige. Statistiken utgör ett viktigt underlag som visar hur turismen har påverkats av pandemin och även under 2021 har behovet av att följa turismens utveckling varit extra aktuellt.

Inom ramen för SMED-samarbetet (Svenska Miljö-EmissionsData), där SCB:s miljöexperter ingår tillsammans med SMHI, Sveriges lantbruksuniversitet och IVL Svenska miljöinstitutet, utförs varje år ett stort antal uppdrag åt Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten. Samarbetet syftar till att Sverige ska klara den internationella klimatrappor- teringen och avser utsläpp till luft och vatten, farliga ämnen och avfall.

En designöversyn har genomförts under 2020–2021 för undersökningen Månatlig bränsle-, gas- och lagerstatistik som genomförs på uppdrag av Energimyndigheten. Förslag från översynen om bl.a. ändrat uppgiftslämnande implementeras i samband med införandet av en ny design i januari 2024.

Det med Energimyndigheten gemensamma projektet rörande statistik från en framtida elmarknadshubb avslutades under 2019. I väntan på besked om och när en elmarknadshubb inrättas har ett arbete genomförts under 2020–2021 avseende utvärdering av testdata från elnätsföretag och en förstudie planeras avseende statistik från ett framtida el-register.

Under året har ett fortsatt intensivt projektarbete bedrivits inom värdepappersinnehav (VINN) och kreditdatabas (KRITA) för att på uppdrag av Riksbanken utveckla databasen för övervakning av och

tillsyn över finansmarknaderna. Arbetet med implementeringen av VINN i Betalningsbalansen och Nationalräkenskaperna har fortsatt och VINN ingår nu i den publicerade statistiken. Förändringarna innebär minskad uppgiftslämnarbörla, bättre kvalitet och mindre diskrepanser mellan Betalningsbalansen och Nationalräkenskaperna.

I samarbete med SCB och andra myndigheter genomför Boverket en kartläggning av skolgårdar samt elevers tillgång till grönområden i närheten av skolor. Det är en uppdatering av den nationella kartläggning av barns och ungas utemiljöer som genomfördes 2018. Målet med uppdateringen är att få en aktuell indikator som på strukturell nivå beskriver barns tillgång till friytor och som kan användas för uppföljning av olika nationella mål. Uppdraget slutförs under våren 2022.

Under året har prognoser för behovet av lärare och förskollärare tagits fram på uppdrag av Skolverket. Prognosen utgår från lärarsituationen år 2020 och sträcker sig fram till år 2035.

SCB har bidragit med mycket statistik och data till Delegationen mot segregation (Delmos) som publicerat sin integrationsbarometer. Barometern innehåller statistik och index som redovisas på en ny regional indelning, RegSO, som tagits fram för detta användningsområde.

Ett långsiktigt åtagande gentemot Svenska ESF-rådet finns för insamling och uppföljning av de projekt som genomförs genom rådets finansiering avseende programperioden 2014–2021. En förfrågan från Svenska ESF-rådet har inkommit avseende fortsatt åtagande kring uppföljning av den kommande programperioden.

Uppdrag åt övriga kunder

SCB erbjuder årligen Sveriges kommuner att delta i SCB:s Medborgarundersökning. Under 2021 genomfördes undersökningen för första gången med en helt ny design och en ny enkät. Den nya designen av undersökningen har utarbetats i nära dialog med Sveriges kommuner och regioner (SKR) och kommunerna. Intresset för den nya undersökningen var rekordstort, och 161 av Sveriges kommuner valde att delta i undersökningen för att få en bild av hur kommuninvånarna ser på sin kommun.

För resursfördelning mellan skolor inom kommuner genomförs uppdrag till en stor mängd kommuner. Uppdragen genomförs i form av framtagning av tabeller eller index som används som underlag för beslut inom kommunen. En tillfällig förändring i sekretesslagstiftningen trädde i kraft den 1 juli 2021 för att möjliggöra att även information om enskilda huvudmän ska kunna inkluderas i uppdragen.

SCB ansvarar enligt instruktionen för fördelningsanalytiska statistiksystemet för inkomster och transfereringar (FASIT) och behandlingen av personuppgifter regleras i en särskild lag. I denna begränsas vilka som har möjlighet att själva behandla personuppgifter från FASIT. Från 2021 erbjuds en lösning för andra användare än de myndigheter som anges i lagen att via MONA-systemet ta del av simuleringsresultat från FASIT. Lösningen innebär att kunden programmerar de regelförändringar som ska simuleras och koden körs sedan av SCB som därefter tillhandahåller resultatet.

Förbättrad tillgång till mikrodata

SCB handlägger årligen ca 500 mikrodatautlämnanden för forsknings- och statistikändamål. Antalet utlämnanden har varit likartat under de senaste åren. De flesta mikrodatautlämnanden avser forskningsändamål och då främst till forskare vid universitet och högskolor. Uppdragen är av engångskaraktär men många av kunderna är återkommande och kompletteringar av tidigare beställningar är vanliga. Under 2021 har arbetet att öka tillgängligheten till de uppgifter som används för forskningsändamål fortsatt.

Arbetet med att skapa en tydligare ingång på SCB:s webbplats för beställningar av uppdrag har avslutats och beställningsprocessen för mikrodatauppdrag har förtydligats. Vidare pågår ständigt ett arbete med att utveckla de tekniska förutsättningarna för att genomföra mikrodatauppdrag samt att förbättra rutiner och dokumentationer vilket förväntas leda till en effektivisering av verksamheten.

Kötid och återkoppling till beställaren

De senaste årens resursförstärkningar medförde fram till våren 2020 att kötiden och tiden innan beställningen får en handläggare kunnat kortas.

Under tiden för pandemin har dock antalet beställningar ökat vilket har lett till att kötiden återigen gått upp. Genom rekrytering av ytterligare resurser ska kötiden återigen stabiliseras.

Under år 2021 inkom ett tjugotal beställningar kopplat till forskning kring Covid-19. Dessa har hanterats med förtur efter skyndsam hantering hos Etikprövningsmyndigheten och med motsvarande prioritering hos Socialstyrelsen.

För inkomna beställningar görs en första granskning med syftet att säkerställa att beställningen är fullständig eller om SCB ser några direkta hinder för utlämnandet. Kunden får därmed en tidig återkoppling från SCB på sin beställning och ges därmed möjlighet att komplettera uppdragen innan handläggningen påbörjas.

Genomsnittstiden för att ett ärende tilldelats en handläggare var för år 2021 drygt två månader. Då många prioriterade beställningar får en mer skyndsam hantering är väntetiden för vissa uppdrag längre.

Kontakter med forskare

På grund av pandemin har kundmöten och deltagande i konferenser varit begränsat jämfört med tidigare år, även om vissa digitala möten har kunnat genomföras. SCB har dock under året deltagit i ett antal seminarium kopplat till utlämnandeprocessen och vid juridiska diskussioner gällande utlämnade av mikrodata. Under året har SCB deltagit i möten arrangerade av Etikprövningsmyndigheten som syftade till att skapa samsyn i gemensamma frågor.

Mandatperioden för SCB:s och Socialstyrelsens användarråd för mikrodatautlämnande för forskning löpte ut vid årsskiftet 2021/22. Rådet bildades 2019 med syftet att myndigheterna skulle få en kontinuerlig återkoppling från forskarvärlden om hur myndigheterna verksamhet kunde utvecklas. Många värdefulla synpunkter har framkommit i diskussionerna och bedömningen är att det finns en stor samsyn kring vad som kan vara effektivt för forskningen. Inför kommande mandatperiod (år 2022–2024) har SCB beslutat att avsluta rådet och avser i stället starta ett nätverk för registerhållande myndigheter i syfte att diskutera samarbeten och rutiner som i förlängningen förenklar för beställare av

mikrodata, både för forsknings- och statistikändamål.

Uppdrag från Vetenskapsrådet

MONA-systemet, som är SCB:s verktyg för att leverera mikrodata, utvecklas genom kontakter med en referensgrupp av användare samt med Vetenskapsrådet. Vetenskapsrådet finansierar forskarnas användning av MONA-systemet och en överenskommelse tecknas årligen kring det löpande uppdraget att tillgängliga mikromaterial i MONA samt löpande underhåll och utveckling av systemet.

SCB har även ett flerårigt uppdrag som avser konsultation och utvecklingsarbete till Vetenskapsrådet där ett arbete bedrivs tillsammans med att utveckla webbplatsen *registerforskning.se* i syfte att etablera en nationell ingång till bland annat beskrivningar av registers innehåll och om dataåtkomst samt information om lagar och regler.

Användare och kunder

"Myndigheten ska redovisa allmänhetens förtroende för myndigheten" samt "...kundnöjdheten i den avgiftsfinansierade verksamheten."

Regleringsbrev för budgetåret 2021

SCB har under 2021 undersökt användare och kunders syn på myndigheten i två olika undersökningar: SOM-undersökningen och Kundernas förtroende.

Allmänhetens förtroende

SCB har under 2021 undersökt användare och kunders syn på myndigheten i SOM-undersökningen. SCB undersöker allmänhetens förtroende för myndigheten med hjälp av en extern leverantör, enligt en etablerad metod som också möjliggör jämförelser med andra myndigheter. Svaren som redovisades under 2021 samlades in hösten 2020.

Resultaten från undersökningen visar att 46 procent har mycket stort eller ganska stort förtroende för myndigheten. Det kan jämföras med att endast 7 procent har ett ganska eller mycket litet förtroende. Resultaten visar på små förändringar över åren.

Förtroendet är störst i åldersgruppen 30–49 år där 55 procent svarar att de har ett mycket stort eller ganska stort förtroende för SCB.

Tabell 14: Allmänhetens förtroende för SCB, procent

	2019	2020	2021
Mycket stort eller ganska stort förtroende	44	43	46
Kvinnor	41	42	44
Män	48	45	50
Varken stort eller litet förtroende	29	28	26
Kvinnor	29	25	26
Män	29	30	27
Ganska eller mycket litet förtroende	6	5	7
Kvinnor	4	4	5
Män	7	7	7
Ingen uppfattning	21	24	21
Kvinnor	26	29	25
Män	16	18	16
Har kännedom om SCB	40	41	42
Kvinnor	34	38	38
Män	46	45	48

Män har högre förtroende för SCB än kvinnor. Sett till geografi är förtroendet högst bland personer boende i storstäderna. Dessutom är förtroendet högre hos de som har högre tillit till andra människor samt personer som är politiskt intresserade.

Förtroendet för myndigheten är lägre, men ändå med ett positivt förtroendevärde, för de som har låg utbildning, bor i mindre tätort eller landsbygd och har låg tillit till andra människor. Kännedomen om SCB:s verksamhet stiger med utbildningsnivå och inkomst samt är högre i yrkesgrupper som tjänstemän och egenföretagare. Kännedomen om SCB:s verksamhet är lägre bland kvinnor än män samt i de yngsta och de äldsta åldersgrupperna. Att kännedomen om SCB är lägre bland kvinnor än män kan möjligen förklara att det är betydligt fler kvinnor än män som anger att man inte har någon uppfattning i förtroendefrågan.

Resultatet för undersökningen visar att förtroendebalansen som uttrycker relationen mellan stort och litet förtroende för dem med åsikt, ligger på +50, vilket är aningen lägre än 2020 då den var +52. Förtroendet för SCB är fortfarande högt, även vid en

jämförelse med andra myndigheter och samhällsinstitutioner.

Kundernas förtroende

SCB:s kundnöjdhet undersöks genom undersökningen *Kundernas förtroende* som ger alla kunder som fakturerats 10 000 kr eller mer per uppdrag möjlighet att besvara en webbenkät. I den kan kunden snabbt och enkelt lämna synpunkter på det levererade materialet och på hur uppdraget genomförts.

Kunderna får på en skala 1–5 bedöma den utförda tjänsten när det gäller tre kvalitetsfaktorer. Dessutom finns möjlighet att lämna synpunkter via en öppen fråga.

Tabell 15: Kundnöjdhet enligt Kundernas förtroende

Faktor	2019	2020 ¹	2021
Service	4,7	4,7	4,7
Förtroende	4,7	4,7	4,7
Användbarhet	4,7	4,7	4,7
Totalt	4,7	4,7	4,7
Antal svar	967	341	363
Antal utskickade	4 307	1 375	1 482
Antal svar med betyget 5 på alla frågor	498	189	204
Antal svar med betyg 2 eller lägre	20	7	7

1) Från och med 2020 får alla kunder som faktureras minst 10 000 kr en enkät vilket är en förändring jämfört med 2019 då alla oavsett faktureringsbelopp tillfrågades.

Under 2021 skickades 1 482 webbenkäter ut och svarsfrekvensen uppgick till knappt 25 procent för undersökningen. Medelbetyget för bedömningen av uppdraget totalt var 4,7 på den femgradiga skalan där 5= ”I allra högsta grad” och 1 = ”Inte alls”. Frågorna i webbenkäten handlar om kunden har förtroende för SCB, om statistiken varit användbar samt om hur SCB:s service fungerat. Medelbetyget för uppdragen totalt låg på samma nivå som tidigare år. Även för övriga komponenter var det inga förändringar jämfört med tidigare år. SCB får det högsta betyget (5) på alla tre frågor i ca 56 procent av svaren.

Färre webbenkäter skickades ut under 2020 och 2021 jämfört med 2019 då alla kunder oavsett faktureringsbelopp fick en webbenkät att besvara. Med tanke på svarsfrekvensen och att antalet utskick av webbenkät har förändrats mellan åren bör generella slutsatser dras med försiktighet.

Kundklagomål

En viktig aspekt i kvalitetsarbetet är att föra en dialog med uppdragsgivarna om deras behov. Inkomna klagomål ska hanteras på ett systematiskt sätt, dokumenteras och följas upp. Uppdrag som i undersökningen *Kundernas förtroende* får betyg 1 eller 2 på någon delfråga, eller om fritextsvaret signalerar något negativt, tas en återkontakt. Två procent av enkäterna har betyget 2 eller lägre på minst en av frågorna.

Samråd med statistikanvändare

"Myndigheten ska lämna information till större användare av statistik samt ge dem möjlighet att lämna synpunkter innan väsentliga förändringar av statistikens innehåll och omfattning genomförs."

Regleringsbrev för budgetåret 2021

Förändringar av statistikens innehåll och omfattning stäms primärt av i de befintliga användarråden och i kontakter med ansvarigt departement. Därutöver finns ytterligare användargrupper och referensgrupper där samråd görs och synpunkter hämtas in. För särskilda större förändringar hämtas också synpunkter in direkt för de största användarna. Det har exempelvis varit centralt i arbetet med att utveckla den nya arbetsmarknadsstatistiken.

SCB har under 2021 haft tolv användarråd. I de ämnesstatistiska användarråden förankras förändringar i statistiken hos viktiga användare och de bidrar till att ge SCB kunskap om nya och förändrade statistikbehov. Nedan följer några exempel från användarrådets verksamhet under 2021.

I *Användarrådet för arbetsmarknadsstatistik* har de två viktigaste frågorna som diskuterats varit dels effekterna på skattningarna i AKU som beror på förändringarna i och med den nya ramlagen som började gälla 2021, dels avrapportering av den genomlysning av arbetsmarknadsstatistiken som SCB har genomfört inom ramen för "Ämnesdesign Arbetsmarknad", samt den nu pågående efterföljande implementeringen i linje med det förslag som lämnades i slutrapporten. Målbilden är att SCB, tillsammans med övriga SAM, ger samhället en sammanhållen och sammanvändbar

statistik om läget och utvecklingen på arbetsmarknaden, samt fångar de förhållanden som kännetecknar arbetsmarknaden på ett relevant sätt. För att arbetet ska lyckas krävs fortsatt dialog med användare, andra SAM och registerhållande myndigheter. Arbetet kommer att pågå även under 2022 med rådet som viktig aktör.

Användarrådet för befolkning, demografi och integration har tagit upp frågan om justeringsposten i befolkningsstatistiken som har ökat till följd av längre handläggningstider på Skatteverket vid registrering av flytt till Sverige. Ledamöterna fick ta ställning till ett förslag om förskjutning av brytdag för den officiella statistiken för att en högre andel av invandringarna ska ingå i den officiella statistiken. Rådet har även diskuterat utvecklingen av SCB:s arbetsmarknadsstatistik. Statistiken över cirkulär migration diskuterades och ledamöterna fick ge synpunkter på ett förslag om den ska läggas ner för att SCB ska kunna omfördela resurser till den kommande Folk- och hushållsräkningen, Census 2021.

I *Användarrådet för demokratistatistik* berättade SCB om planerna på en ny mandatperiodrapport vilken skulle bestå av en redovisning av demokratistatistik som samlar den statistik som produceras under en mandatperiod, framför allt avseende PSU och annan statistik kring riksdagsvalet. En sådan rapport är bl.a. ett sätt att leva upp till den av SCB uttalade målsättningen att öka inslagen av analys i statistikredovisningen. Användarrådet var genomgående positiva till den föreslagna rapporten och det ökade analysinslaget i sammanhanget. Användarrådets ledamöter efterfrågade även inslag av regionala och lokala analyser i en sådan rapport, alternativt i en egen rapport. SCB informerade även om det databas-seminarium som genomfördes i maj. Bakgrunden är SCB:s målsättning att tillgängliggöra öppna data. Det finns sedan tidigare mycket demokratistatistik i Statistikdatabasen. SCB har även på senare tid utökat vad som publiceras framför allt avseende förtroendevalda och valdeltagandeundersökningen. På databas-seminariet presenterades SCB:s statistikdatabas, MUCF:s Ung idag och Rådet för kommunala analyser presenterade sin databas KOLADA.

I *Användarrådet för ekonomisk statistik* har kvaliteten i AKU varit uppe på dagordningen i flera år. Anpass-

ningen av AKU till EU:s nya ramlag har inneburit förändringar som bl.a. påverkar jämförbarheten i statistiken över tid. Förändringarna har lett till tidseriebrott och SCB har beslutat att länka tidserier i AKU tillbaka till 2005 för att möjliggöra jämförelser över tid. Användarrådet pekar på vikten att länkningen blir tillräckligt bra. SCB använder begreppet Statistikproduktion 4.0 för att beskriva ett framtida sätt att producera statistik. En tydlig inriktning är att nya och befintliga datakällor kombineras och ersätter i huvudsak direktinsamling. Några exempel som presenterats för användarrådet är en ny design av den ekonomiska statistiken med datafångst via maskintill-maskin, ny design av hushållens konsumtionsutgifter och webbskrapning som datafångstmetod för KPI. Förslaget för den nya arbetsmarknadsstatistiken har presenterats för rådet. Användarrådet har också följt arbetet med att mäta KPI via en justerad metod för viktberäkningar, då pandemin orsakat kraftiga ändringar av konsumtionsmönster.

I *användarrådet för FoU-statistik* har SCB informerat om den omorganisation som genomförts under året och de förbättringar den förväntas leda till. En presentation har gjorts av den rapport som beskriver resultaten från det regeringsuppdrag som SCB haft, att mäta forskning och användning av AI inom företagssektorn och universitets- och högskolesektorn. SCB informerade om den planerade undersökningen av FoU i Sverige 2021 som kommer att genomföras under 2022. Ledamöterna fick även möjlighet att framföra önskemål om frågeställningar som ska tas upp i rapporten "Forskning och utveckling i Sverige 2021" och som publiceras i mars 2023. En annan fråga som varit uppe i användarrådet är resultatet från undersökningen Innovation i företagssektorn (CIS) där årets undersökning har fokuserat på svårigheter som företagen möter.

Användarrådet för kommunikation har under året bland annat diskuterat förändringen av arbetsmarknadsstatistiken. Ett ökat behov av regional statistik per kommun eller DeSO-områden lyfts fram att det behöver utvecklas. SCB skulle med fördel kunna presentera färdiga statistikpaket efter ämne för att göra statistiken lättillgänglig för journalister och kommunstatistiker. SCB skulle även kunna jobba än mer med visualisering av data: tidserier, internationella jämförelser, data som presenteras på karta etc. Andra behov som har lyfts fram är att

svensk statistik kopplat till Agenda 2030 bör vara mer lättillgänglig och att all officiell statistik med fördel skulle vara samlat på ett ställe i en gemensam databas.

Användarrådet för statistik över mark och bebyggelse har inför varje möte fått lägesrapporter från SCB om statistik över markanvändning, fastigheter, bostäder och byggande, samt hushåll och boende. Användarrådet har diskuterat frågor kopplat till trångboddhet, kommersiella fastigheter, verksamhetsområden som är en ny geografisk avgränsning från SCB, priser för nyproducerade bostäder samt EU:s gröna omställning. Användarrådet har även informerats om SCB:s strategi och kraftsamling, samt andra aktuella och övergripande frågor för SCB. Det har bland annat handlat om SCB:s uppföljning av Agenda 2030, interna organisationsförändringar, översyn av statistikområden och ny tidpunkt för publicering av statistik.

Socialstyrelsen deltar och planerar mötena i *Användarrådet för mikrodatabutlämnade för forskning* vilket innebär att det görs en myndighetsgemensam lägesrapportering från myndigheterna med beskrivningar av pågående arbeten för att underlätta för den registerbaserade forskningen. SCB:s chefsjurist medverkade i en diskussion om de problem som SCB stöter på när man har Etikprövningsmyndighetens underlag att förhålla sig till vid sekretessprövning. Rådsmedlemmarna har också bjudits in att delta vid möten kopplat till den nya arbetsmarknadsstatistiken och nya statistiska enheter. Användarrådet kommer att läggas ned och ersättas av ett externt nätverk från 2022.

Användarrådet för miljö och miljöräkenskaper har informerats om växtnäingsstatistik samt miljöräkenskaper. Under året har det uttryckts användarbehov av ett utökat underlag av statistik för att skatta och redovisa effekter av åtgärder i jordbruket, framför allt vad gäller ammoniakutsläpp. Ett möte med Näringsdepartementet har hållits där dessa behov adresserades. Behoven kommer att diskuteras ytterligare i samband med planeringen inför undersökningen om gödselmedel och odlingsåtgärder, som ska genomföras under hösten 2022. Inom klimatrapporteringen har SCB lämnat remissvar till Regeringskansliet på förslag till ändringar av klimatrapporteringsförordningen. I utredningen som

Naturvårdsverket har gjort kring detta föreslås bland annat en ny undersökning om skörderester 2023, men SCB saknar idag finansiering för att genomföra en sådan undersökning. Användarrådet har också diskuterat Miljöräkenskaper där man 2021 har fortsatt arbeta för att ta fram statistik i enlighet med statistikförordningen för miljöräkenskaperna. Under året har ett forskningsprojekt, PRINCE 2, finansierat av Naturvårdsverket genomförts av miljöräkenskaper. Projektet har syftat till att undersöka nya konsumtionsbaserade indikatorer bland annat inom kemikalieområdet. Det globala arbetet med miljöräkenskaper fortsätter. En ny FN-handbok för ekosystemräkenskaper antogs i mars 2021. Eurostat har föreslagit nya moduler som ska ingå i miljöräkenskapernas förordning. Vid mötet i oktober presenterade Tillväxtanalys deras arbete med indikatorer för att följa näringslivets gröna omställning.

Användarrådet för regional statistik har informerats om verksamhetsområden som är en delvis ny statistikprodukt där ekonomisk statistik kombineras med markanvändning. Verksamhetsområden används bland annat som underlag till fysisk planering, analys av samspel mellan verksamheter inom olika branscher och identifiering av samhällskritiska verksamheter. Användarrådet har informerats om arbetet med Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) som är en ny registerbaserad statistikprodukt. Delmos deltog på höstens möte och berättade om Segregationsbarometern som är ett webbaserat verktyg som innehåller indikatorer inom sex statistikområden på olika geografiska nivåer. Verktöget gör det möjligt för användare att följa indikatorer för att kunna mäta segregation utifrån samma definition. Hud-dinge kommun har presenterat Södertörnsanalysen som är ett verktyg för hållbar stadsutveckling. Verktöget innehåller ett tjugotal socioekonomiska indikatorer på kommunnivå, men tillgången till data på låg regional nivå är både viktig och efterfrågad. Uppsala universitet berättade om en ny och alternativ områdesindelning som utgår från stadsmorfologi. Det är av stor vikt att geografiska indelningar inte påverkar en undersöknings slutsatser. För att undvika detta kan områdesindelningar skapas som är anpassade till studiens tema.

Användarrådet för utbildningsstatistik är ett myndighetsövergripande användarråd. Det är Skolverket, Universitetskanslersämbetet, CSN och SCB som har

användarrådet tillsammans. Rådet har fått ge synpunkter på undersökningarna Övergång från gymnasieskolan till eftergymnasial utbildning samt Sysselsättning och inkomster efter avslutad utbildning, vilka har varit föremål för översyn. Information har också getts om den nya statistiken Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS). De myndighetsgemensamma frågeställningar som diskuterats var ledamöternas syn på behov av kommenterad statistik och ledamöternas syn på behov av översättning av den officiella statistiken till engelska.

Användarrådet för välfärdsstatistik har informerats om och fått möjlighet att lämna synpunkter på ett förslag på indelning som skulle kunna ersätta den socioekonomiska indelningen, SEI, från 1982. Användarrådet har också fått information om innehållet i SCB:s avrapportering av regeringsuppdraget om statistik om levnadsförhållanden bland personer med funktionsnedsättning. SCB har även berättat om den integrationsstatistik som framställs vid myndigheten, både via anslag samt på uppdrag av externa aktörer. Vidare har SCB redogjort för arbetet med att ta fram Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS). Användarrådet har därtill fått information om konsumtionen av offentliga välfärdstjänster, som t.ex. hälso- och sjukvård samt utbildning, i FASIT. SCB initierade en användarkartläggning avseende undersökningen Hushållens utgifter (HUT) med syfte att få kunskap om bl.a. vilka användarbehov som finns och hur användare värderar och prioriterar mellan olika behov.

SCB:S ANVÄNDARRÅD UNDER 2021:

- arbetsmarknadsstatistik
- befolkning, demografi och utbildning
- demokratistatistik
- ekonomisk statistik
- FoU-statistik
- kommunikation
- mark- och bebyggelsestatistik
- mikrodatabutlämnande för forskning
- miljö och miljöräkenskaper
- regional statistik
- utbildning
- välfärdsstatistik

Nämnder och råd

Den 20 maj 2021 beslutade regeringen om nya ledamöter i Insynsrådet. De tidigare ledamöternas förordnande gick ut den 31 augusti 2016 och verksamheten i rådet har sedan dess varit vilande.

Under 2021 har ett möte genomförts i Insynsrådet. Vid mötet presenterades SCB:s nuvarande verksamhet och planer på hur den ska utvecklas för de nya ledamöterna. Vid mötet diskuterades också SCB:s roll i ett dataekosystem samt hur rådet kan stötta i utvecklingen och ha insyn i verksamheten.

SCB:s vetenskapliga råd har under 2021 haft ett tvådagarsmöte som hölls digitalt på grund av den pågående pandemin. På mötet diskuterades tre

ämnen; ny design för att mäta hushållens utgifter, länkning av tidserier i AKU som en konsekvens av EU:s nya ramlag och uppgiftslämnarvärden för små företag. Mötet avslutades med rådets interna diskussion och rekommendationer från rådet som SCB har att följa upp.

Nämnden för konsumentprisindex har haft två ordinarie möten under året där förslag på ändringar samt pågående och planerat utvecklingsarbete i de olika prisundersökningarna diskuterats tillsammans med användarna. PM över ämnen som har diskuterats på nämndens möten samt korta minnesanteckningar har publicerats på SCB:s webbplats.

Samordning och internationellt statistiskt samarbete

Samordning och internationellt statistiskt samarbete

Samordning av den officiella statistiken

SCB ska bl.a.:

- "5. verka för samarbete mellan de statistikansvariga myndigheterna,
- 6. ge råd och stöd till statistikansvariga myndigheter i principiella frågor om den officiella statistikens kvalitet och i frågor om att underlätta uppgiftslämnandet,
- 7. senast den 31 mars varje år lämna en rapport till regeringen om systemet för den officiella statistiken, med en analys av de utvärderingar av kvaliteten som de statistikansvariga myndigheterna ska göra enligt 13 a § förordningen (2001:100) om den officiella statistiken,
- 8. föra en förteckning över statistikansvariga myndigheters statistikprodukter, och
- 9. sammanställa en årlig publiceringsplan för den officiella statistiken"

Förordning (2016:822) med instruktion för Statistiska centralbyrån

Statistikansvariga myndigheter

Folkhälsomyndigheten blev under 2021 ny statistikansvarig myndighet med ansvar för ämnesområdet *Folkhälsa* och statistikområdena *Folkhälsans utveckling* respektive *Smittskydd*.

Det innebär att det nu finns 29 statistikansvariga myndigheter som tillsammans ansvarar för 23 ämnes- och 115 statistikområden.

Rådet för den officiella statistiken stödjer SCB

En av SCB:s uppgifter enligt instruktionen är att samordna systemet för den officiella statistiken. Till stöd för SCB:s samordningsroll finns ett råd för den officiella statistiken där tolv statistikansvariga myndigheter (SAM) är representerade samt SCB vars generaldirektör är ordförande. Sex av de tolv platserna i rådet är permanenta och de på övriga sex

platserna är roterande. De sex permanenta ledamöterna är Försäkringskassan, Skogsstyrelsen, Socialstyrelsen, Statens energimyndighet, Statens jordbruksverk och Statens skolverk. I rådet representeras myndigheterna av myndighetschefen.

Rådet för den officiella statistiken träffas en gång per år. Rådet ställde sig 2019 bakom en målbild för den officiella statistiken. Målbilden har tagits fram och förankrats i nära samverkan mellan de statistikansvariga myndigheterna. Vid rådets möte redovisas status för handlingsplanen och inriktning och förslag på aktiviteter diskuteras.

Målbilden har fått rubriken "Vi beskriver Sverige" och fokuserar på tre områden som alla statistikansvariga myndigheter kan samverka kring: aktuell och användbar statistik, det ska vara lätt att hitta rätt statistik och en smart och säker datafångst till den officiella statistiken. Målbilden kräver starkt samverkan och har därför även mål inom ett fjärde område, att vi gör det bättre tillsammans. Målbilden tar sikte på 2025 och åtföljs av en rullande handlingsplan. Arbetet med att realisera handlingsplanen leds av statistikchefsggruppen med stöd av en beredningsgrupp. Beredningsgruppen består av representanter från elva SAM och leds av SCB.

En av centrala aktiviteterna inom ramen för målbildsarbetet är en översyn av statistikområden. Detta arbete har bedrivits gemensamt av de statistikansvariga myndigheterna och hållits ihop av SCB. Förslaget till ändringar skickades på remiss till samtliga SAM på sensommaren 2021. En hemställan med förslag till ändringar i förordningen (2001:100) om den officiella statistiken har skickats till regeringen i oktober 2021. SCB föreslår i hemställan att ändringarna träder i kraft 1 juli 2022. Vid dialog med Regeringskansliet har myndigheten framfört ett önskemål om ett ikraftträdande vid årsskiftet 2022/23.

I korthet innebär förslaget till ändringar i statistikförordningens bilaga att antalet ämnesområden minskar från 23 till 22, antalet statistikområden minskar från 115 till 102, sex nya statistikområden

införs med nytt innehåll, 20 av de nuvarande statistikområdena ändrar benämningar, 20 nya statistikområden bildas eller ombildas till följd av sammanslagningar respektive delningar av nuvarande statistikområden. Totalt berörs 14 SAM direkt av ändringarna i statistikområden.

SCB:s samordningsansvar

SCB lämnade den årliga rapporten, "Sveriges officiella statistik 2020", till regeringen den 31 mars 2021. I rapporten ges bl.a. en beskrivning av det svenska statistiksystemet och en analys av de utvärderingar av kvaliteten som de statistikansvariga myndigheterna har gjort av sin officiella statistik. En lista på officiella statistikprodukter ingår liksom en redogörelse för aktiviteter som pågått inom ramen för samordningen.

SCB har liksom tidigare tagit fram en publiceringsplan för det kommande året. Planen omfattar all svensk officiell statistik och finns tillgänglig på SCB:s webbplats.

SCB håller även ett register över samtliga statistikprodukter som ingår i den officiella statistiken.

Kompetens och kommunikation

En viktig del av samordningen utgörs av seminarieverksamhet för kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte. Under året hölls en konferens, Statistikforum, om den officiella statistiken med temat Statistiken i ett nationellt dataekosystem. Även denna gång genomfördes konferensen digitalt pga. pandemin. Deltagarna kom från statistikansvariga myndigheter, andra statliga myndigheter, representanter för näringsliv, regioner och kommuner.

Till SCB:s statistikproduktionsutbildning för nyanställda bjuds från och med 2020 även personal vid de övriga statistikansvariga myndigheterna in. Utbildningen pausades under 2021 och har under året delvis gjorts om, dels för att bättre anpassas till digital undervisning, dels för att mer belysa alla statistikansvariga myndigheter. Utbildningen kommer att ges igen med start under första halvåret 2022.

Under 2021 erbjöd SCB utbildningar till SAM i röjandekontroll, mätteknik och kvalitetsbegreppet för officiell statistik. De tre tillfällena har vardera samlat ett femtiotal deltagare från omkring femton olika myndigheter. Utöver det har SCB i samarbete

med Örebro universitet arrangerat en föreläsning AI och maskininlärning samt bjudit in de myndigheter som ingick i Eurostats expertgranskning av kvaliteten i den officiella statistiken till ett förberedande seminarium.

SCB har löpande spridit information till de andra statistikansvariga myndigheterna via e-post och lagt ut den på SAM-Forum, en särskild webbplats med information som riktar sig till SAM.

Föreskrifter och riktlinjer för officiell statistik

SCB har föreskrifter och riktlinjer för den officiella statistiken. Under året har ett flertal föreskrifter som reglerar uppgiftslämnandet beslutats.

Delade verktyg

SCB har tillgängliggjort IT-verktyg, som utvecklats av SCB för användning i statistikproduktionen, för andra statistikansvariga myndigheter. Verktøygen finns att tillgå på SCB:s hemsida.

SCB har sedan 2020 tillgängliggjort delar av sitt verksamhetsstöd (VST) på SAM-Forum. I ett första steg delades delprocess 6.3 Röjandekontroll, med tillhörande underprocesser. Utöver detta visas huvudprocesserna med korta introduktioner. Ett utvecklingsarbete pågår på SCB för att se över VST och framöver även kunna dela hela VST till övriga SAM. Detta beräknas ske under 2022.

Aktiviteter i rådets arbetsgrupper

Arbetsgruppen för metod och kvalitet har under året haft fyra möten. Frågor som tagits upp, förutom erfarenhetsutbyte mellan de deltagande myndigheterna, är översynen av statistikområden, hantering av pandemin ur ett statistikperspektiv, utvärderingen av kvaliteten i den officiella statistiken, SCB:s kvalitetsförklaring samt Eurostats kommande expertgranskning av kvaliteten i den officiella statistiken.

Arbetsgruppen för jurister och dataskyddsombud har haft två möten under året. Frågor som har avhandlats i gruppen är bland annat öppna data, molntjänster, nytt om statistikjuridik respektive dataskydd, statistikområdesöversynen, aktuella utredningar.

Rådets arbetsgrupp för användbarhet och tillgänglighet har under året framför allt arbetat i fyra delarbetsgrupper med: publicering och märkning av officiell statistik; gemensam kommunikationsinsats;

webbtillgänglighet diagram och tabeller samt API:er som går lätt att hitta och använda. De fyra gruppernas arbete resulterade i riktlinjer för att tillgängliggöra Sveriges officiella statistik. Riktlinjerna skickades på remiss till alla SAM. Arbetet med att bearbeta remissvaren pågår.

Rådets arbetsgrupper för uppgiftslämnarfrågor respektive för arkivarier har inte bedrivit någon verksamhet under året.

Internationellt statistiskt samarbete

SCB ska bl.a.:

"1. vara nationell statistikbyrå med den inbörd som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009 om europeisk statistik...i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/759."

"2. utföra de uppgifter gällande årsrapporter som Sverige har enligt artikel 11.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009"

Förordning (2016:822) med instruktion för Statistiska centralbyrån

2019 fastställdes en ny strategi för SCB, där framgår det att SCB ska dra nytta av och bidra till det internationella statistiksamarbetet utifrån myndighetens mål och behov. Under 2021 har SCB fortsatt arbetet med att identifiera de internationella initiativ som är av betydelse för strategin.

Ett aktivt deltagande i internationellt statistiksamarbete är nödvändigt för att bidra till dessa mål och få största möjliga inflytande på de beslut som fattas. SCB deltar i 100 arbetsgrupper knutna till det europeiska statistiksamarbetet.

Tabell 16: Antal EU-arbetsgrupper inom statistikområdet med svenskt deltagande¹

	2019	2020	2021
Deltagande från SCB	114	116	100
Deltagande från andra SAM	51	51	26

1) Ny källa från 2021 vilket innebär ett tidseriebrott

Vidare deltar SCB i ca 20 OECD- och ca 30 FN-arbetsgrupper inom statistikområdet. Samarbete

sker också via de omkring 50 kontaktnätverk som finns etablerade inom det nordiska statistiksamarbetet. Med anledning av den pågående pandemin är möjligheterna till fysiska internationella möten begränsade och arbetsresorna har i princip upphört sedan mars 2020. Arbetet i de internationella grupperna har huvudsakligen skett genom digitala möten.

Samarbete inom EU

Samarbetet inom det europeiska statistiska systemet (ESS) prioriteras före annat internationellt samarbete enligt SCB:s internationella strategi. Statistik-samarbetet inom EU syftar till att göra medlemsstaternas statistik jämförbar.

SCB för Sveriges talan och är pådrivande i samarbetet inom det europeiska statistiska systemet för att tillgodose såväl nationella som europeiska behov. Sverige verkar inom EU för en kostnadseffektiv och jämförbar statistik av god kvalitet, en låg uppgiftslämnarbörd samtidigt som de svenska sekretessbestämmelserna värnas. SCB:s engagemang i EU-frågor sker främst inom ramen för arbetet i det europeiska statistiska systemet (ESS) vars medlemmar är kommissionens statistikbyrå (Eurostat), de nationella statistikmyndigheterna och andra myndigheter med ansvar för utveckling, framställning och spridning av europeisk statistik.

ESS-kommittén (ESSC), där SCB:s generaldirektör deltar, är det viktigaste strategiska forumet för diskussioner och beslut inom ESS. Kommittén är rådgivande till Eurostat vad gäller strategiska frågor rörande europeisk statistik och har träffats digitalt vid två tillfällen och ett fysiskt möte under 2021.

Prioriterade arbetsområden

Under 2021 har fokus fortsatt legat på att beskriva och hantera effekterna av Covid-19 och att arbeta för att av den europeiska statistiken är redo för att möta användarnas statistikbehov även i framtiden.

Pandemin har inneburit att flera länder har getts möjligheten att använda nya datakällor för sin statistikproduktion. Tillgången till nya datakällor har bland annat diskuterats i förhållande till de initiativ som initierats som en del av den europeiska datastrategin. Ett arbete har under året initierats med syftet att se över den europeiska statistiklagen (EG) nr 223/2009

för att säkerställa att lagstiftningen är redo för framtida behov.

Den årligt återkommande konferensen för generaldirektörer för statistikbyråer inom EU (DGINS) arrangerades i oktober 2021. Konferensen, som ursprungligen skulle arrangerats 2020 men flyttades med anledning av pandemin, fokuserade på frågan om Earth Observations. Insamling av information avseende jordens olika system genom fjärranalys, och dess påverkan på statistikproduktionen diskuterades.

När det gäller kvalitetsfrågorna så har Sveriges statistiksystem under året genomgått en Peer review-granskning, då en grupp av europeiska experter granskade hur väl Sverige uppfyller riktlinjerna för europeisk statistik, ES Code of Practice. Granskningen omfattar nationella statistikmyndigheter samt ett urval av andra statistikansvariga myndigheter.

I samband med att granskningsbesöket avslutades presenterade experterna sina slutsatser och preliminära rekommendationer. Ett första utkast på experternas rapport ska lämnas i början av 2022. De preliminära rekommendationer som Sverige behöver åtgärda avser bl.a.:

- en samlad dokumentation om fall där uppgifter om enskilda röjts
- tillgång till mikrodata för utredningsändamål
- tillgång till statistik innan offentliggörande
- mätning och information kring uppgiftslämnarbördan
- information vid förändringar av publiceringsdatum

Vidare lyfte experterna fram SCB:s starka varumärke, samordningen mellan de statistikansvariga myndigheterna, professionalism av aktörerna i systemet, vetenskapliga metoder och avancerade metadrivna system. De noterade också att forskarna är nöjda och har god tillgång till mikrodata.

Ny lagstiftning på statistikområdet

Ett antal EU-förordningar på statistikområdet har antagits under året. I huvudsak avser dessa genomförandebefogenheter för Europaparlamentets och rådets rättsakter som har till syfte att öka harmoniseringen av EU-statistiken.

Tabell 17: Gällande EU-rättsakter på statistikområdet

	2019	2020	2021
Totalt	288	302	309
Beslutade under året	14	14	19

Totalt antogs 19 rättsakter under 2021, samtliga var kommissionsförordningar avseende genomförandebefogenheter för kommissionen. ESSC är genomförandekommitté för rättsakter på statistikområdet, vilket innebär att kommittén beslutar om genomförandebefogenheter för kommissionen för Europaparlamentets och rådets rättsakter på statistikområdet. Sverige röstade för samtliga dessa rättsakter i ESSC.

Europaparlamentet och rådet har under året fastställt en förordning på statistikområdet, efter förhandling i Rådets arbetsgrupp för statistik, gällande ändring av förordning (EU) nr 2018/1091 om integrerad statistik över jordbruksföretag.

Annat internationellt samarbete

Utöver det europeiska samarbetet deltar SCB aktivt i fler internationella fora för samarbete inom statistikområdet. Främst avser detta samarbete inom Norden, OECD och FN.

Norden

De nordiska statistikbyråerna har ett aktivt samarbete. Det sker bl.a. i form av samverkan inom de ungefär 50 kontaktnätverk som finns etablerade för enskilda statistikområden samt för vissa mer övergripande frågor. SCB arrangerade tillsammans med den färöiska statistikmyndigheten Hagstova årets nordiska statistikchefsmöte. Mötet ägde rum på Färöarna i augusti och merparten av frågorna handlade direkt eller indirekt om pandemins effekter.

OECD

SCB deltar i OECD:s statistiksamarbete, främst inom ramen för *Committee on Statistics and Statistical Policy* (CSSP) och dess arbetsgrupper, men också inom ramen för andra kommittéers arbete där statistik är framträdande. Kommittén fortsätter att arbeta med frågeställningar relaterade till globaliserings effekter för statistiken och digitaliseringen möjligheter för statistikbyråerna.

FN

SCB har fortsatt ett stort engagemang i utvecklingen av FN-samarbetet. Vid *United Nations Statistical Commission* har Agenda 2030-frågorna varit i stort fokus och driver på utvecklingen av ländernas officiella statistik som behövs för att mäta hållbarhetsmålen. SCB har genom arbetet med den statistiska uppföljningen av Agenda 2030 bidragit till att utveckla uppföljningen på global nivå.

Samordning av statistikleveranser till internationella organisationer

SCB samordnar statistikleveranser till Eurostat. För att underlätta denna samordning finns vid varje nationell statistikmyndighet en utsedd så kallad Local Coordinator som har till uppgift att vara stöd

för de nationella myndigheter som rapporterar data till Eurostat. I uppgiften ingår även att utgöra en informationskanal mellan Eurostat och medlemslandet.

Rapporteringen av statistik till Eurostat regleras av förordningar och direktiv samt i vissa fall frivilliga överenskommelser. Både statistikansvariga myndigheter och andra myndigheter i Sverige rapporterar. Antal filer som ska rapporteras varierar mellan olika länder och även över tid. Punktligheten i dataleveranserna mäts av Eurostat. Någon återkoppling avseende 2021 har ännu inte gjorts. Tidigare år har punktligheten för Sverige varit bättre än EU-genomsnittet.

Tjänsteexport

Tjänsteexport

"Myndigheten får bedriva sådan tjänsteexport som är direkt kopplad till myndighetens uppgifter."

*Förordning (2016:822) med instruktion för
Statistiska centralbyrån*

Introduktion

SCB:s internationella utvecklingssamarbete, s.k. tjänsteexport, ingår som en tydlig del av SCB:s strategi som anger att: "Vi bidrar i det internationella utvecklingssamarbetet utifrån biståndspolitiska mål och utnyttjar vunna erfarenheter och kompetens för att utveckla vår verksamhet". SCB:s modell för kapacitetsutveckling bygger på kunskapsöverföring mellan SCB:s medarbetare och kollegor vid framför allt statistikmyndigheter i utvecklingsländer. Arbetet består bland annat i att korttidsrådgivare tillhandahåller utbildningar, seminarier, rådgivning, bistår i utarbetandet av planer och strategier samt förbättrar arbetsmetoder.

SCB bidrar inom ramen för olika strategier till Sveriges utvecklingssamarbete. Projekten finansieras via tjänsteköps- och bidragsöverenskommelser med Sida och utlandsmyndigheterna. SCB:s internationella utvecklingssamarbete har under 2021 omfattat fjorton projektsamarbeten. Tre av dessa avslutades under året. Av projekten finansierades tolv inom ramen för Sveriges geografiska samarbetsstrategier. Tio av dessa samarbeten är bilaterala (Albanien, Bangladesh, Guatemala, Kambodja, Kenya, Kosovo, Mali, Nordmakedonien, Somalia och Zambia) och två är regionala (Västra Balkan och Migrationsstatistik i Afrika). Två projekt finansieras under Sveriges strategi för kapacitetsutveckling, partnerskap och metoder (International Training Program i jämställdhetsstatistik och Globalt program för att utveckla kapacitet för data och statistik för Agenda 2030).

Precis som under 2020 har covid-19-pandemin utmanat verksamheten som bygger på kunskapsöverföring kollegor emellan, men även utbytet

institution till institution. Anpassningen till de rådande förhållandena har fortsatt genom successivt förbättrat digitalt stöd. Samtidigt har arbetet på plats i SCB:s samarbetsländer varit i gång med utstationerade långtidsrådgivare från SCB, samt genom att korttidsexperter rest för att ge stöd på plats hos våra samarbetspartners, om än i betydligt mindre skala än före pandemin. En reflektion som har gjorts är att digitalt distansstöd kan fungera väl framöver, men då främst som ett komplement till stöd på plats. Detta för att kunna uppnå målet med att bedriva kapacitetsutveckling på institutionell nivå.

Tabell 18: Resultatindikatorer tjänsteexport

	2019	2020	2021
Antal utlandsstationerade långtidskonsulter¹			
Kvinnor	11	10	11
Män	3	2	2
Antal korttidsuppdrag²	235	134	138
- varav fysiska uppdrag	-	58	24
- varav digitala uppdrag	-	76	114
Antal mottagna studiebesök till Sverige	13	0	1

1) Avser antalet långtidskonsulter per 31 december resp. år

2) Avser fysiska resor till förrättningsort i annat land samt digitala insatser som genomförts under året.

Utöver projektledare och långtidsrådgivare har 8 anställda vid SCB (3 kvinnor och 5 män) deltagit i de 19 korttidsuppdrag som utförts på plats hos samarbetspartners under året. Därutöver har 90 digitala korttidsuppdrag genomförts på distans från Sverige med ett 60-tal experter från SCB inblandade. Omfattningen på dessa varierar, men tidsåtgången är i regel mindre omfattande än vid de fysiska uppdragen. Utöver SCB-anställda har 28 externa konsulter (12 kvinnor och 16 män) anlitats för ytterligare korttidsuppdrag (24 digitala och 5 fysiska). Det är personer som avropats från ramavtal, tagits in från andra statistikproducerande myndigheter i Sverige, pensionerade medarbetare och/eller konsulter som använts för olika korttidsuppdrag för att komplettera SCB:s befintliga resursbas och kompetensområden.

Bland annat har medarbetare från statliga arbetsgivare såsom Jordbruksverket och Stockholms uni-

versitet genomfört korttidsuppdrag. Även statistikmyndigheten i Norge har bidragit till kapacitetsutvecklingen genom att låna ut medarbetare till projekten.

Här följer exempel på resultat från ett urval av SCB:s samarbetsprojekt som har genomförts tillräckligt länge för att en sådan redovisning ska vara meningsfull. Fokus ligger på uppnådda resultat och genomförda aktiviteter under 2021.

Kenya projektets målsättning är att förbättra den institutionella kapaciteten hos den kenyanska statistikmyndigheten (KNBS) i att producera och sprida statistik.

Exempel på resultat och viktiga aktiviteter under 2021:

- Uppdaterade nationalräkenskaper har publicerats och basårsmöjligheter för såväl konsumentprisindex som producentprisindex har slutförts.
- Ett planeringsverktyg samt ett uppföljningssystem för viktiga kvalitetsaspekter har implementerats för de flesta statistikprodukter.
- Stora insatser inom IT har gjorts genom investeringar i hårdvara och en serverhall, vilket är en förutsättning för gemensamt nätverk och databaser.

Maliprosjektet syftar till att förbättra kvaliteten, tillgängligheten och analysen av statistisk information i enlighet med användarnas behov.

Exempel på uppnådda resultat och viktiga aktiviteter under 2021:

- Omläggning av prisstatistiken i enlighet med internationella standarder samt utökning till att täcka fler regioner i landet.
- Ökad kompetens i att analysera resultaten av hushållsundersökningen och att harmonisera den med andra internationella undersökningar.
- Kapacitetsutveckling i grundläggande statistik för producenter i det nationella statistiksystemet.

Somaliaprojektet syftar till ökad tillgång på statistik och stärkt kapacitet i syfte att underlätta beslutsfattares förståelse för samt att höja deras medvetenhet och tillit till statistiska data.

Exempel på uppnådda resultat och viktiga aktiviteter under 2021:

- Utveckling och harmonisering av ett nationellt konsumentprisindex.
- Utbildning i urvalsteori och praktiskt stöd i urvalsförfarandet inför genomförandet av hushållsbudgetundersökningen, som är av stor vikt för att kunna mäta fattigdomen i landet.

Zambiaprojektets mål är att öka tillgängligheten av relevant och tillförlitlig statistik utifrån användarnas behov.

Exempel på resultat och viktiga aktiviteter under 2021:

- En detaljerad strategisk plan för hur den zambiska statistikmyndigheten ZamStats ska genomföra koordinering av det statistiska systemet har fastslagits.
- Implementering av ett nationalräkenskapsverktyg NADABAS (anpassat för resurssvaga miljöer) för beräkningar av nationalräkenskaperna har inletts.
- En utbildning i grundläggande statistisk metod har genomförts för medarbetare på ZamStats.

Bangladeshprojektet syftade till att öka tillgången på kvalitativ statistik i samhället genom att stödja Bangladesh Bureau of Statistics (BBS) position som den centrala statistikmyndigheten. Projektet avslutades i maj då samtliga parter (är överens om att förutsättningarna för ett framgångsrikt samarbete inte var på plats).

Exempel på resultat och viktiga aktiviteter under projektperioden:

- Med stöd av projektet har statistikmyndigheten i Bangladesh etablerat en metodenheter.
- Stöd med fokus på management, samordning av det statistiska systemet samt kommunikation av statistik har genomförts.
- Kapacitetsutveckling har skett inom statistikproduktionsprocessen, statistik kvalitet samt analys av jämförbarhetsstatistik.

Kambodjaprojektets mål är förbättrad kvalitet för den nationella statistiken som underlag till regeringens budget- och ekonomiska beslut. Projektet utgör en del av ett större program inriktat på

ansvarsutkrävande och transparens för offentlig finansiell styrning.

Exempel på resultat och viktiga aktiviteter under 2021:

- Kapacitetsutveckling i grundläggande statistik har skett för medarbetare på provinsnivå, och utbildning i databaser och Excelmakron har genomförts för medarbetarna på statistikmyndigheten.
- En process för publicering av statistik samt en publiceringspolicy har tagits fram.

Guatemalaprojektet hade som mål att bidra till ökad publicering av statistik, förbättrad samordning av statistiksystemet samt ökad trovärdighet i statistiken som produceras. Projektet avslutades i augusti.

Exempel på resultat och viktiga aktiviteter under projektperioden:

- I samarbete med projektet har statistikmyndigheten INE tillsatt en enhet för samordning av det nationella statistiksystemet.
- Förbättringar av konsument- och producentprisindex har skett och ett system för prisreferensindex har tagits fram.
- Förutsättningarna för att arbeta med ett klient-server-system för ökad effektivitet och IT-säkerhet har förbättrats.

Projektet i Albanien syftade till att upprätta ett hållbart statistiskt system i Albanien där statistikmyndigheten självständigt bygger intern och extern institutionell kapacitet och producerar statistik som är användarvänlig och används av nyckelaktörer. Projektet avslutades i december.

Exempel på uppnådda resultat och viktiga aktiviteter under 2021:

- En plattform som tar emot data från den albanska skattemyndigheten samt ett planerings- och uppföljningssystem har utvecklats och tagits i bruk.
- En mikrodataplattform för tillgång till data för forskare har lanserats externt och användes i slutet av 2021 av ett tiotal forskningsprojekt.
- Företagsundersökningen SBS har utvecklats genom en ny urvalsdesign och förbättrat arbete med administrativa data.

Kosovoprojektet går ut på att bidra till att stärka det statistiska systemet i landet genom att möjliggöra utveckling av tillförlitlig statistik för beslutsfattande. Projektet är samfinansierat mellan EU och Sida.

Exempel på resultat och viktiga aktiviteter under 2021:

- Statistikmyndigheten har fått stöd i insamling och rapportering inför en ny omgång av undersökningen för inkomst- och levnadsförhållanden EU-SILC.
- Underlag har tagits fram för att inkludera offentlig sektors finanser i nationalräkenskapernas rapportering till Eurostat.
- Kapacitetsutveckling har skett när det gäller granskning av indata.

Målet med **Globalt program för att utveckla kapacitet, data och statistik för Agenda 2030** är förbättrad kvalitet, tillgänglighet och användning av data i uppföljningen av Agenda 2030. SCB samarbetar i detta projekt med PARIS21 (*Partnership for statistics in the 21st century*), en enhet under OECD som arbetar med kapacitetsutveckling i statistik.

Exempel på resultat och viktiga aktiviteter under 2021:

- Riktlinjer för användning av geografiska data i statistikproduktion samt för uppdelning av data med avseende på migrantstatus har lanserats.
- Innehåll till en digital utbildning i kommunikation av jämställdhetsstatistik har utvecklats.
- Ett verktyg har tagits fram för värdeflödesanalys i statistikproduktion i syfte att identifiera effektiviseringsmöjligheter.

International Training Program (ITP) i jämställdhetsstatistik syftar till ökad jämställdhet mellan kvinnor och män genom att använda statistik som ett verktyg. Under 2021 avslutades den femte programomgången med deltagare från Kambodja, Zambia, Etiopien och Liberia och två nya programomgångar startade med deltagare från sex afrikanska länder.

Exempel på resultat är:

- Ökad spridning, tillgång och användande av jämställdhetsstatistik i de deltagande länderna.

- Nationella nätverk för samarbete och erfarenhetsutbyte mellan olika aktörer och producenter inom jämställdhetsstatistik har stärkts.
- Deltagarna och deras organisationer har stärkt sin förmåga att arbeta med jämställdhetsstatistik, bland annat när det gäller problemidentifiering, dataanalys samt användandet och kommunikationen av statistiken i policy- och förändringsarbete.

Syftet med det regionala projektet **Migrationsstatistik i Afrika** är att förbättra och harmonisera migrationsstatistiken på regional och kontinental nivå i Afrika. SCB samarbetar här med Afrikanska unionens statistikorgan StatAfric och fyra utvalda regionala ekonomiska gemenskaper på kontinenten.

Exempel på resultat och viktiga aktiviteter under 2021:

- Den tredje upplagan av rapporten om arbetsmigration i Afrika har publicerats. Den här gången användes vedertagna metoder för att kompensera för bortfall.
- Insamling av statistik till den fjärde upplagan av rapporten genomfördes för första gången gemensamt av StatAfric och ILO i syfte att öka harmonisering och minska uppgiftslämnarbördan.
- Två regionala ekonomiska gemenskaper, ECOWAS och IGAD, har publicerat regionala migrationsrapporter.

Regionala projektet Västra Balkan verkar för välutvecklade statistiksystem. Statistikmyndigheterna i regionen ska aktivt engagera varandra i stöd och kunskapsutbyte för en effektivare statistikproduktion harmoniserad med EU:s standarder.

Exempel på viktiga resultat och aktiviteter under 2021:

- Sommarskolan genomfördes digitalt på temat jämställdhet och Agenda 2030. Då skrevs vetenskapliga artiklar i syfte att kunna publiceras i tidskrifter eller presenteras på internationella konferenser.
- Ett flertal intressenter i regionen har engagerats för att diskutera officiell statistik i syfte att öka användandet.

Annat arbete under 2021

SCB:s generaldirektör har under året deltagit aktivt i verksamheten. Bland annat var han på plats i Tirana vid avslutningen av det 20-åriga samarbetet i Albanien, där SCB bidragit till att göra sin albanska motsvarighet till en självständig myndighet som numera producerar statistik enligt EU:s standarder. I samband med denna resa deltog han även i en formell uppstart av samarbetet med den nordmakedonska statistikmyndigheten i Skopje där han deltog i en paneldiskussion om vikten av att statistik används för att göra nytta.

Utöver detta har SCB även detta år deltagit aktivt inom de fora som samlar svenska myndigheter som är engagerade i biståndet. Bland annat var SCB engagerat i referensgrupparbetet för att utveckla Sidas så kallade myndighetsnav som syftar till att ge stöd till och underlätta samarbetet med de genomförande myndigheterna. SCB:s generaldirektör deltog vid dess lansering. SCB har även varit aktivt inom det informella myndighetsnätverket och dess nätverk för lärande (N4L) i syfte att utbyta erfarenheter.

Det har även skett en del verksamhetsutveckling under året. På området säkerhet ledde SCB arbetet med att tillsammans med Skatteverket och Lantmäteriet upphandla en utbildningstjänst som ska förbereda medarbetare för såväl långtids- som korttidsuppdrag. Arbeta har även skett för att kartlägga och förbättra processerna för det internationella utvecklingssamarbetet.

Under 2021 har arbetet med modellen som definierar vad SCB menar med statistisk kapacitetsutveckling slutförts och börjat implementeras i verksamheten. Det innebär ökat fokus på planering, uppföljning och lärande för att bättre kunna stötta våra partners i deras förändringsarbete. Ett annat område där metodarbetet börjat göra avtryck är i samband med förberedelsearbetet för nya projekt. I korthet går det ut på en mer utdragen planeringsfas som bygger på tät dialog med dels samarbetspartnern, dels Sida genom utlandsmyndigheten på plats i landet. Angreppssättet har tillämpats för den nya projektfasen i Kenya samt för ett kommande samarbete med Burkina Faso.

Under året har SCB:s internrevision granskat verksamheten och noterade att den interna styrningen och kontrollen på övergripande nivå är tillfredsställande samt att verksamheten bedrivs med ”en

hög grad av professionalitet”. Granskningen visade dock behov av att stärka den strategiska och långsiktiga styrningen av verksamheten, samt att se över risker i förhållande till SCB:s ekonomi.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning

Att ha rätt och tillräcklig kompetens är avgörande för att SCB ska nå visionen ”Vi ger samhället användbar statistik att lita på.” Därför arbetar vi aktivt med att attrahera och rekrytera rätt kompetens, utveckla och behålla våra medarbetare samt ha goda processer för de som lämnar myndigheten. SCB bedömer att vidtagna åtgärder när det gäller kompetensförsörjning har bidragit till att myndighetens uppgifter har kunnat fullgöras i linje med uppsatta mål.

Kompetensförsörjningens har fortsatt påverkats av pandemin under 2021, både positivt och negativt, vilket redogörs för nedan.

Attrahera och rekrytera

SCB har fortsatt att vidareutveckla vårt arbetsgivarvarumärke i syfte att attrahera och behålla medarbetare. Ett arbetsgivarerbjudande har tagits fram under året där vi har ringat in attribut som kännetecknar oss som arbetsgivare och som ska förmedlas till potentiella kandidater, t.ex. genom en inspelad varumärkesfilm. Anpassningar av myndighetens externa rekryteringsannonser har också gjorts utifrån arbetsgivarerbjudandet. För att främja attraktiviteten bland framtida medarbetare har SCB deltagit vid en arbetsmarknadsmässa som riktat sig till studenter.

För att säkerställa en långsiktig ekonomisk balans och styra mot ett långsiktigt kompetensbehov har SCB under 2021 inte rekryterat i samma omfattning som tidigare. SCB märker av konkurrensen om arbetskraft, men har i de flesta fall ändå lyckats rekrytera efterfrågad kompetens. För att hitta rätt blandning av formell kompetens har kravprofilerna än mer anpassats i varje enskild rekrytering för att möta både nuvarande och kommande behov.

Utveckla och behålla

Enligt uppdrag från regeringen har de flesta medarbetarna arbetat hemifrån under större delen av året. Många medarbetare har trivts med att kombinera arbete på kontoret och hemifrån och under hösten diskuterades hur formerna för det ska se ut i framtiden.

Hemarbetet medförde att kartläggning och riskbedömning av den fysiska arbetsmiljön genomfördes som individuella skyddsronder vilka sedan utgjorde ett av underlagen för den centrala arbetsmiljöplanen. Under 2021 övergick SCB från att ha en årlig kartläggning av arbetsmiljön till att införa månatliga pulsmätningar. Dessa har till syfte att snabbare fånga upp hur medarbetarna mår på jobbet, främja dialog och ständigt förbättringsarbete.

Under året har SCB haft ett fortsatt aktivt samarbete med företagshälsan för att arbeta förebyggande, främjande och rehabiliterande. Ett hälsofrämjande perspektiv ska bibehålla och öka god hälsa. Sjuktalet på SCB fortsatte att sjunka även under 2021 och uppgick till 3,0 procent. SCB erbjuder medarbetarna ett friskvårdsbidrag på 3 000 kr per år och 2021 valde 922 medarbetare att nyttja det i någon omfattning.

Ett arbete har genomförts för att skapa en bild av den kompetens som myndigheten behöver på ett antal års sikt för att kunna göra strategiskt kloka val i rekryteringar och kompetensutvecklingsinsatser. Kompetensen behöver förstärkas kring hantering av stora datamängder och digitalisering samt förmåga att analysera och kommunicera statistiken.

För att möta de utmaningar SCB står inför och skapa förutsättning att nyttja kompetensen på bästa sätt har myndigheten skapat en ny organisation som trädde i kraft 1 september. Första linjens chefer, som tillsatts genom nytt sökförfarande, ska vara mer verksamhets- och personalnära. Som ett komplement till den nya organisationen har SCB även satsat på ett strukturerat arbete för att skapa effektiva och hållbara team för att förbättra både effektivitet och arbetsmiljö samt trivsel.

Då förutsättningarna för externa rekryteringen har varit begränsad har myndigheten under året arbetat än mer för att skapa flexibla lösningar för att internt matcha behov med rätt kompetens.

Utbildningsinsatser som introduktionsutbildning, statistikproduktionsutbildning och chefsutbildningar har omarbetats till att kunna genomföras digitalt, via digitala möten eller som e-utbildning.

Avveckla

Under året har inga strukturella förändringar genomförts som medfört arbetsbrist. Ett arbete med att ta bort stor del av den manuella granskningen har inletts under 2021 och fortsätter 2022. Det kommer

ställas krav på intern omställning och kompetensväxling inom olika delar av verksamheten för att undvika övertalighet. Den genomförda omorganisationen gav heller inte upphov till övertalighet.

För att skapa goda ambassadörer och för att fånga upp förbättringsförslag erbjuds alla medarbetare som slutar ett avgångssamtal.

Tabell 19: Personalnyckeltal

	2019	2020	2021
Årsarbetskrafter¹	1 038	1 043	987
Kvinnor	555	568	543
Män	472	475	444
Antal anställda, årsmedeltal²	1 146	1 185	1 105
Kvinnor	640	663	623
Män	506	521	482
Sjukfrånvaro i förhållande till tillgänglig tid, procent	4,4	3,6	3,0
varav andel långtidssjuka ≥ 60 dagar	46,5	52,4	55,7
Kvinnor	5,5	5,0	4,1
Män	2,9	2,0	1,6
Anställda – 29 år	2,5	1,9	1,6
Kvinnor	2,9	2,6	2,3
Män	2,2	1,1	0,8
Anställda 30 – 49 år	3,9	3,0	2,5
Kvinnor	5,3	4,4	3,6
Män	2,4	1,5	1,1
Anställda 50 – år	5,7	5,2	4,2
Kvinnor	6,5	6,4	5,1
Män	4,4	3,3	2,7

1) För år 2019 och framåt har arbetade timmar (enligt ESV:s föreskrifter) för samtliga anställda på SCB dividerats med årsarbetstiden för en heltidsanställd på SCB.

2) Fr.o.m. 2020 är medeltalet baserat på årets samtliga månader och inte två mätpunkter som tidigare.

Finansiell redovisning

Finansiell redovisning

Sammanställning av väsentliga uppgifter 2017–2021 (tkr)

	Not	2021	2020	2019	2018	2017
Låneram i Riksgäldskontoret						
Beviljad ram	1	150 000	150 000	129 200	140 000	140 000
Utnyttjad ram	1	102 999	108 929	103 966	110 196	121 590
Kontokredit hos Riksgäldskontoret						
Beviljad kredit		75 000	51 000	51 000	51 000	51 000
Maximalt utnyttjad kredit		–	–	–	–	14 846
Räntekonto i Riksgäldskontoret						
Räntekostnad		0	3	184	241	135
Ränteintäkt		0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter						
Budget enligt regleringsbrev		500 000	510 000	539 000	506 000	500 000
Totalt utfall	2	489 143	471 118	512 228	509 457	511 401
Anslagsskredit						
Beviljad		17 568	17 508	17 032	16 716	16 654
Utnyttjad		–	–	–	–	–
Anslagssparande						
	3	9 781	4 585	11 597	12 790	7 199
Personal						
Antal årsarbetskrafter	4	987	1 043	1 038	1 059	1 121
Medelantal anställda	5	1 105	1 185	1 146	1 139	1 203
Driftkostnad per årsarbetskraft	4	1 064	1 013	1 042	998	957
Årets kapitalförändring						
		17 026	4 163	-271	6 088	-18 307
Balanserad kapitalförändring						
		28 056	23 893	24 164	18 076	36 383

1) Anläggningstillgångarnas bokförda värde per 2021-12-31 uppgick till 103 008 tkr.

2) Utfall avgiftsintäkter 489 143 tkr består av intäkter av avgifter och andra ersättningar samt intäkter av bidrag och finansiella intäkter som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.

3) Utgående anslagssparande år 2021 avser SCB:s förvaltningsanslag 0201009 (9 781 tkr).

4) För år 2019 och framåt har arbetade timmar (enligt ESV:s föreskrifter) för samtliga anställda på SCB dividerats med årsarbetstiden för en heltidsanställd på SCB.

5) Fr.o.m. år 2020 är medeltalet baserat på årets samtliga månader och inte två mätpunkter som tidigare.

Resultaträkning, tkr

	Not	2021	2020
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	Not 1	603 385	611 973
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 2	455 235	440 256
Intäkter av bidrag	Not 3	46 832	42 707
Finansiella intäkter	Not 4	257	161
Summa verksamhetens intäkter		1 105 708	1 095 097
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	Not 5	772 073	793 008
Kostnader för lokaler	Not 6	62 035	64 754
Övriga driftkostnader	Not 7	215 975	198 501
Finansiella kostnader	Not 8	157	421
Avskrivningar och nedskrivningar	Not 9	38 442	34 250
Summa verksamhetens kostnader		1 088 682	1 090 934
Verksamhetsutfall		17 026	4 163
Årets kapitalförändring	Not 10	17 026	4 163

Balansräkning, tkr

	Not	2021-12-31	2020-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	Not 11	58 157	71 098
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	Not 12	923	2 449
Summa immateriella anläggningstillgångar		59 081	73 548
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	Not 13	0	0
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	Not 14	43 928	36 079
Summa materiella anläggningstillgångar		43 928	36 079
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	Not 15	42	57
Summa varulager m.m.		42	57
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	Not 16	25 375	23 180
Fordringar hos andra myndigheter	Not 17	44 396	50 774
Övriga kortfristiga fordringar	Not 18	2 535	1 925
Summa kortfristiga fordringar		72 306	75 879
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	Not 19	53 199	54 978
Upplupna bidragsintäkter	Not 20	7 489	6 682
Övriga upplupna intäkter	Not 20	19 536	14 523
Summa periodavgränsningsposter		80 224	76 183
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	Not 21	-1 957	2 438
Summa avräkning med statsverket		-1 957	2 438
Kassa och Bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		110 095	88 246
Kassa och bank		0	0
Summa kassa och bank		110 095	88 246
SUMMA TILLGÅNGAR		363 717	352 430
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring		28 056	23 893
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Not 10	17 026	4 163
Summa myndighetskapital	Not 22	45 082	28 056
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 23	535	611
Övriga avsättningar	Not 23	8 781	5 573
Summa avsättningar		9 316	6 184
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	Not 24	102 999	108 929
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	Not 25	25 994	25 888
Leverantörsskulder	Not 26	36 584	28 025
Övriga kortfristiga skulder	Not 27	12 002	11 919
Summa skulder m.m.		177 579	174 761
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	Not 28	61 209	64 686
Oförbrukade bidrag	Not 29	23 077	32 710
Övriga förutbetalda intäkter	Not 30	47 454	46 033
Summa periodavgränsningsposter		131 739	143 429
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		363 717	352 430
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Anslagsredovisning 2021-12-31, tkr

Anslag		Ing.över- förings- belopp	Årets tilldel- ning enligt reglerings- brev	Omdis- ponerat anslag	Indrag- ning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter 2021	Utgående överförings- belopp
a = ramanslag	Not							
Utgiftsområde 02 Samhällsekonomi och finansförvaltning								
02 01 009 Statistiska centralbyrån (a)		4 585	585 608			590 193	580 412	9 781
001 Statistiska centralbyrån (a)	Not 1	4 585	585 608			590 193	580 412	9 781
Utgiftsområde 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg								
09 04 007 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m. (a)			4 575			4 575	4 575	
009 Statistiska undersökningar (a)	Not 2		4 575			4 575	4 575	
09 05 002 Barnets rättigheter (a)			500			500	500	
003 Barnstatistik (a)	Not 3		500			500	500	
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning								
16 04 004 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning (a)			12 765			12 765	12 765	
001 Statistiska centralbyrån (a)	Not 4		12 765			12 765	12 765	
Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid								
17 13 005 Insatser för den ideella sektorn (a)			1 500			1 500	1 500	
004 Statistik om det civila samhället (a)	Not 5		1 500			1 500	1 500	
Utgiftsområde 22 Kommunikationer								
22 02 004 Informationsteknik och telekommunikation (a)			4 190			4 190	4 190	
002 Informationsteknik - del till Statistiska centralbyrån (a)	Not 6		4 190			4 190	4 190	
Summa totalt	Not 7	4 585	609 138		0	613 723	603 942	9 781

1) Tilldelade medel enligt regleringsbrev daterat 2020-12-22 från Finansdepartementet (Fi2020/05114(delvis)). Intäkter av anslag avseende SCB:s förvaltningsanslag är enligt resultaträkningen 579 855 tkr. I summan 580 412 tkr ingår en minskning av semesterlöneskulden av semesterdagar från år 2008 eller tidigare med 557 tkr. Summa utgifter 603 942 tkr är därmed 557 tkr högre jämfört med intäkt av anslag enligt resultaträkningen som är 603 385 tkr.

2) Tilldelade medel enligt regleringsbrev daterat 2021-12-09 från Socialdepartementet (S2021/07912).

3) Tilldelade medel enligt regleringsbrev daterat 2021-09-16 från Arbetsmarknadsdepartementet (A2021/01745).

4) Tilldelade medel enligt regleringsbrev daterat 2021-09-02 från Utbildningsdepartementet (U2021/03605).

5) Tilldelade medel enligt regleringsbrev daterat 2021-06-23 från Kulturdepartementet (Ku2021/01552 (delvis), Ku2021/01641 (delvis) och Ku2021/01656).

6) Tilldelade medel enligt regleringsbrev daterat 2021-02-18 från Infrastrukturdepartementet (I2021/00559).

7) Utgående anslagssparande om 9 781 tkr, varav 9 781 tkr avseende SCB:s förvaltningsanslag. Dessa medel kommer att behövas nyttjas kommande år till följd av ökade kostnader inom anslagsverksamheten pga. intermittenta undersökningar. SCB får disponera en ackumulerad anslagsbehållning om 3 procent av förvaltningsanslaget från Finansdepartementet samt har en anslagskredit om 3 procent.

Tilläggsupplysningar och noter

Redovisningsprinciper och värderingsprinciper

Allmänt

SCB:s årsredovisning och årsbokslut är upprättad enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag och förordning (2000:606) om myndigheters bokföring och god redovisningssed.

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges.

Redovisning av anläggningstillgångar

Som materiella anläggningstillgångar redovisas investeringar med en beräknad ekonomisk livslängd om minst tre år och ett anskaffningsvärde om minst 25 tkr exkl. mervärdesskatt.

Avskrivningar beräknas enligt linjär metod på tillgångarnas anskaffningsvärde och med hänsyn till bedömd ekonomisk livslängd på i regel 3-5 år för IT-utrustning, 5-10 år för övriga kontorsmaskiner och 7 år för möbler och inventarier. Avskrivningen görs månadsvis.

Värdegränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till 100 tkr. Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till lägst 3 år eller till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock som längst 10 år.

Regler för redovisning av immateriella tillgångar innebär att SCB redovisar utgifter för köpta och egenutvecklade IT-system och program samt vissa utvecklingskostnader som investering.

För köpta programvaror och licenser är gränsen för anskaffningsvärdet fastställt till minst 25 tkr exkl. mervärdesskatt.

Utgifter för egenutveckling av IT-system och program som beräknas bli av betydande värde för verksamheten under kommande år balanseras som immateriella anläggningstillgångar. Gränsen för betydande värde är satt till 500 tkr.

I den mån kostnad för persontid har aktiverats har personkostnaden räknats ned till standardlön, dvs.

utan påslag för administration och kontorskostnader.

Avskrivningstiden för dataprogram och licenser är i regel 3-5 år. För egenutvecklade IT-system och program är avskrivningstiden normalt 3-5 år, men för vissa system bedöms den ekonomiska livslängden vara längre vilket avskrivningstiden anpassas efter. Bedömningen grundas i de fallen på att SCB erfarenhetsmässigt använder liknande statistikproduktions-system under betydligt längre tid än 5 år.

Tillgångar och skulder

Tillgångar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens valutakurs.

I posten leverantörsskulder ingår fakturor som avser leveranser för år 2021 om de inkommit senast brytdagen den 5 januari. Fakturor som avser leveranser år 2022 och som inkommit före nyåret tas upp som skuld och förutbetalad kostnad. Beloppsgräns för periodisering är satt till 50 tkr.

Kundfordringar

Kundfakturor som inte har betalats med förfalldatum 30 september 2021 eller tidigare och varit påminnda minst två gånger har tagits upp som osäkra kundfordringar eller kundförlust i bokslutet för år 2021.

Lager

Under posten varulager och förråd redovisas publikationslager. Publikationslagret har värderats till försäljningspris med nedskrivning för beräknad inkurans med 85 procent. Detta bedöms motsvara publikationslagrets verkliga värde. I publikationslagret per den 2021-12-31 finns enbart en publikation kvar.

Redovisning av periodavgränsningsposter och intäktsavräkning för avgiftsintäkter

Under periodavgränsningsposterna redovisas periodiseringsposterna upplupen intäkt/upplupet bidrag respektive förutbetalad intäkt/oförbrukat bidrag. Intäktsavräkningen för uppdrag görs successivt och automatiskt med ledning av kostnadsredovisningen och för uppdrag till fast offert i proportion till färdigställandegraden. Förväntade förluster enligt rapporterade utfallsprognoser redovisas i resultatet i sin helhet medan förväntade

överskott tas upp i proportion till beräknad färdigställandegrad. Internt beräknade timpriser ligger till grund för kostnadsbelastningen. I timpriset ingår förutom lönekostnader även gemensamma kostnader för lokaler, IT-infrastruktur, telefoni, administration etc. för att få en rättvisande fördelning av kostnaderna på respektive verksamhet.

Principer för kostnadsfördelningar

Direkta kostnader hänförs till anslags- respektive avgiftsverksamheten. Indirekta kostnader hänförs till respektive område med hjälp av tidrapportering

som fördelningsnyckel. Den största delen av indirekta kostnader är lönekostnader. Dessa fördelas ut på basis av tidrapporterad tid inom respektive avdelning och verksamhet. Andra indirekta kostnader är lokaler, IT-infrastruktur, stödverksamhet m.m. som fördelas med på basis av tidrapporterad tid för SCB totalt.

Sjukfrånvaro

I tabellen nedan framgår sjukfrånvaro. Se även tabellen för personalnyckeltal.

Sjukfrånvaro i förhållande till tillgänglig tid, procent

	2019	2020	2021
Totalt	4,4	3,6	3,0
varav andel långtidssjuka ≥ 60 dagar	46,5	52,4	55,7
Kvinnor	5,5	5,0	4,1
Män	2,9	2,0	1,6
Anställda – 29 år	2,5	1,9	1,6
Kvinnor	2,9	2,6	2,3
Män	2,2	1,1	0,8
Anställda 30 – 49 år	3,9	3,0	2,5
Kvinnor	5,3	4,4	3,6
Män	2,4	1,5	1,1
Anställda 50 – år	5,7	5,2	4,2
Kvinnor	6,5	6,4	5,1
Män	4,4	3,3	2,7

Ersättningar och andra förmåner till ledande befattningshavare vid Statistiska centralbyrån

I enlighet med 7 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska SCB redovisa de skattepliktiga ersättningar och förmåner som betalats ut till generaldirektör samt till ledamöterna i SCB:s insynsråd.

Ersättning och beskattningspliktig förmån som utbetalats (kronor) till SCB:s generaldirektör 2021

	Belopp	Övriga uppdrag
Joakim Stymne	1 668 834	Kungliga Konsthögskolan
Övriga skattepliktiga förmåner	500	Nationalmuseum

Ersättning och beskattningspliktig förmån som utbetalats till ledamöterna i SCB:s Insynsråd 2021

	Belopp	Övriga uppdrag
Maria Abrahamsson	1 900	
Övriga skattepliktiga förmåner	100	
Robert Bergqvist	1 900	
Övriga skattepliktiga förmåner	100	
Gunilla Carlsson	1 900	Liseberg AB
Övriga skattepliktiga förmåner	100	
Samuel Engblom	1 900	Universitetskanslersämbetet
Helena Hagberg	1 900	
Övriga skattepliktiga förmåner	100	
Amy Loutfi	1 900	Neurolearn AB
Övriga skattepliktiga förmåner	100	Umeå Universitet, Alfred Nobel Science Park AB, Örebro Universitet Holding AB,
Clas Olsson	1 900	
Övriga skattepliktiga förmåner	100	
Annika Wallenskog	1 900	SKR:s kapitalförvaltning AB,
Övriga skattepliktiga förmåner	100	KPA Pensionsförsäkring AB
Niklas Wykman	1 900	

Noter

Resultaträkning

Belopp i följande noter anges i tkr.

NOT 1	Intäkter av anslag	2021	2020
	2:1:9:1 Finansdepartementet, SCB:s förvaltningsanslag	579 855	588 773
	9:4:7:9 Socialdepartementet, Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	4 575	4 575
	9:5:2:3 Arbetsmarknadsdepartementet, Barnstatistik	500	500
	16:4:4:1 Utbildningsdepartementet, Utbildning och universitetsforskning	12 765	12 435
	17:13:5:4 Kulturdepartementet, Statistik om det civila samhället	1 500	1 500
	22:2:4:2 Infrastrukturdepartementet, Informationsteknik	4 190	4 190
	Summa intäkter av anslag	603 385	611 973
	<i>Intäkter av anslag har minskat mellan 2021 och 2020 med 8,6 mnkr.</i>		
	<i>Förändring av semesterlöneskulden avseende semesterdagar från år 2008 eller tidigare</i>	557	817
	<i>Summa utgifter i anslagsredovisningen</i>	603 942	612 790
NOT 2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2021	2020
	Avgiftsintäkter	397 439	392 557
	Kopior	6	17
	Avgiftsintäkter från tjänsteexporten	57 187	47 227
	<i>Enligt 4§ avgiftsförordningen</i>		
	Publikationsförsäljning	29	34
	Kurs- och konferensavgifter	130	155
	<i>Andra ersättningar</i>		
	Försäljning inventarier	–	17
	Fakturerad kostnadsersättning och andra ersättningar	444	250
	Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	455 235	440 256
	<i>Avgiftsintäkter och andra ersättningar ökade med 15,0 mnkr jämfört med 2020, varav tjänsteexporten ökade med 9,8 mnkr. Avgiftsintäkterna är dock på en lägre nivå både år 2021 och 2020 jämfört med tidigare år främst hänförligt till pandemin.</i>		
	<i>Varav intäkter av avgifter och andra ersättningar som kan hänföras till anslagsverksamheten.</i>	372	415
	<i>Varav intäkter av avgifter och andra ersättningar som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.</i>	454 863	439 841
	<i>Budget enligt regleringsbrev var 500,0 mnkr. Se avgiftsintäkter i tabellen Sammanställning av väsentliga uppgifter.</i>		
NOT 3	Intäkter av bidrag	2021	2020
	Lönebidrag, anställningsstöd etc.	711	899
	Bidrag från departementet m.fl.	33 974	31 290
	Utomstatliga bidrag inkl. EU-grants	12 147	10 518
	Summa intäkter av bidrag	46 832	42 707
	<i>Intäkter av bidrag varierar mellan åren då de är av tillfällig karaktär.</i>		
	<i>SCB bidragsintäkter för tjänsteexporten uppgår till 9,6 mnkr för år 2021 (12,6 mnkr år 2020)</i>		
	<i>Varav intäkter av bidrag som kan hänföras till anslagsverksamheten.</i>	12 795	11 582
	<i>Varav intäkter av bidrag som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.</i>	34 037	31 125

Resultaträkning

Belopp i följande noter anges i tkr.

NOT 4	Finansiella intäkter	2021	2020
	Ränteintäkt räntekonto i Riksgäldskontoret	–	–
	Ränteintäkt lån i Riksgäldskontoret	0	5
	Övriga finansiella intäkter	257	156
	Summa finansiella intäkter	257	161
	<i>Varav finansiella intäkter som kan hänföras till anslagsverksamheten.</i>	<i>14</i>	<i>9</i>
	<i>Varav finansiella intäkter som kan hänföras till den avgiftsfinansierade verksamheten.</i>	<i>243</i>	<i>152</i>
NOT 5	Kostnad för personal	2021	2020
	Löner för anställd personal	507 691	518 370
	Arvoden till personer över 65 år, insynsråd, ledamöter m.m. (S-kod 4112 och 4118)	188	117
	Periodiserade lönekostnader	-3 321	3 433
	Förändring semesterlöneskuld	229	1 773
	<i>Summa lönekostnader (S-kod 4111–4119)</i>	<i>504 787</i>	<i>523 692</i>
	Arbetsgivaravgifter m.m.	162 761	169 531
	Pensionspremier, pensionsersättningar	98 289	98 451
	Pensionsavsättningar (netto)	-76	-501
	Övriga personalkostnader	12 030	12 312
	Avgår aktivering av kostnader för egenutvecklade anläggningstillgångar	-5 718	-10 476
	Summa kostnad för personal	772 073	793 008
	<i>Den totala kostnaden för personal minskade mellan åren med 20,9 mnkr till följd av lägre antal årsarbetskrafter jämfört med föregående år.</i>		
	<i>Antalet årsarbetskrafter är 56 personer lägre år 2021 jämfört med 2020.</i>		
	<i>År 2020 var lönerevisionen försenad varför en periodisering av lönekostnader gjordes under 2020.</i>		
	<i>Arbetet med att utveckla och förbättra funktionalitet i de verktyg som används i statistikproduktionsprocessen har fortsatt under år 2021 vilket i vissa fall leder till aktiveringar för egenutvecklade anläggningstillgångar (investeringar). I kostnader för personal görs aktiveringar i de fall det är egen personal som arbetar i utvecklingsprojekten, vilket har minskat med 4,8 mnkr jämfört med 2020. Minskningen innebär en ökad kostnad i jämförelse med föregående år. Årets sammantagna aktivering uppgår till 9,2 mnkr, vilket är 6,3 mnkr lägre jämfört med 2020. De aktiverade kostnaderna skrivs av under kommande år i form av avskrivningar. Nivån förändras mellan åren beroende på vilka projekt som genomförs.</i>		
NOT 6	Kostnad för lokaler	2021	2020
	Lokalhyra	52 205	55 721
	Hyra i utlandsverksamhet	3 470	3 461
	Övriga lokalkostnader	6 359	5 571
	Summa kostnad för lokaler	62 035	64 754
	<i>Kostnad för lokaler minskade totalt sett med 2,7 mnkr. Under hösten 2020 flyttade SCB till nya lokaler i Solna vilket medförde lägre hyreskostnader. Detta slog igenom som en helårseffekt på kostnadsnivån 2021. SCB förtätade kontoren i Solna och Örebro ytterligare under hösten 2021 vilket bidrog till lägre kostnader. År 2023 flyttar SCB till nya lokaler i Örebro och en avsättning för återställningskostnader i befintliga lokaler har gjorts med 1,7 mnkr vilket medförde att posten övriga lokalkostnader ökade jämfört med föregående år.</i>		

Resultaträkning

Belopp i följande noter anges i tkr.

NOT 7	Övriga driftkostnader	2021	2020
	IT-tjänster och avgifter dataprogram	92 295	99 522
	Kostnader för telefoni, transporter samt porto	25 723	19 617
	Resekostnader exkl. traktamente	3 575	4 954
	Inköp av förbrukningsinventarier m.m.	3 116	1 156
	Övriga inköpta tjänster	83 136	66 546
	Övriga driftkostnader	11 593	11 753
	Avgår aktivering av kostnader för egenutvecklade anläggningstillgångar	-3 462	-5 047
	Summa övriga driftkostnader	215 975	198 501
	<i>Varav totalt övriga driftkostnader avseende tjänsteexporten</i>	<i>23 615</i>	<i>16 990</i>
	<i>Övriga driftkostnader ökade med 17,5 mnkr jämfört med föregående år. Det är framför allt kostnader för porto och övriga inköpta tjänster som har ökat jämfört med föregående år. Kostnadsnivån för både 2020 och 2021 är dock lägre än tidigare år främst hänförligt till pandemin.</i>		
	<i>IT-tjänster och avgifter minskade med 7,2 mnkr jämfört med föregående år. År 2020 flyttade SCB till nytt kontor i Solna vilket år 2020 bidrog till högre IT relaterade kostnader som var förknippade med flytten.</i>		
	<i>Kostnader för porto ökade med 6 mnkr till följd av större urval i vissa undersökningar med utsändning.</i>		
	<i>Övriga inköpta tjänster ökade med 16,6 mnkr jämfört med 2020. Kostnader för inköpta trycktjänster ökade med 3,5 mnkr, dels pga. undersökningar med större urval, dels minskad egen tryckverksamhet. Kostnader inom tjänsteexporten ökade med 5,4 mnkr till följd av en större verksamhet inom tjänsteexporten detta år jämfört med 2020. Övriga konsultkostnader ökade med 5,7 mnkr bland annat pga. ökad volym hänförligt till intervjuverksamheten.</i>		
	<i>Aktivering av kostnader för egenutvecklade anläggningstillgångar, se not 5. I denna not avses aktivering av konsultkostnader vilken minskade jämfört med 2020 och ger en ökad kostnad i jämförelse med fg. år om 1,6 mnkr.</i>		
NOT 8	Finansiella kostnader	2021	2020
	Räntekostnader för lån i Riksgäldskontoret	–	–
	Räntekostnad räntekonto i Riksgäldskontoret	–	3
	Övriga räntekostnader och avgifter	157	418
	Summa finansiella kostnader	157	421
NOT 9	Avskrivningar och nedskrivningar	2021	2020
	Avskrivningar	38 442	34 250
	Årets nedskrivningar	–	–
	Summa avskrivningar och nedskrivningar	38 442	34 250
	<i>Avskrivningarna ökade med 4,2 mnkr jämfört med 2020 till följd av materiella investeringar i IT-utrustning.</i>		
NOT 10	Årets kapitalförändring	2021	2020
	Underskott i den avgiftsfinansierade verksamheten	–	–
	Överskott i den avgiftsfinansierade verksamheten	17 026	4 163
	Årets kapitalförändring	17 026	4 163

Balansräkning

Belopp i följande noter anges i tkr.

NOT 11	Balanserade utgifter för utveckling	2021-12-31	2020-12-31
	Utgifter för egenutvecklade IT-system		
	Ingående anskaffningsvärde	212 996	198 509
	Nedskrivning av ej driftsatta anläggningar	–	–
	Årets anskaffning	9 180	15 523
	Årets utrangering, försäljning	–	-1 036
	Utgående anskaffningsvärde	222 177	212 996
	Ingående ackumulerade avskrivningar	141 898	121 828
	Årets avskrivning	22 121	21 106
	Årets utrangering, försäljning	–	-1 036
	Utgående avskrivningar	164 020	141 898
	Bokfört värde	58 157	71 098
	<i>Därav pågående projekt</i>	<i>6 033</i>	<i>11 467</i>
 <i>Ett egenutvecklat IT-system för statistikproduktionen med restvärde har en avskrivningstid på mer än 5 år. Systemets avskrivningstid är 8 år vilket motsvarar bedömd ekonomisk livslängd för detta system. Erfarenhetsmässigt använder SCB liknande statistikproduktionssystem under betydligt längre tid än 5 år.</i>			
NOT 12	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2021-12-31	2020-12-31
	Utgifter för licenser och köpta IT-program		
	Ingående anskaffningsvärde	9 798	8 964
	Årets anskaffning	–	1 324
	Årets utrangering, försäljning	-9	-490
	Utgående anskaffningsvärde	9 790	9 798
	Ingående ackumulerade avskrivningar	7 349	5 699
	Årets avskrivning	1 526	2 140
	Årets utrangering, försäljning	-9	-490
	Utgående avskrivningar	8 866	7 349
	Bokfört värde	923	2 449
	<i>Därav pågående projekt</i>	<i>–</i>	<i>–</i>
NOT 13	Förbättringsutgifter på annans fastighet – ombyggnationer	2021-12-31	2020-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	761	2 922
	Årets anskaffning	–	–
	Årets utrangering, försäljning	–	-2 161
	Utgående anskaffningsvärde	761	761
	Ingående ackumulerade avskrivningar	761	2 885
	Årets avskrivning	–	37
	Årets utrangering, försäljning	–	-2 161
	Utgående avskrivningar	761	761
	Bokfört värde	0	0

Balansräkning

Belopp i följande noter anges i tkr.

NOT 14	Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2021-12-31	2020-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	75 019	67 180
	Årets anskaffning	22 735	21 400
	Årets utrangering, försäljning	-4 393	-13 560
	Utgående anskaffningsvärde	93 361	75 019
	Ingående ackumulerade avskrivningar	38 940	41 508
	Årets avskrivning	14 794	10 967
	Årets nedskrivning	–	–
	Årets utrangering, försäljning	-4 301	-13 535
	Utgående avskrivningar	49 434	38 940
	Bokfört värde	43 928	36 079
	<i>Årets anskaffning 2021 avser främst investeringar i it-utrustning.</i>		
NOT 15	Varulager och förråd	2021-12-31	2020-12-31
	Publikationslager	42	57
	Summa varulager och förråd	42	57
	<i>Publikationslagret består av publikationen "På tal om kvinnor och män".</i>		
NOT 16	Kundfordringar, utomstatliga	2021-12-31	2020-12-31
	Kundfordringar	25 375	23 180
	Summa kundfordringar, utomstatliga	25 375	23 180
	<i>Varav fordringar som nedskrivits</i>	<i>40</i>	<i>36</i>
	<i>I kundfordringar ingår även kundfordringar avseende publikationsförsäljningen.</i>		
NOT 17	Fordringar hos andra myndigheter	2021-12-31	2020-12-31
	Kundfordringar	33 607	40 421
	Ingående mervärdesskatt m.m.	10 774	8 478
	Övriga fordringar	15	1 875
	Summa fordringar hos andra myndigheter	44 396	50 774
	<i>Övriga fordringar om 15 tkr avser fordran hos Skatteverket.</i>		
NOT 18	Övriga kortfristiga fordringar	2021-12-31	2020-12-31
	Tjänsteexportens medel i projektländer m.m.	2 535	1 864
	Övrigt	0	62
	Summa övriga kortfristiga fordringar	2 535	1 925
	<i>Återstående medel för tjänsteexporten vid årsskiftet varierar mellan åren.</i>		
NOT 19	Förutbetalda kostnader	2021-12-31	2020-12-31
	Hyreskostnad	25 408	30 370
	Övriga förutbetalda kostnader	27 792	24 608
	Summa förutbetalda kostnader	53 199	54 978
	<i>I posten övriga förutbetalda kostnader ingår framför allt förutbetalda kostnader för support- och licenskostnader.</i>		

Balansräkning

Belopp i följande noter anges i tkr.

NOT 20	Upplupna bidragsintäkter	2021-12-31	2020-12-31	
	Upplupna lönebidrag	48	58	
	Pågående uppdrag	7 441	6 624	
	Summa upplupna bidragsintäkter	7 489	6 682	
	Övriga upplupna intäkter			
	Pågående uppdrag	19 536	14 523	
	Summa övriga upplupna intäkter	19 536	14 523	
	Upplupna intäkter varierar mellan åren då de är av tillfällig karaktär.			
NOT 21	Avräkning med statsverket	2021-12-31	2020-12-31	
	Anslag i icke räntebärande flöde			
	Ingående balans	3 308	1 412	
	Redovisat mot anslag (+)	23 530	23 200	
	Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-22 173	-21 304	
	Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	4 665	3 308	
	Anslag i räntebärande flöde			
	Ingående balans	-4 585	-11 546	
	Redovisat mot anslag (+)	580 412	589 590	
	Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-585 608	-582 629	
	Återbetalning av anslagsmedel	-	-	
	Skulder/Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde	-9 781	-4 585	
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag			
	Ingående balans	3 716	4 532	
	Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-557	-817	
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	3 159	3 716	
	Summa avräkning med statsverket	-1 957	2 438	
NOT 22	Myndighetskapital	Bal. Kap. Avgiftsfin. verksamhet	Kapitalför- ändring enligt RR	Summa
	UB 2020-12-31	23 893	4 163	28 056
	IB 2021-01-01	23 893	4 163	28 056
	Föregående års kapitalförändring	4 163	-4 163	0
	Årets kapitalförändring		17 026	17 026
	Summa årets förändring	4 163	12 863	17 026
	UB 2021-12-31	28 056	17 026	45 082
	SCB får disponera ackumulerade överskottsmedel upp till 10 procent av omsättningen för den avgiftsfinansierade verksamheten. Med årets resultat uppgår det ackumulerade överskottet till 45 082 tkr motsvarande 9,2 procent av den avgiftsfinansierade verksamhetens intäkter (föregående år 28 056 tkr och 6,0 procent).			

Balansräkning

Belopp i följande noter anges i tkr.

NOT 23	Avsättningar	2021-12-31	2020-12-31
	Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser		
	Ingående avsättning	611	1 112
	Årets pensionskostnad	532	314
	Årets pensionsutbetalningar	-608	-815
	Utgående avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	535	611
	Övriga avsättningar		
	Avsättning för återställande av lokaler		
	Ingående avsättning	0	988
	Årets förändring	1 718	-988
	Utgående avsättning för återställande av lokaler	1 718	0
	Avsättning för lokalt omställningsarbete		
	Ingående avsättning	5 573	4 326
	Årets förändring	1 490	1 247
	Utgående avsättning för lokalt omställningsarbete	7 063	5 573
	Summa övriga avsättningar	8 781	5 573
	Utgående avsättningar	9 316	6 184
	<i>Under år 2023 kommer SCB att flytta till nya lokaler i Örebro. Avsättningen för återställande av lokaler består av uppskattade återställningskostnader i nuvarande lokaler. För 2022 har gjorts en bedömning att ca 0,3 mnkr kommer att regleras.</i> <i>Avsättning för lokalt omställningsarbete sker med 0,3 procent av lönesumman enligt centralt avtal om lokala omställningsmedel. Lokalt avtal om vad dessa medel ska användas till framöver har tecknats under 2015. För 2022 har gjorts en bedömning att ca 1,5 mnkr av avsättningen för lokalt omställningsarbete kommer att regleras.</i>		
NOT 24	Lån i Riksgäldskontoret, anläggningstillgångar	2021-12-31	2020-12-31
	Ingående låneskuld	108 929	103 966
	Upplånat under året	32 603	39 241
	Amorterat under året	-38 534	-34 278
	Utgående låneskuld	102 999	108 929
	<i>Beviljad låneram enligt regleringsbrev</i>	<i>150 000</i>	<i>150 000</i>
	<i>Anläggningstillgångarnas bokförda värde per den 31 december</i>	<i>103 008</i>	<i>109 627</i>
	<i>Skillnaden mellan upptaget lån hos Riksgäldskontoret och bokfört värde beror på skillnaden av uppskattad och verklig investering i ett egenutvecklat system.</i>		
NOT 25	Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2021-12-31	2020-12-31
	Arbetsgivaravgift och särskild löneskatt	13 495	13 464
	Pensionspremier etc.	0	14
	Utgående mervärdesskatt	4 780	3 756
	Leverantörsfakturor	7 719	8 653
	Summa kortfristiga skulder till andra myndigheter	25 994	25 888

Balansräkning

Belopp i följande noter anges i tkr.

NOT 26	Leverantörsskulder	2021-12-31	2020-12-31
	Ankomstregistrerade fakturor	165	159
	Utomstatliga leverantörsfakturor	35 469	27 349
	Utländska leverantörsfakturor	950	517
	Summa leverantörsskulder	36 584	28 025
NOT 27	Övriga kortfristiga skulder	2021-12-31	2020-12-31
	Personalens källskatt	12 002	11 832
	Övrigt	0	88
	Summa övriga kortfristiga skulder	12 002	11 919
NOT 28	Upplupna kostnader	2021-12-31	2020-12-31
	Semesterlöneskuld och semesterlönetillägg	36 319	36 089
	Kompskuld, upplupna arvoden och retroaktiv lön	668	3 999
	Sociala avgifter för semesterlöneskuld och andra upplupna löner och arvoden	18 790	20 401
	Övriga upplupna kostnader	5 433	4 196
	Summa upplupna kostnader	61 209	64 686
	<i>Övriga upplupna kostnader avser främst upplupna kostnader för konsulter.</i>		
NOT 29	Oförbrukade bidrag	2021-12-31	2020-12-31
	Inomstatliga oförbrukade bidrag pågående uppdrag	17 619	25 593
	Utomstatliga oförbrukade bidrag pågående uppdrag	5 458	7 116
	Summa oförbrukade bidrag	23 077	32 710
	<i>Inomstatliga oförbrukade bidrag avser medel som SCB har fått enligt regeringsbeslut samt bidrag från andra myndigheter.</i>		
	<i>För posten inomstatliga oförbrukade bidrag för pågående uppdrag bedöms 2 117 tkr förbrukas inom tre månader, 14 801 tkr inom ett år och 701 tkr inom mer än ett till tre år.</i>		
NOT 30	Övriga förutbetalda intäkter	2021-12-31	2020-12-31
	Inomstatliga förutbetalda intäkter pågående uppdrag	42 115	40 940
	Utomstatliga förutbetalda intäkter pågående uppdrag	5 338	5 093
	Summa förutbetalda intäkter	47 454	46 033

Mål och återrapporteringskrav

Mål och återrappporteringskrav enligt regleringsbrevet

Regleringsbrevets mål i sammandrag samt uppnådda resultat.

Mål	Resultat
Målet för den anslagsfinansierade verksamheten är att producera officiell statistik av god kvalitet som är lättillgänglig för användarna.	Sammantaget bedömer myndigheten att den anslagsfinansierade verksamheten genomförts enligt plan. Väsentliga steg har tagits i arbetet med att anpassa statistiken till nya EU-krav, andra användarbehov eller förändrade förutsättningar. Se sid. 10–11, 17 ff
Målet för den avgiftsfinansierade verksamheten är att, genom att utföra uppdrag utifrån olika användares behov, öka möjligheterna att utnyttja det statistiska material och den statistiska kompetens som finns inom myndigheten.	Den avgiftsfinansierade verksamheten har i allt väsentligt genomförts i enlighet med kundernas beställningar och befintliga överenskommelser. Intäkterna har ökat med 18,0 mnkr jämfört 2020 och verksamheten gick sammantaget med ett överskott om 17,0 mnkr. Det positiva resultatet har bidragit till att obalansen inom området Staten uppdragsgivare har minskat och obalansen ökat för området Övriga uppdragsgivare. Se sid. 11, 33 ff
Produktiviteten i den anslagsfinansierade verksamheten ska öka med i genomsnitt minst 3 procent per år.	Totalproduktiviteten ökade med 3,9 procent 2021. Totalproduktiviteten har ökat med i genomsnitt 3,5 procent under 2017–2021. Se sid. 14–15
Den statistiska informationen ska göras mer tillgänglig och användbar. Förståelsen för och tolkningen av statistiska resultat och samband ska underlättas.	SCB:s tabeller är sökbara på dataportal.se och försetts med ett nytt certifikat för att underlätta återanvändning. Nya ingångar för regional jämställdhetsstatistik och Agenda 2030 har lanserats. De statistiska resultaten har förklarats och analyserats i artiklar och andra texter. Se sid. 22–27
Kostnaderna för uppgiftslämnandet till statistiken ska minska.	Kostnaderna för uppgiftslämnandet har under 2021 minskat med 6,0 procent. En del av minskningen kan dock hänföras till att beräkningsunderlaget ändrats. Se sid. 31–33
Myndigheten ska se till att de regelverk och rutiner som myndigheten beslutar är samordnade, kostnads-effektiva och enkla för allmänheten, företagare och andra berörda.	SCB ser kontinuerligt över möjligheterna att hämta data ur administrativa källor. Nya taxonomier har tagits fram för att öka möjligheterna till automatisk rapportering av data. Se sid. 31–33

Mål

Resultat

SCB ska redovisa vidtagna åtgärder för att öka tillgängligheten till och användbarheten av statistiken samt åtgärder för att öka förståelsen för statistiska resultat och samband.

SCB:s tabeller är sökbara på dataportal.se och försetts med ett nytt certifikat för att underlätta återanvändning. Nya ingångar för regional jämställdhetsstatistik och Agenda 2030 har lanserats. Se sid. 22–27

SCB ska redovisa vidtagna åtgärder för att öka tillgängligheten till statistiskt material för forskningsändamål.

En ny ingång för beställningar av uppdrag har lanserats på webbplatsen och beställningsprocessen för mikrodatauppdrag har förtydligats. Löpande utvecklas de tekniska förutsättningarna för att genomföra mikrodatauppdrag. Beställningar med koppling till Covid-19 har haft förtur. Se sid. 37–38

SCB ska redovisa företags och andra uppgiftspliktiga organisationers kostnader för uppgiftslämnandet.

Kostnaden för uppgiftslämnandet har för 2021 beräknats till 315 mnkr avseende företag och organisationer. Se sid. 31–33

SCB ska redovisa produktivitetens utvecklingen.

Totalproduktiviteten ökade med 3,9 procent 2021. Totalproduktiviteten har ökat med i genomsnitt 3,5 procent under 2017–2021. Se sid. 14–15

SCB ska redovisa allmänhetens förtroende för myndigheten.

46 procent uppgav att de hade mycket eller ganska stort förtroende för myndigheten. Se sid. 38–39

SCB ska redovisa kundnöjdheten i den avgiftsfinansierade verksamheten.

Kundnöjdheten var enligt Kundernas förtroende 4,7 på en femgradig skala. Se sid. 39–40

SCB ska redovisa bidrag från EU.

SCB erhöll 11,8 mnkr i bidrag från EU under 2021. Se sid. 17

Myndighetens samordning av den officiella statistiken ska stärka systemet för denna statistik och därmed bidra till god kvalitet i och ökad användbarhet av den officiella statistiken. Myndighetens samordning av utveckling, framställning och spridning av europeisk statistik ska genomföras så att den bidrar till att upprätthålla förtroendet för statistiken.

En översyn av statistikområden har under ledning av SCB genomförts gemensamt av de statistikansvariga myndigheterna (SAM). En hemställan har ställts till regeringen med förslag till ändringar i förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. Därutöver har SCB bl.a. genomfört ett flertal utbildningstillfällen i olika ämnen riktad till medarbetare på de statistikansvariga myndigheterna. SCB tillgängliggör IT-verktyg för statistikproduktion och delar sitt Verksamhetsstöd för andra SAM. Se sid. 45–47

Myndigheten ska lämna information till större användare av statistik samt ge dem möjlighet att lämna synpunkter innan väsentliga förändringar av statistikens innehåll och omfattning genomförs.

I de ämnesstatistiska användarråden förankras förändringar i statistiken hos viktiga användare och de bidrar till att ge SCB kunskap om nya och förändrade statistikbehov. Se sid. 40–43

Mål

Resultat

Myndigheten ska i Hermes redovisa prognoser för anslaget med tillhörande kommentarer för 2021–2024.

Prognoserna ska lämnas senast den 5 februari, 29 april, 30 juli och 25 oktober 2021.

Utgiftsprognoser har redovisats i Hermes i enlighet med uppdraget. Redovisas inte på annan plats i årsredovisningen.

Myndigheten ska till regeringen senast den 31 januari 2021 redovisa en arbetsplan för den anslagsfinansierade verksamheten för 2021. Arbetsplanen ska omfatta planerad produktion och planerade större förändringar i statistiken under året. Planen ska även redovisa förändrade krav från EU och hur de hanteras.

Arbetsplanen för 2021 levererades den 28 januari. Se sid. 21

Myndigheten ska lämna uppgifter om tillgänglighet och könsuppdelning m.m. enligt 13 och 14 §§ förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. Uppföljningen av könsuppdelningen av statistiken ska dels omfatta resultaten av uppföljningen, dels bakomliggande orsaker till varför statistiken inte alltid redovisas könsuppdelad. Omfattningen av uppföljningen och återrapporteringen till de statistikansvariga myndigheterna beslutas av myndigheten, utifrån dess erfarenheter från tidigare genomförda uppföljningar av statistiken

Under året genomfördes den fjärde utvärderingen av den officiella statistikens kvalitet och resultatet från den tredje utvärderingsomgången presenterades. Under 2021 gjordes också en övergripande resultatredovisning i årsrapporten för Sveriges officiella statistik av den uppföljning av könsuppdelad statistik som genomfördes under 2020. Samtliga myndigheter har också fått en sammanställning av de svar som inlämnats avseende den egna myndigheten. Se sid. 21

Myndigheten ska leverera mikromaterial till Regeringskansliet enligt särskild överenskommelse.

SCB har levererat mikrodata enligt särskild överenskommelse med Regeringskansliet. Se sid. 21

Myndigheten ska tillsammans med Konjunkturinstitutet och Ekonomistyrningsverket genomföra de ändringar av publicering, datafilformat och rutiner som krävs för att distributionen av statistiken från nationalräkenskaperna och arbetskraftsundersökningarna ska kunna ske direkt från myndigheten till Regeringskansliet. Myndigheten ska redovisa de vidtagna åtgärderna till regeringen senast den 15 september 2021. Samråd ska ske med Regeringskansliet (Finansdepartementet och Arbetsmarknadsdepartementet) om den närmare utformningen av ändringarna.

SCB har levererat data från NR och AKU till Konjunkturinstitutet på den överenskomna detalj-nivå som är anpassad till Finansdepartementets behov. I samråd med Regeringskansliet genomfördes under 2021 en förstudie kring förutsättningarna att ändra distributionen så att statistiken kan levereras direkt till Regeringskansliet. Uppdraget har återrapporterats inom angiven tidsram. Se sid. 21

Myndigheten ska senast den 3 februari 2021 redovisa arbetskostnadsindex (RAM) till regeringen (Finansdepartementet).

AKI (RAM) redovisades till departementet enligt plan den 29 januari. Se sid. 21

Mål

Myndigheten ska ta fram och redovisa statistik om det civila samhället utifrån FN:s statistiksystem för satelliträkenskaper om icke vinstdrivande organisationer. Samordning och utveckling av berörda statistikdatabaser ska i lämplig utsträckning utföras för att förbättra underlaget för statistiken. Utöver satelliträkenskaper ska statistik som beskriver den ekonomiska relationen mellan den offentliga sektorn och det civila samhällets organisationer, samt statistik som beskriver befolkningens deltagande i det civila samhället, redovisas. Myndigheten ska senast den 30 juni 2021 lämna en första rapport till regeringen. Myndigheten ska vidare senast den 20 december 2021 publicera en rapport med den senaste statistiken om det civila samhället. En skriftlig redovisning av uppdraget, inklusive ekonomisk redovisning, ska lämnas till regeringen senast den 1 mars 2022.

Myndigheten ska genomföra en kvantitativ uppföljning av arbetet för jämställdhetsintegrering i Regeringskansliet. Uppföljningen ska göras i enlighet med regerings- och regeringskanslibesluten om jämställdhetsintegrering i Regeringskansliet 2016–2020 (S2016/04472 respektive FA2016/00907). Uppdraget finansieras med medel från anslaget 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering, anslagspost 12 Jämställdhetsinsatser efter regeringsbeslut. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet. Rekvisition av medel ska ske senast den 1 december 2021. Uppdraget ska redovisas till regeringen senast den 23 april 2022.

Myndigheten ska, i enlighet med vad som framgår av regeringsuppdraget om att stödja arbetet med jämställdhetsintegrering i statliga myndigheter (A2020/02041), samverka med Jämställdhetsmyndigheten i arbetet med att planera och erbjuda stöd till myndigheter i regeringens utvecklingsprogram för jämställdhetsintegrering i statliga myndigheter. Samverkan ska primärt avse framställning och spridning av könsuppdelad officiell eller annan statlig statistik.

Myndigheten ska ta fram och publicera könsuppdelad statistik om situationen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning. Myndigheten ska inför genomförandet av uppdraget inhämta synpunkter från Arbetsförmedlingen, Diskrimineringsombudsmannen och Myndigheten för delaktighet. Uppdraget ska redovisas i form av en rapport till regeringen senast den 31 mars. Myndigheten får för ändamålet rekvirera högst 2 500 000 kronor från anslaget 1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och Arbetsliv. Ej förbrukade medel ska återbetalas senast den 31 mars 2022.

Resultat

SCB har snabbat upp statistiken om det civila samhället som nu publiceras i oktober i stället för december. Statistiken sammanställs också i en rapport som publicerades i november. Därutöver har SCB även tagit fram en ny delrapport enligt önskemål från Kulturdepartementet vilken levererades före sommaren. Se sid. 21

En delredovisning i form av en analysrapport har lämnats till Regeringskansliet enligt plan. Se sid. 21

SCB har löpande under året fört dialog med Jämställdhetsmyndigheten om vilket stöd som efterfrågas kopplat till deras regeringsuppdrag. En insats som efterfrågats var presentationer om framställning och spridning av könsuppdelad statistik som hållits för de myndigheter som omfattas av regeringens utvecklingsprogram för jämställdhetsintegrering i statliga myndigheter. Se sid. 21

SCB har under 2021 tagit fram och publicerat könsuppdelad statistik om situationen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning. Parallellt har ett utvecklingsarbete genomförts för undersökningen. En ny undersökningsdesign har tagits fram i nära dialog med Regeringskansliet, Arbetsförmedlingen, Diskrimineringsombudsmannen, Myndigheten för delaktighet samt Funktionshindersrörelsen. Utvecklingsarbetet har avrapporterats till Regeringskansliet under 2021.

Se sid. 21–22

Mål

Myndigheten ansvarar, i enlighet med förordningen (2004:1333) om administration av den svenska avgiften till Europeiska unionens budget, för Sveriges rapport enligt artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/516 av den 19 mars 2019 om harmonisering av bruttonationalinkomsten till marknadspris.

Myndigheten ska senast den 31 mars 2021 till regeringen (Finansdepartementet) redovisa den senast tillgängliga statistiken över Sveriges bruttonationalinkomst (BNI) för 2018, 2019 och 2020. Redovisningen ska omfatta BNI inklusive indirekt mätta finansiella förmedlingstjänster (FISIM).

Myndigheten ska skyndsamt informera Regeringskansliet (Finansdepartementet) om effekter av eventuella retroaktiva justeringar av Sveriges BNI så snart dessa är kända. Om möjligt ska myndigheten även skyndsamt informera Regeringskansliet (Finansdepartementet) om justeringar av övriga medlemsstaters BNI.

Uppdraget till myndigheten om att vidareutveckla statistiksammanställningen avseende personer som uppbär ersättning från olika transfereringssystem och är inskrivna vid Arbetsförmedlingen ska upphöra (Fi 2008/777).

Resultat

Nationalräkenskaperna har redovisat uppgifter över Sveriges bruttonationalinkomst till Regeringskansliet i enlighet med uppdraget. Se sid. 21

Uppdraget har avslutats under året. Se sid. 21

Sammanställning av nyckeltal om SCB

	2019	2020	2021
Totala intäkter (mnkr) varav	1 113	1 095	1 106
– anslagsintäkter	589	612	603
– avgiftsintäkter och andra intäkter än anslag	524	483	502
Andel av avgiftsintäkter avseende officiell statistik från andra statistikansvariga myndigheter (%)	27	29	28
Totala kostnader (mnkr)	1 113	1 091	1 089
Punktlighet i publiceringen (%)	99	98	98
Kostnad för uppgiftslämnandet (mnkr)	425	402	378
Uppgiftslämnarnas kostnader (förändring jämfört med föregående år i mnkr) ¹	10	-23	-24
Statistikdatabasen	1 390	1 510	1 417
– antal uttag (1000-tal)			
– antal tabeller	4 407	4 581	4 729
Webbplatsen - antal besök (1000-tal) ²	7 888	9 678	9 698
Kundnöjdhet i avgiftsfinansierade verksamheten:	4,7	4,7	4,7
– Kundens förtroende (5-gradig skala)			
Allmänhetens förtroende (mycket eller ganska stort förtroende) (%)	44	43	46
Antal registerutdrag enligt Personuppgiftslagen (PUL)	180	168	209
Produktivitetsförändring (%)	3,9	-1,1	3,9

1) Förändringen är beräknad på en justerad uppgift för föregående år.

2) Innehållsmässiga och tekniska förändringar medför att jämförelser över åren gällande besöksstatistiken är svåra att göra

Ledamöter i råd och nämnder

SCB instruktionen, förordningen (2016:822) med instruktion för Statistiska centralbyrån, reglerar insynsrådet, vetenskapliga rådet och Rådet för den officiella statistiken. Ledamöterna avser läget 2021-12-31.

Insynsrådet

- Maria Abrahamsson, professor Chalmers
- Robert Bergqvist, chefsekonom SEB
- Gunilla Carlsson, riksdagsledamot (S)
- Samuel Engblom, samhällspolitisk chef TCO
- Helena Hagberg, hållbarhetschef Skandia
- Amy Loutfi, professor Örebro Universitet
- Clas Olsson, generaldirektör ESV
- Annika Wallenskog, chefsekonom SKR
- Niklas Wykman, riksdagsledamot (M)

SCB:s Vetenskapliga råd

- Joakim Stymne, ordförande, SCB
- Lilli Japac, SCB
- Ingegerd Jansson, SCB
- David Sundström, SCB
- Prof. Jan Bjørnstad, Statistisk sentralbyrå
- Prof. Sune Karlsson, Örebro universitet
- Prof. Xavier de Luna, Umeå universitet
- Prof. Thomas Laitila, SCB, adjungerad ledamot
- Prof. Annette Jäckle, University of Essex
- Dr. Barteld Braaksma, Statistics Netherlands
- Prof. Per Johansson, Uppsala universitet
- Dr. Anders Holmberg, Australian Bureau of Statistics
- Dr. Johanna Laiho-Kauranne, Statistics Finland

Rådet för den officiella statistiken

- Joakim Stymne, ordförande, SCB
- Permanent ledamöter:*

- Nils Öberg, Försäkringskassan
- Herman Sundqvist, Skogsstyrelsen
- Olivia Wigzell, Socialstyrelsen
- Robert Andrén, Statens energimyndighet
- Christina Nordin, Statens jordbruksverk
- Peter Fredriksson, Statens skolverk

Roterande ledamöter:

- Hans Lindblad, Riksgälden
- Maria Knutsson Wedel, Sveriges lantbruksuniversitet
- Gunilla Nordlöf, Tillväxtverket
- Mattias Viklund, Trafikanalys
- Anders Söderholm, Universitetskanslersämbetet
- Per Bergling, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd

Nämnden för konsumentprisindex

- Elisabeth Hopkins, ordförande, SCB
- Mårten Löf, Sveriges Riksbank
- Jesper Johansson, Sveriges Riksbank
- Marcus Mossfeldt, Finansdepartementet
- Maja Bourelius, Finansdepartementet
- Tommy Lowén, Pensionsmyndigheten
- Bo Larsson, Försäkringskassan
- David Edgerton, prof., Lunds universitet
- Hans Wijkander, prof., Stockholms universitet
- Hannah Hall, Konsumentverket
- Erik Glans, Konjunkturinstitutet
- Sune Karlsson, professor, Örebro universitet
- Jörgen Dalén, fil. dr, Statistikkonsult
- Randi Johannessen, Statistisk sentralbyrå, Norge
- Roger Gustafsson, Boverket
- Fredrik Isaksson, Sveriges Bygginstrumenter
- Han-Suck Song, KTH
- Andreas Svensson, HUI Research

Intern styrning och kontroll

SCB:s avdelningschefer och enhetschefer under myndighetsledningen har i samband med helårsuppföljningen lämnat skriftliga intyganden och redovisat en sammanfattande bedömning om den interna styrningen och kontrollen för den verksamhet de ansvarar för. Samtliga bedömer att den interna styrningen och kontrollen är betryggande. Under året har verksamheten följts upp återredovisats i ledningsgruppen. Det har varit resultatet, dels via dialoger med respektive avdelningschef, dels skriftlig återrapportering vilket också inkluderar uppföljning avseende väsentliga risker och vidtagna åtgärder. Uppföljningen har också inkluderat perspektivet om intern styrning och kontroll.

Regeringen tillsatte under året ledamöter till myndighetens insynsråd vilket haft ett möte under hösten.

Intern kontrollmiljö Rättsliga förhållanden

SCB har en etablerad process kring konsekvensbedömningar avseende dataskydd. Under året har myndighetens dataskyddsombud genomfört en handfull tillsynsärenden. Myndigheten har under 2021 anmält ett tiotal personuppgiftsincidenter till Datainspektionen, vilket till antalet är i nivå med tidigare år. I samtliga ärenden, där Datainspektionen har tagit ställning, har de inte haft anledning att lämna några särskilda synpunkter.

SCB har föreskrifter för den officiella statistiken och under året har ett flertal föreskrifter som reglerar uppgiftslämnandet beslutats.

Organisationsanpassningar och styrstruktur

Efter ett omfattande förarbete sattes en ny organisationsstruktur den 1 september. Den nya organisationen omfattar fyra större verksamhetsavdelningar och fem enheter placerade direkt under myndighetsledningen. Verksamhetsavdelningarna är indelade i två ämnes- och analysavdelningar, en dataavdelning och en IT-avdelning. Långsiktigt ska omorganisationen bidra till att SCB fortsatt ska kunna vara en relevant och central samhällsaktör. Den nya organisationen ska bl.a. hantera data som en strategisk resurs, ha en tydlig fördelning av

ansvar och mandat, och ha en samlad arkitekturstyrning som skapar förutsättningar för ett statistiskt ledarskap. Den nya organisationen omfattar också en ny chefsnivå vilket också syftar till att öka styrförmågan. Chefer tillsattes under våren efter en i huvudsak intern rekryteringsprocess. Myndighetens arbetsordning uppdaterades i samband med den nya organisationens införande. I samband med omorganisationen utvecklades portföljstyrningen och ansvaret för utvecklingsarbetet fördes till linjeansvaret.

I samband med verksamhetsplaneringen inför 2022 anpassades planeringsstrukturen för verksamhet och ekonomi för att den på ett bättre sätt ska avspeglade den nya organisationsstrukturen med roller och ansvar samt på ett bättre sätt understödja den förflyttning verksamheten behöver göra. Min bedömning av dessa förändringar är att myndigheten ska vara väl rustad för att kunna hantera de utmaningar som finns när det gäller att utveckla kärnverksamheten, exempelvis att ersätta direktinsamlade data med andra datakällor.

Under året har myndigheten varit restriktiv för att återrekrytera för personal som slutat, bl.a. för att säkerställa en långsiktig balans i verksamhetens olika delar och som en anpassning till ekonomiska förutsättningar. För att resurserna och den kompetens som finns inom myndigheten ska användas på bästa sätt inrättades under slutet av 2020 ett bemaningsutskott. Utskottet hanterar de behov av kompetenser som finns i form av luckor på olika ställen i organisationen och söker lösningar genom att identifiera resurser som kan gå in och stötta på andra avdelningar eller enheter under vissa perioder.

Riskbedömning & kontrollåtgärder

Myndighetens strategiska risklista uppdaterades i samband med verksamhetsplaneringen 2021 och kontrollåtgärderna sågs över. Under hösten gjordes en förnyad genomgång av de strategiska riskerna, vilka gäller från och med 2022. Genomgången gjordes som en del av planeringsprocessen.

För att säkerställa en trygg övergång i samband med

omorganisationen gjordes ett flertal risk- och konsekvensanalyser för att hantera risker i verksamhet och arbetsmiljö.

Myndighetens internkontrollplan, som innehåller säkerhetsrisker och regelefterlevnadsrisker, med kontrollmoment utgör del av ansvarig verksamhets löpande arbete och kan utföras oberoende av varifrån arbetet bedrivs.

En säkerhetsanalys har slutförts under året. Myndigheter som omfattas av säkerhetsskyddslagstiftning ska vidta förebyggande åtgärder för att skydda mot brott som kan hota rikets säkerhet. I analysen analyseras skyddsvärden i verksamheten med avseende på rikets säkerhet. Säkerhetsanalysen utgör nu en utgångspunkt för myndighetens säkerhetsarbete.

Information & kommunikation

Personalseminarier har genomförts vid fyra tillfällen under året och genomförs i form av direktsändningar via webben. Dessa har utgjort viktiga tillfällen att bl.a. informera om hur vi agerar under pandemin samt arbetet med den nya organisationen. Seminarierna har också tagit upp aktuella verksamhetsfrågor och involverat medarbetare i verksamheten. För att också ge utrymme för dialog i det digitala formatet har det funnits möjligheter att skicka in

frågor eller reaktioner kring de ämnen som tagits upp vilka avhandlas som en avslutande del av seminariet.

Revisioner

Under året har också det svenska statistiksystemet granskats genom en s.k. peer-review där ett granskningsteam utsett av Eurostat granskar statistiksystemet utifrån riktlinjerna för europeisk statistik.

Under året gjordes en förnyad utvärderingsomgång av ASPIRE där ett team av internationella experter bedömde kvaliteten i fyra undersökningar.

Utöver den årliga revisionen har Riksrevisionen har under 2021 inte genomfört någon särskild granskning (effektivitetsrevision) av SCB.

Internrevision

Granskningar på central nivå har genomförts genom internrevisionens riktade granskningar. Internrevisionen har under året granskat myndighetens tjänsteexport i syfte att bedöma om den interna styrningen och kontrollen är tillfredsställande. Dessutom ingick i revisionsplanen rådgivning inom ett par områden. Avrapportering av genomförd granskning myndighetens upphandling och användning av konsulter gjordes i början av året.

Årsredovisningens undertecknande

Mitt ställningstagande

Jag bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Örebro den 17 februari 2022

Joakim Stymne
Generaldirektör

Bilden av Sverige

Den sista december 2020 var 88 procent av Sveriges befolkning bosatt i en tätort.

88 %

av befolkningen är bosatt i en
tätort